

3/1/22

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 644.

Vol. 12

సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ డిసెంబరునెల 22-వ తేది మంగళవారము

శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, పుష్యమాస శుద్ధ సప్తమి ౭.

No. 201

{సంచిక ౩౦౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

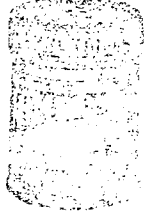
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సర్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

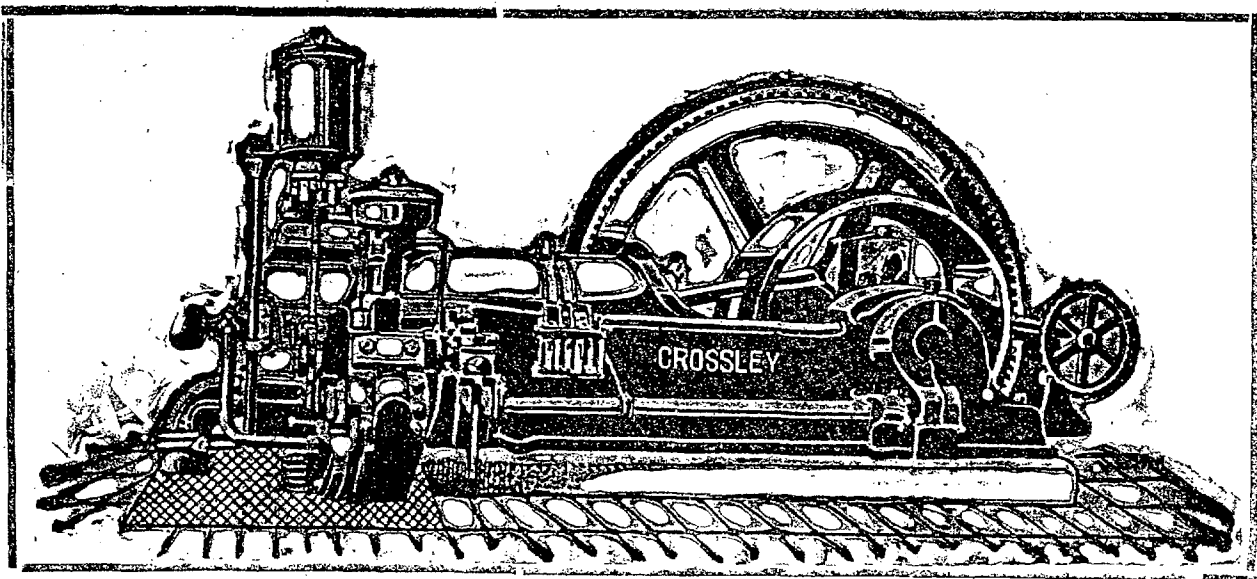
చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలెను.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లీ గాసు అండ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యముగలది.

మిక్కిలి శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
ల గువాటి తో
గలదు.

అనుభవము బాస్టిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన నూనెనుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యముగలది.

ఎంజిన్ల, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్లీ బ్రదర్స్, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

1546

1926 అమృతాంజనము డిపోవారి 1926

అందమైన రంగుల క్యాలెండరు

శ్రీకృష్ణమూర్తి, మోహిని, గౌరీశంకరులు రంగులపటములతో మూడురకములుగా తయారగుచున్నవి. రోజున కొక కాగితము తీసివేయు క్యాలెండరు సహా తయారైనది. ధర 1-కి 0-4-0

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రూ 1-4-0; 100-కి రూ 9-12-0.

పోస్ట్ జిప్రత్త్యేకము.

మదరాసు — అమృతాంజనము డిపో — బొంబాయి

సకలమున ప్రశంసించు మంచివనితనము! సకలమున ప్రశంసించు

చిరునామా మార్పును గమనింపుడు. పుస్తకములు తయారైనవి.

వర్తకులకు మంచికమిషన్ ఇవ్వబడును.

విద్యాధికులచేత ప్రశంసగననవి. వ్రతీకారాజములచేత ప్రసిద్ధికెక్కినవి. సర్వజనాదరణీయముగ పాడబడుచున్నవి. స్వరలిపితో కలిపి ముద్రింపబడుచున్నవి.

ఫెదర్వెట్ కాగితము. చక్కని అచ్చు, ముద్రించెందు, పుస్తకము వెల రూ 1. 2270

సందూరి వెంకటసుబ్బారావు 71 లయోలాహాస్టలు కేట్రలుపోస్టు మద్రాసు.

హిందూ ముస్లిముల ఐక్యత!

నవలీకారు, నాటకము కాదు!

ముహమ్మదీయుల మతగ్రంథము

కురాను పరీపు

కర్త: చిలుకూరి నారాయణరావు, ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి.

(రాజమహేంద్రవర కళాశాలయందు సంస్కృతాంధ్ర భాషాభ్యాసము)

800 పుటల గ్రంథము: వెల సాధారణప్రతి రూ 3 లు; ఉత్తమప్రతి రూ 4 లు.

బయటచేసి ఒక పుస్తకమును కొనండి. ఆంధ్రవాఙ్మయమును పోషించండి.

వలయువారు: మేనేజరు, ప్రపంచమత గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,

జాతీయ ఔన్నత్యము!

శాశ్వతవాఙ్మయము

2310

గురునామా ములేకయే హిందీ నేర్చుకొనుదు

ఇంగ్లీష్ మాత్రమే హిందీ నేర్చుకొనుటకై శ్రాకింది చిరునామా: 'వాసి కాపరిన పుస్తకములు తెప్పించుకొనుదు. కేటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

హిందీ స్వభోధిని

పం॥ హృషీకేశకర్మగారిచే వ్రాయబడినది.

హిందీక పహలీపుస్తక్ 0-2-0 హిందీక దూసరీపుస్తక్ 0-4-0

తీసరీ 0-6-0 " చాది" 0-8-0

హిందీ పాఠమాలా 0-2-0 హిందీఅనువాదమాల 0-6-0

హిందీ-తెలుగు వ్యాకరణము రూ 0-14-0 ఇందు తెలుగు హిందీపాఠములు అనువాదము చేయుటకు మూలముగనవి కొలు.

హిందీ తెలుగుపాఠములు రూ.2 తెలుగు హిందీపాఠములు రూ. 1

ఈ కుంభాభిషేకము శ్రీ జంబాపాళి శివకామిని గారిచే రచయిత.

(2000)

హిందీ ప్రచారకార్యాలయం, తిరువల్లిక్కేటి, మదరాసు.

వేమన.

సంపూర్ణ జీవితము-బోధనలు

చిత్ర పటభోధితము వివరములు

ఉన్నతన్యాయాధిపతి శ్రీ వేపా రామేశంపంతులుగారి పీఠికతో, తంజావూరు రాచనగరందలి వేమన రంగులపటముతో వేమనశిష్యులు వ్రాసిన ద్వీపపకావ్యములతో, వేమన కులము, కాలము, కుటుంబము, స్థలము, మొదలగు విషయములలో 230 పుటల గ్రంథము. ఫెదర్వెట్ కాగితము. చక్కని సంపుటములు. క్యాటలాగు పుచితము. కొలదిప్రతులు గలవు. ముద్రణ రూ 3-0-0. పోస్ట్ జిప్రతి రూ 1-0-0.

(2461)

కమలకుటీరము

నరసాపురము, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

బొంబాయి కారికసభ

భామను జాన్వయ (యం. పి.) గారి హితము

బాపిసాగారితో వాగ్వాదము

(ప్రీతెను)

బొంబాయి, డిసెం 19:—పూర్వమెంటు శుభ్రోడగు భామను జాన్వయగారును, దండి జూట్ల కులజారల సంఘ కార్యదర్శియగు వైంగారును కార్యకర్తములమధ్య కర్తవ్యమునుగూర్చి యువస్పందించి. జోసెఫ్ బాపిసాగారి తీవ్రత వహించిరి. బాపిసాగారు తుదకు చాల తీవ్రములను నభిప్రాయములు చెప్పుటతో జాన్వయ జాన్వయగారికి కోపము వచ్చెను. సభముగిసినవీధి నింకను చాలమంది పోకముందే. వాత్సర్యము వాగ్వాదము జరిగెను. జాన్వయగారు బిగ్గరగా 'మీకు అన్యాయముగనుండుట యశ నేమియో తెలియదని సభ వైపు దిరిగి 'అన్యాయము నేను యిద్దరు అతిథులను చిన్నబుచ్చెను' అని చెప్పెను.

జాన్వయగారు కార్యములు సహకారసంఘము అను స్థాపించవలెననియు, నిర్బంధోచితవిధమున ప్రవేశపెట్టవలెననియు గట్టిగ జెప్పిరి. జపాను పోటీని గూర్చి చెప్పును దానికి తాళవలెనన్న అన్ని జాతులను సర్దింపు నిబంధన నొకటి గావించి 1919 వాషింగ్టను సభ పనిజేయు గంటలనుగూర్చి గావించిన నిర్ణయమును సంతకము జేసి గౌరవింపవచ్చునొడల అయ్యని చాకగా మాలిజే యిందు దేశములుగ తలంపబడి అదేశములనుండి యితరదేశములు దిగుమతిసరకుల దెప్పించుట నాశివ్యాలెనని చెప్పిరి. ఒక్క భారతదేశమే ఆమరతుల నాచరించుమండెను. గ్రేటు బ్రిటను ప్రాంసు జర్మనీ యితరదేశము లన్నియు తమ వాగ్దానములను నిలుపుకొనలేదు.

వైంగారు బిబిషు కార్యములు భారత కార్యములకు తోడ్పడదని చెప్పి యిప్పుడన్న బ్రిటిషు ప్రభుత్వము త్వరలోనే పడిపోవు నని భవిష్యత్తు చెప్పెను.

కొన్ని ప్రశ్నల నడుగగా జాన్వయగారు బెంగాలుఅర్థి నెన్నును గూర్చి ఇండియాకు వచ్చేవరకును దెలియదనియు, అవిషయము ఇంగ్లీషువారికి చెప్పదనియు, ఆ అర్థి నెన్ను అతినిచ మైనదనియు జెప్పిరి.

బాపిసాగారి దాడి

కార్యకర్తము భారత దేశమునకు స్వరహితులను నొసంగు తీర్మానమును తేలేదని బాపిసాగారు నిందించుచు భారతదేశము రాజకీయముగ సభికారము లేనిదే యేమియు జేయుజాలదని చెప్పగా, జాన్వయగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు అధికముగ స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు రాజకీయముగ సభికారము గావలెననుట అర్థములేనమాట యనియు అట్లు కొడుకు పని జేయకుండుటకును పరాధూతిని సా కనియు జెప్పిరి. బాపిసాగారు మరల తమవాదమును గట్టిగ జెప్పగా జాన్వయగారికి చాల కష్టముగ నుండెను.

నిర్బంధప్రారంభవిద్య

చట్టమును పుదుక్కోట రీజెంటుసాహేబుగారు అనుమతించిరి

పుదుక్కోట, డిసెంబరు 18:—గత శాసనసభయందు ప్యాసుచేయబడిన నిర్బంధ ప్రారంభవిద్యచట్టము పుదుక్కోట రీజెంటుసాహేబుగారి అనుమతినొందెనని దెలియు చున్నది. ఇటీవల గలిగిన అస్పష్టత బాగుగ నయముగజున్నందున ముందు నెల రెండు లేదనిండి సంస్థానముందు రీజెంటుసాహేబుగారు సంచారమునందరు. (ఆ. ప్రె.)

అసెంబ్లీ ఎన్నిక

రంగూను, డిసెం 18:—అసెంబ్లీలో యు. మాన్ గారు రాజీనామానిచ్చి యుండుటచే పూర్వము అసెంబ్లీసభ్యుడును బర్మా స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడును అగు యు. టోగోగారును బారిష్టరు యాఫ్. ఆర్. బొమ్మనీగారు నామినేషన్లు కాగితములను దాఖలుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

బీహారు - బరిస్సా శాసనసభ

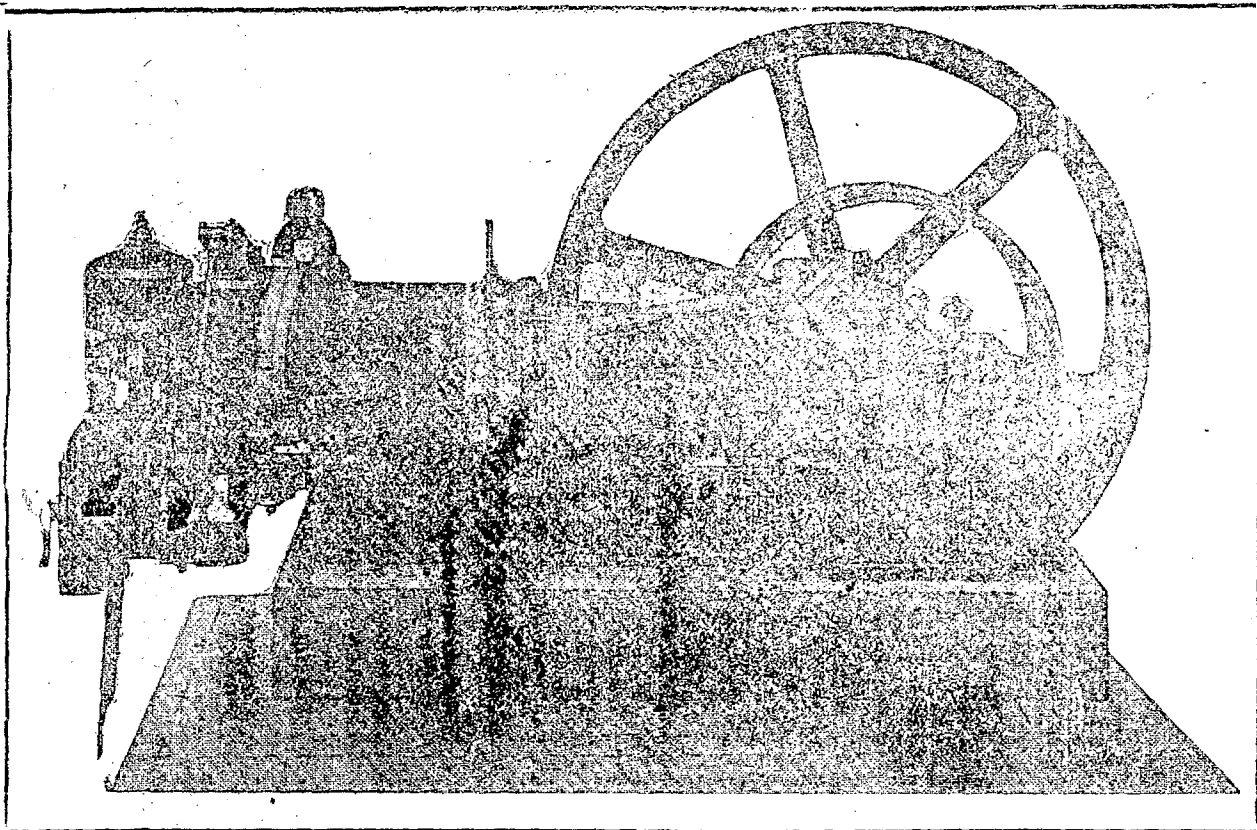
పశురక్షణ బిల్లు

పాట్నా, డిసెం 18:—ఈసారి బీహారు - బరిస్సా శాసనసభ సమావేశ మైనపుడు పశుపోషణరక్షణముల గూర్చిన శాసనమునందున్న లోపములను సవరించుటకై ఒకబిల్లును ప్రవేశపెట్టుదునని డైరెక్టు మెంట్ రోకరు నోటిగు నెచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నెక్” లాంగ్ స్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1880

ఫేమస్ “కోల్డువార్మింగ్ క్రూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు (2) డబుల్ ఎంజిన్ లాంగ్ స్ట్రోక్ క్రూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు (3) ‘లో కంప్రెషన్’ ఇంజనులు (4) గ్యాస్ ఇంజనులు ప్లాంటులు రెడిస్ట్రాక్టులో నుంచబడును.

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మడ్డి క్రూడ్ ఆయిలు తోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చగును. వేపరై జరుగు తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను, పెంపరు అధికముగానున్న వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు

పోల్ యేజంటు:- లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

మద్రాసు ఆఫీసు:- లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, 14-15 సెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

కానుపూరు

ఇశ్యుది ఆగ్రా, అయోధ్య సంయుక్త రాష్ట్రములలో గంగానదికి దక్షిణపుటాడుననున్న పెద్దపట్టణము. సిపాయిల హిందూత్వము చారిత్రపరిస్థితి గాంచినట్లగును. సిపాయిల హిందూత్వము లెన్నియో యిచటగలవు. వర్ణస్థలము నదియొడ్డున జూడనగును. వర్ణపరివర్తన వాని పడవేసినబావియు, ఈ సంబంధమైన స్మారకచిహ్నము, దానిమట్టుగల శృంగారారామము గాంచనగును. ఇది సేన బండుతావు. రాణితోట బ్రహ్మాండమైన విక్టోరియా రాణి ప్రతిమ, మూయర్ మిల్లులు, ఉన్ని మిల్లులు ఎలెజన్ మిల్లులు మరెన్నికరమిల్లులెన్నియో చూడతగినవి గలవు. బ్రహ్మస్థానీ లెన్నియోగలవు. పాతకాన్పురు నూతనపట్టణము నకు 3 మైళ్లదూరమున నున్నది. వీటికి రెంటికిమధ్య శృంగార మైలోలు, పొలములుగలవు. కాన్ పూరు ఆగ్రా అయోధ్య సంయుక్త రాష్ట్రములలోని పట్టణములలో నాల్గవదిగా నిలుచుచున్నది. 6079 ఎకరముల విస్తీర్ణము గలిగియున్నది. కాన్ పూరు కలకత్తాకు 683 మైళ్ల దూరమునను బొంబాయికి 839 మైళ్ల దూరమునను గలదు. రైతులవలెను వివిధవిధముల తయారగును. కాటన్, స్పిన్నింగ్ మిల్లు లెన్నియో గలవు. ఈపట్టణమిండియాలోని అతిపెద్ద నగరమున నరయదవి కాబోవుచున్నది. దేశభక్తులకు పుణ్యక్షేత్రమై వెలయుచున్నది దేశమాతదీక్షార్థన మందు లభింపగలదు.

(లోకసంచారి)

కరాచీ పోర్టు ట్రస్టు ఋణము

కావలసిన మొత్తముకంటె సధికముగ చేకూరెను హైదరాబాదు, డిశంబరు 19:- ఒకకోటిరూపాయల అప్పుగావలయునని కరాచీ పోర్టు ట్రస్టు ప్రకటించెను. అతిశీఘ్రముగ కావలసిన మొత్తముకంటె అధికముగ అప్పునియింతుకు ప్రకటించెను. ఒక యింగ్లీషును బ్యాంకి ప్రత్యేకముగ 15 లక్షలు అప్పుయచ్చెను. మంగళవారమునాటితో దరఖాస్తులు నిర్మివేయబడెను.

(అ. ప్రె.)

సామ్రాజ్యమునందు ప్రత్తి పంట

బ్రిటిషు ప్రత్తిపరిశ్రమ సంఘసభ్యులభిప్రాయము. డబ్ల్యు. హెచ్. హింబరీగారు బ్రిటిషు ప్రత్తి పరిశ్రమ సంఘము మేనేజరు, ఆసంఘసభ్యులకు తామునుగారు యాదేశములో సంచారముజేయుచు గతవారమునందు మదరాసు వచ్చి ఆదివారమునాడు బొంబాయిమీదుగ దక్షిణాఫ్రికాకు బోయిరి. వీరు పూనాలో జరిగిన వ్యవసాయసభకు గూడ బోయియుండిరి. సామ్రాజ్యమునందలి ప్రత్తిపంటనుగూర్చి యిట్లు చెప్పిరి. సామ్రాజ్యమునందు ప్రత్తిపంట చాల అభివృద్ధిగాంచుచున్నది. రైట్లు, రోడ్లు ఇరిగేషనుపనులను జరిపినచో నింకను అభివృద్ధిగాంచగలను. బ్రిటిషు ప్రత్తిపంటసంఘమువారు ప్రత్తి పంటను క్రొత్త పంట ప్రోత్సహించవలసింది. ఏదేశమువారు వారికికావలసిన ప్రత్తి వ్యయముగ పండించుకొనవలెను. సామ్రాజ్యమునంతటిలో ఉగాంధా ప్రధానస్థాన వలంకరించినది. సామ్రాజ్యము 200,000 బేల్లు పంటను. తరువాత సూరమానదేశము, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు రోడ్లు విద్యుత్ వైద్యుత్ కాళాభివృద్ధులకై 10 మిలియను పౌనుల ఋణముయ్యవలసింది. ఇది జరిగినచో ప్రత్తిపంట గూడ నభివృద్ధిజరుగును. పంజాబులో అమెరికాని క్షనము గలను. క్రొత్త పద్ధతులపై పండించుచున్నారు. దేశీయులుగూడ ఆవిధము ననుసరించుచున్నారు. వ్యవసాయశాఖవారును, కేంద్ర ప్రత్తిసంఘమువారును చక్కగ పనిచేయుచున్నారని యింగ్లీషులో లెగిసంతర్ ప్రపంచము బ్రిటిషు ప్రత్తి పంటను పెంచుటకు లాభమునుంది. అమెరికానుండి మూలమున ప్రత్తి పంటను వసరములేదు. ఆఫ్రెత్తి వేరొకదేశమునకు పోగలదు. ఇది యాలో నింకను ఎక్కువ మందికము ప్రత్తి పంటులకు అవకాశము గలదు. కృషివారు వ్యవసాయశాఖవారు రోసంస సహాయమును గ్రహించుచు లెగిసట్లు పనిజేయవలెను. వ్యవసాయదారులకు చాల విషయములు బోధచేయవలెను. నూతన వైస్రాయిగారు వ్యవసాయశాఖకు సంబంధించినవారగుటచే ఇండియాలో వ్యవసాయము భాషగ నభివృద్ధికావని తోచెడిని.

(అ. ప్రె.)

భారతీయ వేదాంత మహాసభ

రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారి రథ్యక్షత వహించిరి

లిట్టను ప్రభువు ప్రారంభోత్సవమును జరిపెను

కలకత్తా, డిశంబరు 19:- నేటి ఉదయమున భారతీయ వేదాంతమహాసభయొక్క ప్రారంభోత్సవము బంగాళా గవర్నరుగారి లిట్టను ప్రభువుచే గావింపబడెను. రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారి ఆధ్యక్షత వహించిరి. లిట్టను ప్రభువుగూడ మహాసభ జూడ వచ్చెను.

ఆధునిక ప్రపంచము దేమానవుడును సోపర మానవులతో సంబంధము లేక యుండవలెనని లిట్టను ప్రభువు వచించెను. వాని భావములు, పనులు, చేష్టలు దెలిసికొనవలయునని సంఘముపేషించుచుండును. జనసామాన్యముయొక్క జీవితము రసరంజనముగ జేయవలయుననియు, అభివృద్ధియు మానవులను అభివృద్ధియు ఘోషించుచుండును. జేయవలయుననియు, మరియొక ఉత్కృష్ట ప్రపంచములోనికి జేరుటకు జీవిత సూక్ష్మము తెలిసికొనుటకు 7 వ యిహలోకమున సామ్రాజ్యమునందు మరల రహస్యమును తెలిసికొనవలయుననియు సామాన్య మానవుడు గోరుచున్నాడు అని లిట్టను ప్రభువు చెప్పెను.

అధ్యక్షకోపన్యాసము

వ్యక్తుల లేక సంఘముయొక్క స్వాధీనత లేకయు జీవితము లేదు. అన్నికాఖలయందలి స్వాతంత్ర్యమునకును విక్లిలి అనుచున్నదని రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారు నుడివెరి. స్వాధీనత ప్రభువంశింపకుండేప్పుడు నైతికత అర్హముననియును. అట్టి తరి మానవుని ఉత్కృష్టత వాటిండుటకు గల అడనులు అంత్యమొందును. నాగరికతననియును. కాబట్టి స్వాధీనత అర్హమునకును శుష్టినిర్మాణ మాత్రములకును పరస్పరవిరోధము గలదు అని రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారు వచించిరి. (అ. ప్రె.)

సినుచుదంపతుల కలకత్తా వెళ్లెరి

హైదరాబాదు, డిశంబరు 20:- సర్ జానెస్ ముగారు భార్యను మేలముగ నిన్ను రాత్రి కలకత్తా ప్రయాణమొనరిరి.

9వ బ్రాహ్మణేతరమహాసభ

తీర్మానములు.

9వ బ్రాహ్మణేతర కాన్ఫరెన్సును, మొన్నయు 22వ తేది గంటలకు తిరిగి సమావేశమైనపుడు తీర్మానములపై చర్చ జరిగెను.

I వ తీర్మానము

అధ్యక్షుడు డిక్రిందితీర్మానము నుపపాదించగా సభవారిం దును లేచిలివిధ భక్తిపూర్వముగా నామోదించిరి. "అలెగ్జాం డ్రా రాజమహాగారి మరణమున కీసభవారు విచారించుచు, వాస్తవమునకిది, రాజమటుంబునకును అనుతాపమును దెలుపుచున్నాడు."

శ్రీ శ్రీ త్యాగరాయ శెట్టిగారు

రా||బి|| 2. తణికాచలం శెట్టిగారు "బ్రాహ్మణేతరోద్య మునాడును లగు బి|| బి|| సర్ పి. త్యాగరాయశెట్టిగారి మరణ మునకు దేశమునకును, అందు ముఖ్యముగా, బ్రాహ్మణేతరులకు ను గలిగిన ఆపారవ్యక్తున కీసభవారు గాఢముగా విచారమును దెలుపుచున్నాడు." అను తీర్మానము నుపపాదించుచు కీర్తిశేఖరి గారిగారిని ప్రశంసించిరి. "త్యాగరాయ శెట్టిగారు చెప్పినగరము నమితముగా ప్రేమించెడివాడు. పురపాలకవ్యవహారములందు నేన మొనర్చుటకుగాను, ప్రభుత్వమంత్రిపదవిని గూడ నిరాకరించిన సందర్భమును బట్టి ఈవిషయము దెలియనగును. ఇతరులకు భయ పడుటగాని, అధికార మొగమెటుముగాని వారి కేమాత్రమును లేదు. పురయంతోపు అల్లరుల సమయమున, ప్రభుత్వమువారి చర్యను తీవ్రముగా ఖండించుచు గవర్నరునకు వ్రాసినజాబు వారి స్వయంత్రాపములకును నిశ్చయత్వమునకు సాక్షిభూతమై కా క్యతముగా వెలుగులకు. త్యాగరాయ శ్రేష్టిగారు విద్యావంతు లయినను ఉద్యోగముల వైపునకుబోక, దేశీయపరిశ్రమల నాయకత్వము వహించి, పరిశ్రమల పునరుద్ధింప జేయుటకే తమ జీవితమునంతను త్యాగమొనర్చెను.

బి||బి|| ఎం. గోపాలస్వామి మొదలియారు(బళ్లారి)గారు ఆంగ్లమున తీర్మానమును బలపరుచుచు త్యాగరాయశెట్టిగారు పల్లెటూరి ప్రజల యోగక్షేమములయందు గప్పరచిన శ్రద్ధను ప్రశంసించిరి.

హెచ్. జి. పంచరత్నం పిల్లైగారు తమిళమున బలపర చిన తరువాత సభ్యులందరూ లేచిలివిధ భక్తిపూర్వముగా తీర్మానమునకు మోదమును దెలిపిరి.

ఇతర కీర్తిశేఖరులు

"బి|| బి|| ఎల్. డి. స్వామికణ్ణుపిల్లై, శ్రీ సెంటు కవలప రమావీరనాయరు, వి. పి. పక్కిరిస్వామిపిల్లై, బి|| విజయ రాఘవ మొదలియారు, పురివెండ్ర దొరసామినాయుడు; సర్ సురేంద్రనాథదేవర్, సి. ఆర్. దాసుగార్ల మరణములకు దేశమునకు గలిగిన నష్టమున కీసభవారు విచారమును దెలుపు చున్నారు." ఈతీర్మానము అధ్యక్షునిచే ప్రతిపాదించబడి ఏక గ్రీవముగా నామోదించబడెను.

కల్పాతీ పీఠులు-పంచములనిషేధము

"అష్టాశ్వుని పింఛుచు తరగతులవారిని, ఆతరగతుల నుండి ఆర్యసమాజ మవలంబన మొనర్చినవారిని రక్షింపున సహాయమున కల్పాతీ పీఠులను ప్రవేశింపకుండ నిషేధించుచు ప్రభుత్వమువారు గావించిన యుత్తరువు నీసభవారు తీవ్రముగా ఖండించుచు, నిన్నుజాతులవారి ప్రాథమికహక్కులకు ఆటంక ముల కలుగజేయవలదని ప్రజలను ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు న్నాడు." అను తీర్మానమును, జస్టిసు కుత్రికా సంపాదకులగు కె. వి. వివాసగారు ప్రతిపాదించుచు, నిన్నుజాతులు కల్పాతీ తిరుగు ప్రవేశించునెడల శాంతికి భంగము గలుగునెడల-అట్టి శాంతి భంగమునకు పూర్వాచారపరాయణులే కారణముగదు రనియు, అందుచే 144వ సెక్షనుక్రింద జారీచేయబడిన నిషేధపు టుత్తరువు పూర్వాచారపరాయణులపై జారీజేయబడవలెను గాని, నిన్నుజాతుల ప్రజలపైగాదని నడిపిరి.

ద్రావిడమ ప్రతికా సంపాదకులగు కణ్ణప్పగారు తీర్మా నమును బలపరిచినపిమ్మట సభవారిచే నేకగ్రీవముగా నామోదించ బడినది.

దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వచర్యను ఖండించుట

(1) ఈ సభవారు దక్షిణాఫ్రికాలో హింసల నను భవించుచున్న సోదరభారతీయులయెడల సానుభూతిని జూపుచు, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న భారతీయుల జేనుకును భంగకరము లయినట్టియు, అమానుషకర మైనట్టియు

యు అన్యాయమైనట్టియు పౌరసత్వనిర్మాణ మైనట్టియు చట్ట ముల కీసభవారు గాఢము నసమ్మతి దెలుపుచు, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వ మట్టిచట్టముల గావించు ప్రయత్నమును మానునటు లానర్చుటకు భారత ప్రభుత్వమువారు శ్రమిషు మంత్రివర్గము వారును సకలప్రయత్నముల నుపయోగింపవలెననియు గోరు చున్నారు. భారతదేశముయొక్కయు భారతీయులయొక్కయు జేనుమే తమ ముఖ్యాదర్శమని పలుకుచుండు నుడువుల యాధా గ్యమున నీసమస్య అగ్నిపరీక్షగ పరిగణింపబడునని ఈసభవారు రాజప్రతినిధి గారికిని, భారతమంత్రిగారికిని దెలుపుచున్నారు.

(2) అన్యాయముగ నీఆసియాటికుల్ని శాసనముగ నొన ర్చబడినయెడల వెంటనే ప్రతీకారచర్యలను సాగించి, దక్షిణా ఫ్రికాలోని భారతీయుల యెడల నన్యాయ మగు విధమున ప్రకటించు నటుల జేయవలసినదని భారత ప్రభుత్వము వారికిని భారత శాసనసభల వారికిని దెలుపు చున్నారు."

ఎస్. గోపాలవివాసగారు వైతిర్మానము నెదుర్చుచు, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధచర్యలను తీవ్రముగా ఖం డించిరి. విదేశములందలి భారతీయుల సమస్య ఒక్కటేమిటవారి దిగాని, ఒక్కమతమువారిదిగాని గాదు. దక్షిణాఫ్రికాయందు మనసోదరులు, పశువులవలె పరిగణింపబడుచున్నారు. దక్షిణా ఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల యెడల నవలంబించుచు న్ను అమానుషచర్యల ఖండించుట కొంత కీర్తియను జాలదు. భారతీయుల నతి నీచస్థితికి పాల్పడజేయు శాసనముల నొనర్చుట కు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు సాధనముల తయారుజేయు చున్నారు. భారతీయులను క్రమముగా దక్షిణాఫ్రికానుండి చె దఁగొట్టుటకును, భారతీయులవల్ల నీచములను సహించలేక త మంతలుదామే వెడలిపోవునటుల జేయుటకు గాను, క్లాసు ఏరి యాల బిల్లును ప్రవేశపెట్టుచున్నారు. మనకుగూడ గొప్పప్రా చీనవిజ్ఞానము గలదు. గొప్పసాంప్రదాయములు గలవు. గొప్ప నాగరికతలకు. ఆత్మగౌరవము గలదు. మన ఆత్మగౌరవ మును మర్యాదను రక్షించుకొనుటకు ప్రతిభారతీయుడును సిద్ధ ముగా నుండవలెను. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు భారతీ యాభిప్రాయమును నిర్లక్ష్య మొనర్చు నెడల మన హక్కులను, మన ఆత్మగౌరవమును రక్షించుకొనుటకు తగుశాసనముల నొనర్చు టకు భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నింపవలెను.

సి. ఎస్. గణపతిరావుగారు తీర్మానము నామోదించు చు దక్షిణాఫ్రికాకు పంపబడిన రాయబారవర్గమునందు తమ కెట్టి విశ్వాసమును లేదని నుడిపిరి.

ఎ. కొండప్పగారు తీర్మానమును బలపరుచుచు, భారతీ యుల ఆత్మగౌరవమునకు సంబంధించిన ఈ విషయమునందు భారతీయులందరూ నేకము గావలెనని నుడిపిరి. అలమెలమింగ తాయారమ్మశ్రీ సి. డి. రాజేశ్వరంగార్లు తీర్మానమును బలప రుచుచు, దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయు లనుభవించుచున్న బాధల వివరించిరి.

తీర్మానము వోటునకు బెట్టుగా నేకగ్రీవముగా నామో దించబడెను.

సైనికవ్యయము - భారతీయులపర మొనర్చుట

"ఈ సభవారు, సైనిక శాఖయందలి దుబారాఖర్చును ని రసించుచు, యూరపియనుల తగ్గించియు, అన్నిగ్రేడులందును భారతీయుల సెక్కున మందిని ప్రవేశింపజేయు, సైనిక వ్య యమును తగ్గింప వలెననియు దేశమందంతటను సైనిక పాఠశాల లను స్థాపింపవలెననియు, సాంఘికహక్కుల నందున్న కలాకాల వంటి ఒక్క సైనిక కలాకాల నైన స్థాపింప వలెననియు, సై నిక శాఖయందు ప్రవేశింపగోరువారు రందరకును తగిన అవకాశము ల నొసగవలసినదనియు గోరుచున్నారు."

డా. సి. నరేశమొదలియారుగారు తీర్మానము నుప పాదించుచు ప్రస్తుతము సైన్యమునకు 210 లక్షలపాములు వెచ్చిం చుట భారతదేశమును బ్రిటిషు దేశమువారి స్వంత ఆస్తిగ నుం చుటకే నని నుడిపిరి. దేశమున శాంతిరక్షణల కాపాడుట కగు వ్యయమును మాత్రమే మనము భరింప వలెను. మిగిలిన వ్యయమును ఆంగ్లేయుల భరింపవలెను. సైనిక శాఖను పూర్తిగా భారతీయులుగ నొనర్పవలెను. భారతీయులకు సాహసములేదను ఆక్షేపణ నిరాధారమైనది. ప్రస్తుతము మనదేశమును రక్షించు కొనుటకును, ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు తగినంత సేవ యొనర్చుట కును ప్రస్తుతము మన కనకాళ మొసగుట లేదు. సైనిక శాఖను భారతీయుల పర మొనర్చుట బ్రిటిషువారికే లాభకరము. భారత దేశమునకు విదేశములందుండి యుత్పాతము సంభవించునపుడు బ్రిటిషుదేశము తనపుత్రుల పంపు నవసరము తప్పదు. సైనిక శాఖను భారతీయుల పర మొనర్చు నెడల భారతదేశము విడి

పోవునను భయ ముక్కుర లేదు. మనమాంగసామ్రాజ్యమున మండుట చునలాభముకొరకేగాని ఇబ్బదులకొరకు గాదు.

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు తీర్మానము నామోదించుచు, సైనిక శాఖను భారతీయులుగ నొనర్చునెడల వ్యయభారము తగ్గునను కారణముచే నటుల గోరుచుంటిమనినదివిరి. స్వరాజ్యపు లేమి చెప్పినను బ్రిటిషు పరిపాలననుండినే, మన ము కొంత శాంతిని, సుఖమును అనుభవించుచున్నామను విషయముసత్యము కాని అంతమాత్రమున మనము మనల రక్షించుకొనలే మని కాదు. స్త్రీను కమిటీయందలి సభ్యులపై మనకు విశ్వాస ముండ జాలదు. మదరాసు రాష్ట్రముతరపునను సంఘమునందు ప్రతి నిధిగ నియమింపబడిన చెవరు? ఆతనికాలము వారు గత 150తర ములలో-అంతయేల ఆకు పుట్టినదాది, ఇంతవరకును కత్తి పట్టుటయన నేమియో యెరుగరు. అట్టివారు సభ్యులుగనున్న సంఘము సెల్లువిశ్వాసమును గొలుపును. సైనిక శాఖకు తగిన పని ఇదివరకు ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటించబడిన కులములవారే కాక ఇతరకులములవారినిగూడ సైనిక శాఖలోనికి దీక్షింపరాదా యని అతడొకసాక్షిని ప్రశ్నించెను. ఇంతవరకును, సైనిక శాఖయందు జేరి దేశరక్షణభారము వహించిన కులములవారియెడల - నీనూ చనకంటెను కృతఘ్నుల యుండజాలదు.

స్వరాజ్యమున కివ్వదర్హులము గాము

మనవివృద్ధులు స్వరాజ్యమున కర్హులముగాము. స్వరాజ్య ము నిలువబెట్టుకొనుకే క్రి మనకేవ్వుడు లేకపోవుటయే ఇందుకు కాళణము. మనము నిలుపుకొనలేని వస్తువునకు మనమర్హులమని చెప్పజాలము. బ్రిటిషు బల మంతయు నీదేశమును వదిలి, రేపే వెల్లిపోవునను కొనుడు. ఆ మరునాడే చెందు జపానునాకులువచ్చి ఆరేడియా సముద్రములోనిలవినయెడల మనము వారిదాసులము గావలెను. మన కుత్తకదితము, చైనా, ఆఫ్ఘనిస్తాను, పర్షియా మొదలగు బలవంతులగు దేశములుగలవు. మనము దుగ్బలస్థితియం దున్నామని తెలియునెడల నాదేశము లొక్కమారు మనపై కురు కును. ఆస్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు ముందు సైనిక, నాకా, విమానదళములందు భారతీయులు బాగుగ తరిగికు నొందవలెను.

రాజాడి.మాని, జె. ఎస్. రామనాధను, సురేంద్రనాథ అర్యగార్లు తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మాన మేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

గృహపరిశ్రమల నభివృద్ధిపరుచుట

"చేతిసేత, చేతితో నూలు వడుకుట మొదలగు దేశీయ గృహపరిశ్రమలను ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సహింపవలెననియు సాధ్యమైనంతవర కిట్టిపరిశ్రమలందు తయారు జేయబడిన వస్తువు లనే కొనవలెననియు ఈసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

అను తీర్మానమును పి. టి. కుమారస్వామిచెట్టిగారిచే నుపపాదించబడెను.

జె. ఎస్. రామనాధనుగారు తీర్మానమును బలపరుచు చు, కద్దరును ధరింపవలసినదని సభ్యుల నుద్ఘోషించిరి. కద్దరును ప్రోత్సహించి న యెడల ముల ముల మాడుచున్న మీ బ్రాహ్మణేతర సోదరులకే తినుట కింత అన్నమిడుచున్నవారగుచున్నారు. ఈవిధముగా మీ సోదరుల నభివృద్ధిపరుచుట కిచ్చట మీరింకొక కులమువారితో పోరాడకూరలేను. ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థింప నక్కరలేదు.

తీర్మానము వోటునకు బెట్టుగా నేకగ్రీవముగా నామోదిం పబడెను.

మలబారు టెనన్సీబిల్లు

మలబారు టెనన్సీబిల్లును బలపరుచుచు ఎ. శివరామవివాసను గా రొకతీర్మానము నుపపాదించిరి. బి. సి. శ్రీనివాసనుగారు బలపరిచిరి. తీర్మాన మేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

అంతటిలో 11½ గంటల క్రిందమునకు సభ ముగి సెను. తిరిగి రేపు ఉదయము రి గంటలకు సమావేశముగను.

మూడవదిన సమావేశము

బ్రాహ్మణేతర కాన్ఫరెన్సును మొన్నటిదినమున తిరిగి సమావేశమైనపుడు తీర్మానములపై చర్చముగి సెను. నిన్నటిదినము తో 9వ బ్రాహ్మణేతర కాన్ఫరెన్సును సమావేశముముగి సెను.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

ఉద్యోగశాఖలందును, శాసనసభలందును, స్థానిక శాస నసభలందును సాంఘిక ప్రాతినిధ్య సూత్రము నంగీకరించి అచరణలో పెట్టవలె ననుతీర్మానము మొట్టమొదట చర్చకు వచ్చెను. కోకా అస్సారావుగారి తీర్మానము నుపపాదించుచు, ఇదియే జస్టిసుపక్షముయొక్క ప్రధానాదర్శమని నుడిపిచు ప్రాథమికహక్కుగూడ బ్రాహ్మణులు, ఎక్కువ స్థానములకు బ్రాహ్మణేతరుల కొనగవలెనని హెచ్చరించిరి. కాని బ్రాహ్మ

మీరు ఇందు కింకను అంగీకరింపలేదు. (బ్రాహ్మణే తరమంత్రవర్ణము నిలచియున్నంతకాలమును తమ పరిపాలనా కాలములు భావించి వచ్చినపుడెల్ల బ్రాహ్మణేతరుల కొనసవలెనని గోరుచున్నాను. స్థానిక సంఘములందు నామినేషనుల తొలగించి, అన్ని స్థానములను ఎన్నికలకు పెట్టవలెనని స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాననభయందలి బ్రాహ్మణేతరసభ్యులందరు ఈ ప్రయత్నము నెదుర్చువలెను. నామినేషనుల తొలగినదెడల సంఘములకును మహమ్మదీయులకును తగిన ప్రాతినిధ్యముండజాలదు. రాష్ట్రీయ కానసభలలో సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నంగీకరించినను, భారత కానసభల సంవర్ధమున నాచరింపబడుటలేదు. కేంద్ర కానసభలకు కేవల స్వామి అయ్యగారివంటి బ్రాహ్మణులే నామినేటు జేయవలెను. మరెవరి గాని బ్రాహ్మణేతరులు నామినేటు జేయబడుటలేదు. ఉద్యోగకాలము బ్రాహ్మణేతరుల కింకను సరియగు ప్రాతినిధ్య మొసంగును.

మల్లేశ్వ(ఎం. ఎల్.) గారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. బొంబాయి కానసభలో పంచమ ప్రతినిధియగు పిండే గారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. మరికొందరు గూడ బలపరిచిన తరువాత తీర్మాన మేక గ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

హిందూ ధర్మాదాయశాసనము

“మదరాసు హిందూ ధర్మాదాయ శాసనమును భగ్న పరుచుటకును, నిరుపయోగ మొనర్చుటకును స్వలాభపరులచే గావింపబడుచున్న ప్రయత్నముల నివారణార్థము తీర్మానముగ ఖండించుచు ఈశాసన మిదివరకే చాల లాభకారియగుటచే బ్రాహ్మణేతరులందరు నీశాసనమును బలపరుపవలెనని హెచ్చరించుచున్నాను” అను తీర్మానమును పద్మసాధుపిల్లగారు రుపపాదించిరి.

అలిమేలు మంగతాయారమ్మగారు, ఆంధ్రమున మాటలాడుచు, తీర్మానమును బలపరిచిరి. దేవాలయములలో చాల భాగము బ్రాహ్మణేతరులచేతనే నిర్మింపబడెను. కృష్ణదేవరాయలు, ఆచ్యుతరాయలు, ఈదేవాలయములకు గల గొప్ప గొప్ప ఆదాయములు వచ్చునాదుల నొసగిరి. ప్రస్తుతముగూడ దేవాలయముల ఆదాయమునం దధికభాగము బ్రాహ్మణేతరభక్తులచేతనే యుగగ్రహముననుచు, అట్టి సమయమున దేవాలయములందు బ్రాహ్మణేతరుల స్థితియేమి దేవాలయములోపలిభాగమునకు వెళ్ళుటకు గూడ మన కధికారములేదు. బ్రాహ్మణులకు ప్రసాదము నిచ్చిన ముగించిన తరువాత గాని బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రసాదమునగరు. బ్రాహ్మణుల జూచి ఓర్వలేక ఇల్లు నుడువుటలేదు. దేవాలయముల సంస్కరించి అద్దట జరుగుదుమార్గముల తొలగించుటవసరము. అందుల కేర్పడిన ఈశాసనమును బలపరుచుట ప్రతివారికిని కర్తవ్యము.

తీర్మానము వోటునకు పెట్టగా నేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

అస్పృశ్యతానివారణము

“అస్పృశ్యతా సమస్య పూర్తిగా పరిష్కరింపబడువరకును స్వరాజ్య సంపాదనము అసాధ్యమనియు అందుచే నీసమస్యను పరిష్కరించుట కగ్రవర్ణముల వారందరును వెంటనే చర్యదీసుకొనవలెనని ఈసభవారు గోరుచుచున్నారు.” అను తీర్మానమును రా. బ. టి. వరదరాజులు నాయుడుగారు రుపపాదించిరి, సురేంద్రనాథ ఆర్యగారు ఆంధ్రమున తీర్మానమును బలపరుచుచు, బ్రాహ్మణేతరతరఫును బ్రాహ్మణేతరులలో కొందర కొరకు మాత్రమే గాక అందరికొరకును ఏర్పడెనని జూపుటకుగాను, అగ్రవర్ణ బ్రాహ్మణేతరులు అస్పృశ్యతను తొలగింపవలెనని నుడిచిరి. “ద్రావిడ” పత్రిక సంపాదకులగు జె. ఎస్. కణ్ణప్పగారు తీర్మానము నింకను బలపరిచిరి. ఆర్. వీరయ్యగారు తీర్మానమును బలపరిచిన తరువాత తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

వేర్వేరుపక్షములలోని బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖుల

రౌండుటేబిలు సమావేశము

బ్రాహ్మణేతరులందు ఎక్కువైకత్వము సంపాదించుటకుగాను రాష్ట్రమునందలి వేర్వేరు రాజకీయపక్షములందలి బ్రాహ్మణేతర నాయకుల నొక రౌండుటేబిలు సమావేశము చేర్చవలెనని ప్రయత్నము సంపాదించుటకుగా నీ క్రింది సభ్యులు గల ఉపసంఘమును నియమింపవలెను. సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడు, రా. బ. టి. తణికాచలంకెట్టి, పి. రామనాథను, పి. టి. కుమారసామికెట్టి, ఆర్. మదనగోపాలు నాయుడు, డా. సి. నరేశమొదలియారు, పంచరత్నం పిల్లై, పి. టి. రాజన్, ఎ. శివరామమీనన్, రామసామి మొదలియారు, పి. ఎల్. మూర్త్యురాజుపిల్లై, వి. మునిసామిపిల్లై, జె. కుమారసామి చౌదరి, రామనాథరాజు, వి. కొండప్ప, కరభారెడ్డి, వి. శివప్రకాశమొదలియారు. ఎం. సి. రాజు, ఎం. చామారం నాయుడు, పి. గోవిందరావు

నాయుడు, కోకా అప్పారావు, పింజల సుబ్రహ్మణ్యంకెట్టి (కన్వీనరు)

పై తీర్మానమును డా. సి. నరేశ మొదలియారుగారు రుపపాదించుచు ఇదివర కీసభలకు వచ్చినన్ని జమీందారులలో ఒకరామనాథు రాజుగారు తప్ప మరెవరును హాజరుగాక పోవుటకు విచారించిరి. కోకా అప్పారావు బలపరిచిన తరువాత నేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

ద. యి. లి. ఫౌడరేషను నిర్మాణము

కె. రంగయ్యనాయుడుగారు దక్షిణ ఇండియా లిబరలు ఫౌడరేషను నిర్మాణవిధానమును రుపపాదించిరి. పింజల సుబ్రహ్మణ్యంకెట్టిగారు బలపరిచిన తరువాత సభవారిచే నంగీకరింపబడెను. ఈనిర్మాణమునందు సలీమ నాల్లా అజాల సభ్యత్వ చందా నిర్ణయించబడెను.

ఈసంవత్సర మెన్నికలు జరుగుటకు వీలులేకపోవుటచే నీక్రింది కార్యనిర్వాహక వర్గమును మదనగోపాలునాయుడు గారు రుపపాదించిరి. పానుగల్లు రాజుగారు (అధ్యక్షుడు) డి. బి. ఎం. కృష్ణన్ నాయుడు, సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడు, రామనాథురాజు, డా. సి. నరేశమొదలియారు, రా. బ. టి. తణికాచలంకెట్టి, (ఉపాధ్యక్షులు) పి. టి. కుమారసామికెట్టి (కార్యదర్శి) పింజల సుబ్రహ్మణ్యంకెట్టి (కోశాధికారి) ఎ. రామమూర్తి మొదలియారు (ఆర్గనైజరు) గార్లు. వీరు గాక ప్రతిజిల్లానుండి యు కొంతమంది ప్రతినిధులు గూడ కార్యనిర్వాహకవర్గమున కుపపాదించబడిరి. కోకా అప్పారావుగారు ఆమోదించిరి. తరువాత నాప్రతిపాదన సభవారిచే నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

కరెన్సీకమిషను నిర్మాణమును ఖండించుట

“ఇటీవల నియమింపబడిన ఇండియన్ కరెన్సీకమిషను నందు భారతీయులకు తగిన ప్రాతినిధ్యము లేకపోవుటచే నీకమిషనునందు భారతీయులకు విశ్వాసము లేదని తీర్మానించుచున్నాను” అను తీర్మానమును సర్. కె. వి. రెడ్డిగారు రుపపాదించిరి. ఎక్కువ చర్యలేకయే తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

కార్మికులనిర్మాణముల నేర్పరుచుట

“భారతీయ కార్మికుల యుద్ధమునను సహాయమొనర్చి వారి ఆర్థిక వైతికాభివృద్ధికి తగు విధమున నిర్మాణమొనర్చి మార్గదర్శకత్వము వహింపవలెనని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు” అను తీర్మానమును డి. సి. శ్రీనివాసరావు గారు రుపపాదించిరి. సురేంద్రనాథ ఆర్యగారు తీర్మానమును బలపరుచుచు జిల్లీసుపక్షము పై కార్మికుల కనుమానము గలదనియు, తనకును జిల్లీసుపక్షమునకును సంబంధము గలదను కారణముచేతను తాను బ్రాంచ్ కార్మికుల సంఘాధ్యక్షుడవనినందుండియు, ప్రింటర్స్ యూనియను అగ్ర్యక్షుడవనినందుండియు వెడలగొట్టుచుతినినియు, జిల్లీసుపక్షమువారు కార్పొరేషను ఎన్నికలందు ఓడిపోయిరనియు, ఆయనుమానమును తొలగించి కార్మికులను వశపరుచుకొనవలెననియు నుడిచిరి. తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

తమిళ విశ్వవిద్యాలయము

తమిళదేశమునకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరుపవలెనని తీర్మానమును పూర్ణలింగంపిల్లగారు రుపపాదించిరి. తీర్మాన మితితరులచే బలపరుపబడిన తరువాత నేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

మద్యపాననిషేధము

“సంపూర్ణ మద్యనిషేధము తమ ఆదర్శముని ప్రకటించవలెననియు వరి సంవత్సరములలో నీ మద్యమునందులకు ప్రయత్నింపవలెననియు ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారు” అను తీర్మానము సభ్యులు రుపపాదించగా నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

ద్యుద్వ్యగిరిపాలన ఖండనము

“ద్యుద్వ్య పరిపాలనా విధానముయొక్క అనుభవము వలన నావిధానము ఆరణ్య అసాధ్యములని దెలిసినది గనుక సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య మొనగవలసినదనియు కేంద్ర ప్రభుత్వమున కొంత బాధ్యతను కలకొల్పవలెననియు ఈసభవారు గోరుచున్నారు” అను తీర్మానము సభ్యులు రుపపాదించగా నేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

అధ్యక్షునియంతోపన్యాసము

అధ్యక్షుడు సభను ముగించుచు, స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు సులభసాధ్యమైనదియు, కాని నిలుపుకొనుట కష్టసాధ్యమనియు- దేశమందన్ని సంఘములవారును సాంఘికము సభివృద్ధి సరిపమానశీతికి వచ్చినగాని అది సులభసాధ్యముగాదనియు నుడిచిరి. అందుచే స్వరాజ్యపరిపాలనను పూర్వము మనమీకార్యమునకు గడంగవలెను. అగ్ర్యక్షుడికి మూలమును ప్రతిప్రతినిధియు గృహములకు వెళ్లినతరువాత ప్రచారమొనర్చి అధ్యయనము 2 లక్షల సభ్యులైన కేర్పవలెనని యుద్వ్యధించిరి. సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు, అధ్యక్షునకు కృతజ్ఞతను దెలిపి ప్రముఖులలోపుటల నొసర్చినతరువాత జయజయధ్యానములతో సభ ముగిసెను.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము, ఏలూరు ఎన్స్లవేన్డ్ నాటకకాలనో

24-12-25 గురువారము సాయంత్రము 6-గంటలకు

శ్రీకృష్ణలూటారము

నాటకమును ప్రదర్శింతురు ఎమ్. ఎన్. రావు జమీందారు, (సామ్రెటిటరు.

సాంధ్యము హాల్ లో

శ్రీ శ్రీ శ్రీ చెన్నరాజధాని గవర్నమెంటు

యాజమాన్యము క్రింద జరుగు ప్రదర్శనములు

బెంగుళూరు

అమెచ్యూర్ డ్రమాటిక్

అసోసియేషన్ వారు

ప్రతిదినము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు

24-12-25 సుభద్ర

25-12-25 విజయనగర సామాజ్య నాశనము

శ్రీయత బహ్మిరి టి. రాఘవాచారిగారు అన్ని నాటకములలోను ముఖ్యపాత్రలను ధరించెదరు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

మవుంటురోడు, మద్రాసు. 3 దినములు మాత్రమే

19-12-25 శనివారమునుండి 21-12-25 సోమవారము వరకు

ప్రపంచమును ప్రదర్శించబడుచున్న డ్రామాలన్నిటి కంటెను శ్రేష్ఠమైన

“నిచ్చెనవైన” అనుకథ

ప్రదర్శించబడును ఓవెన్ డేవిస్ లోనున్నది. నాటకరంగమునందు మంచి పేరుచెందినది

కౌసుధియేటరు

19-12-25 శనివారమునుండి 25-12-25 శుక్రవారమువరకు

ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సాయంత్రము 6-15 ని, రాత్రి 9 గం-30 ని. ప్రతి శని, ఆదివారములందు

చగలు 3 గం-15 ని ప్రత్యేక మాటనీగలదు

మదన్ థియేటర్సు లిమిటెడ్ వారు

వారిచే తయారుచేయబడినది

విరుప్తదేశపు ప్రేమను తెలుపు అద్భుతమైన కథ

“మిస్సూరురాణి”ని ప్రదర్శింతురు

నాటకరంగమునందు సుప్రసిద్ధ పేరుచెందిన

ఇరానిర్ - రాణి

నాటకరంగమును విక్రీలి ప్రవీణురాలైన కథానాయకురాలు

మిస్ కృష్ణవామిని

మిస్టర్. డి. సర్కార్, శ్రీయత ఆహ్వాన చౌదరి అందు

శ్రీయత దుర్గాదాసు డెస్టిని షోమకత్తుగులము

7 కిల్సు గల డ్రామా, అనేక ఇతర ఫీల్ములుగూడ గలవు

విజయనగర నివాసులగు బ్రహ్మశ్రీమ దక్షాదాది భట్టనారాయణదాసుగారు విరచించిన

శ్రీ యథాధికార సామాన్యము

చిట్టిదేశము

లాటిను అమెరికను జాతి

డా॥ జోనుగాల్వెజగారి ఉపన్యాసము

చిట్టి దేశములయందు ప్రాసంగ్యమును డా॥ జోనుగాల్వెజగారు ప్రపంచములో వివిధ ముఖ్యనగరములను జూడ సంవత్సరము జేయుచున్నారని నిన్న సాయంకాలము ఎల్వి ప్రెస్సు బయోగ్రాఫీ చోలూ "చిట్టి దేశము" గూర్చి ఉపన్యసింపిరి. అంత చిన్న దేశములను దక్షిణామెరికా పశ్చిమతీరమున యున్న యాదేశము ఆఫ్రికా దేశము పరిశ్రామిక విషయములందెంతయభివృద్ధి గాంచినదో తెలియజేసిరి. మాజీకులాంతర చిత్రపుటలను జూపిరి.

వైశుభానంద సర్ ఆర్. వెంటరత్నం నాయుడు గారు ఉపన్యాసమున సభ్యుల కెరుక పరచుచు డా॥ గాల్వెజగారు ఉపన్యాసములయందు మనకు బోధింపవచ్చినవియు, బోధించుచునే మననందనేమయిన నేర్చుకొన దలచిరినియు, అయినను వారు మనకు బోధింపదగ్గ విషయ మెంతేని గలననియు చెల్పిరి.

ఉపన్యాసము

ప్రపంచము గాల్వెజగారు వైశు చాన్సలరుగారు జేసిన ప్రశంసకు కృతజ్ఞత చెల్లుచు తాను తెచ్చిన సందేశము శాంతిసందేశ మనను. తన దేశము గూర్చి యిచ్చుటకొరకెరి యెబరుచి, ఇండియా యొక్క ఘనతను తెలిసికొని పోవుటకు వచ్చెను. అమెరికా ఆసియాఖండములు రెండును తెగతెంపులు జేసికొనియుండరాదు. చిట్టిదేశ ప్రభుత్వమువాత ఇతరదేశములతో పూర్వమున్న సంబంధమును గట్టిపరచుకొని నూతనసంబంధము లేర్పడుకొనవలెనని తలచుచున్నాడు. ప్రపంచమునందు వివిధ దేశములవారు ఒండొరులతో సేసికొను బహుసము. మదరాసునుబట్టి భారతదేశ విషయముల, పెటెరుంగువచ్చునో అట్లే చిల్ల రిపబ్లికును బట్టి లాటిను అమెరికా దేశములకినిగూర్చి తెలిసికొనవచ్చును.

ఉపన్యాసమునందు జెప్పవలసినవి మూడు విషయములు. అమెరికను విజ్ఞానమునకు మూలమును ఐరోపావిజ్ఞానము. చిట్టిదేశము, ఇండియాను చిట్టికెగల సంబంధము.

ఐరోపియను విజ్ఞానము రె దువిధములు. మొకటిది కాంటి నెంటులకాళి. ఇది వివిధ రాష్ట్రములలో వివిధరీతుల గలదు. సాంఘిక చారములు ప్రభుత్వమువారిచే యేర్పరుపబడి ప్రజలచే అనుసరింపబడునట్టిది. రెండవది ఇన్సులరు విజ్ఞానములుగాక ప్రజలచేతనే యేర్పరుచు ప్రభుత్వముచే అనుసరింపబడినవి. ఇది బ్రిటిషు దీవులలో గలదు. అమెరికాలో యిప్పుడున్నది. ఐరోపియను కాంటి నెంటులు విజ్ఞానము, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు యెప్పుడును ధనమే జేవునిగా పూజించు జాతియని అపవాదు గలదు. అమెరికాయొక్క ప్రస్తుతభౌతికాధికృత యిట్టి అదృశ్యమైన ఆధారపడి యున్నది.

చిట్టిదేశము అన్ని దేశముల కన్న యెక్కువ నిడివైనది. శిథిల్స్థితి యొక్కెన్నిరీతుల నుండునో అన్ని రీతులు అందు గుపడును. దక్షిణ అమెరికాకు పశ్చిమ తీరమున ఉత్తర దక్షిణములగ గలదు. స్పెయిను దేశీయులు అమెరికాలో ఆదిని మెస్టికో, పెరు అను రెండు సామ్రాజ్యముల సావించిరి. 1540 సం॥ కొందరు స్పెనికులువచ్చి చిట్టి దేశము నాక్రమించి సాంటియాగా నగరమును స్థాపించిరి, అప్పుడు వచ్చిన దండెత్తుకు ఒక్కరై స్త్రీగలదు. కావునవారు దేశీయులతో గూడవలసివచ్చెను. సంయుక్తరాష్ట్రములను లాటిను అమెరికాకుగల భేదమిదియే. ఇది సంకరజాతి. దేశీయులగు ఇండియనులు స్పెయినువారితో 800 ఏండ్లు పోరాడిరి. ఈ మధ్య ఉభయజాతులు సంకరమునందుడెను. చివరకు 17 వ శతాబ్దమున చిలియనుజాతి యేర్పడెను. లాటిను అమెరికాలో స్పెన్ గలదు.

స్పెయినువారు నిర్బంధమునల్ల చిట్టిదేశము రాజకీయాభివృద్ధిగాంచెను. 1810 సం॥ స్వాతంత్ర్య ప్రభుత్వము (రిపబ్లికు) యేర్పడెను. కాని ప్రజలింకను తయారుగా లేకుండుటచే 1831 వరకు ఆరాచకముగ నుండెను. 1891 వరకు అభ్యంతరికైంద ప్రభుత్వముండెను. అంతట తిరుగుబాటు వచ్చి పార్లమెంటు విధానములో చిట్ట చివర మెట్లు నడిపించెను. మరల నిరుటిమండి అభ్యంతరి కైంద రిపబ్లికు విధానముగ నుండుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నది. చిట్టిదేశము వ్యవసాయరాష్ట్రముగనుండి మిక్కుట పారిశ్రామికాభివృద్ధి గాంచెను. నాగరికతను వ్యాపింపజేసి, యిగర దేశముల కంటెకు తనవారు ఇచ్చివేయుటకొక్కరే. చిట్టినుండి పెట్టుబడ్డెసోదా వైత్రేటు ప్రపంచముంతట సర్వరా యగును. రాగపంటకు ప్రపంచములో రెండవ స్థానములకుగలదు. చిట్టిలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలు విశ్వవిద్యాలయములు సాహిత్యపరిశ్రమ అంతయు గలవు. అని డెప్పిగాల్వెజగారు టాగూరు కవి గ్రంథములను స్పెయినుభాషలో తర్జుమా జేయుచున్న వాటిని ప్రశంసించి యీ దేశవిజ్ఞానము గూర్చి తన దేశములో చెల్లదనరిరి.

భారతదేశస్వాతంత్ర్య మెటుల లభింపగలదు?

విదేశములందు భారతీయుల పరిస్థితులు - దుర్భరము

సెనెటరురీడు (ఆస్ట్రేలియా) సి. రామలింగారెడ్డి, జమ్మూదాసు ద్వారకదాసుగారుల యుపన్యాసములు

చెన్నపురి యువజనసంఘ యాజమాన్యమున నిన్నటి సాయంత్రము గోఖలేభవనమున జరిగినసభయందు సెనెటరురీడు (ఆస్ట్రేలియా) జమ్మూదాసు ద్వారకదాసుగారుల విదేశములందలి భారతీయులనుగూర్చియు ప్రస్తుతరాజకీయ పరిస్థితులగూర్చి యుపన్యసించిరి. అధ్యక్షులగు శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు ఇరువురు ఉపన్యాసములను చక్కగ విమర్శించుచు మాట్లాడిరి. టెక్సెట్లు పెట్టినను సభ్యులు బాగుగనే వచ్చిరి.

అధ్యక్షులు

ప్రథమున ఉపన్యాసము లిరువురను సభ్యుల కరింగించుచు సెనెటరు రీడుగారు ఆస్ట్రేలియాదేశమందు భారతీయుల శ్రేయమునాశించి పలువిధముల ప్రయత్నములు గావించియుండి రనియు, వారు చేబూనియున్న మానవోద్ధరణకార్యముందు భారతవర్ష స్వతంత్ర్యోద్యమమును ఇమిడియున్నదనియు జగ్గిరి. జమ్మూదాసు ద్వారకదాసుగారు దేశీయ ప్రముఖులందు ప్రఖ్యాతపురుషులు. "బ్రిటిషు కార్మికవర్గమువారు తామేమేమియో మేలుగావించుమని భారతీయులను వాగ్దానములుజేసి తుడుకు అధికారము వాస్తవ మైనపుడు ఆవాగ్దానములను కార్యరూపమున గవ్వరుపలేదని మనలో పలువురు ఆశాభంగము జేసి యున్నను వారానమయమం దెట్టిపరిస్థితులచే నావరింపబడి యుండినో తెలిసికొనిన మనము కలంబినలుల వారు ప్రవర్తించలేదనుటలో నాశ్చర్యముండజాలదు. బ్రిటిషుదేశము దేశముగాని భారత రాజకీయహక్కులనియమమై ఇరువురకు స్వేచ్ఛ తమకు నొకసమాధానమునకు వచ్చునని నాకాశలేదు. ఆకారణమున కార్మికవక్షమందైనను సంపూర్ణశిక్షాస ముండకపోయినను అట్టిసమాధాన మెయ్యదయైన రానుండిన అందు కార్మికవక్షము భారతజాతీయోద్యమాభిమానిగ నుండునని నమ్ముచున్నాను. ఇంగ్లండు నందు మనమిత్రులైన మారకతీ ప్ర వి మ ర్క న లు గా వించి, యాత్రేమిందుల మైత్రిని బోనాడునే గాని ఎట్టియుపయోగము గలుగబోదు.

భారతదేశమందలి స్వతంత్ర్యమైన విదేశములందలి భారతీయులస్థితిగతు లాభారపడియుండును. విదేశములందలి మన సోదరుల దుస్థితి మనమునుమలం దగ్గని రగుల్కొనిపి స్వతంత్రాభిలాషను, జాతుద్ధరణమునకు పురిగొల్పజాలిన, సర్వజను లేకీభరించి దేశమోక్షమునకు తమ స్వార్థచింతల నెల్ల త్యజింపజాలిన నీచిక్కులు బాసిపోగలవు. అని బగ్గిరి.

సెనెటరు రీడుగారు

తాము 50 సం॥ ల నుంచి భారతదేశ పరిస్థితులు శ్రద్ధతో గమనించుచుంటి మనియు, దివ్యజ్ఞానసమాజముందు జేరిన పిదప నింకను ఎప్పుడు ఉత్సాహముతో గమనించుచు తమ యభాగిస్తాయము జేయుచున్నాననియు బగ్గిరి. "ఆస్ట్రేలియా" దేశమందాదరాష్ట్రములు గలవు. ఈయదరాష్ట్రముల నొకటిగ జేర్చి జాతి నిర్మాణమును గావించుటకు దేశనాయకులు పెక్కుండు ప్రయత్నించి తుడుకు జయముందిరి. వారు నిర్మించిన పరిపాలనావిధానము ప్రాతిపదికలను లేకయే తీర్మానింపబడెను. ఆస్ట్రేలియాదేశమును ప్రజాపరిపాలనయం దభివృద్ధి జెందుటకు యభారతి ప్రయత్నించుచున్నది. ఆస్ట్రేలియను దేశీయులను తమ హక్కులను, సాంప్రదాయములను సంరక్షించుకొనుట కత్కాతురులై యున్నారు. కాన్ ఫెడరేషనులోని వరుతులలో నొకటి తెల్లవారు దప్ప వరియే యితరజాతివరుతు ఆస్ట్రేలియా దేశమునకు రారాదని విధించుచున్నది. నిజముగ నయ్యది వారి సంకుచితదృష్టి ప్రకటించుచున్నదని సెనెటరు రీడు. ఆస్ట్రేలియా దేశమందు కార్మికునిజీవిత సౌఖ్యప్రమాణము చాల అధికము. ఏదేశమందుగాని కార్మికు డెట్టిసౌకర్యముల ననుభవించుటలేదు. వారమునకు 44 గంటలు మాత్రమే వారు పని జేయుదురు. హింపక్షము వారమునకు 4 పానులు (60 రూప్యములకు) తక్కువ సంపాదింపరు. ఆస్ట్రేలియామందలి కార్మికుల తమ హక్కులకై నెల్లపుడు ప్రయత్నించుచుండురు. కావున నీ సారామంతయు ఆర్థికసంబంధమైనదే. ఇతర దేశముల నుంచి ప్రజలను రానిచ్చినవో తమ సౌకర్యములు తప్పిపోవుననుభయము వారిని పీడించుచుండును. ఆస్ట్రేలియా యందలి స్త్రీ ఘనములు 21 సం॥ లు వయసు గలవారందరకును వోటుజేయు సాధికారము గలదు. ఆస్ట్రేలియను రాజ్యవిధానమునకు భిన్నముగ ప్రవర్తించుట కెట్టి దేశ నాయకుడును

సాహసించడు. ఆస్ట్రేలియా దేశము 100 కి 99 వంతులు బ్రిటిషువారై యున్నారు. వీరెల్లరకు ఉచితవిద్య మున్ను సౌకర్యము లన్నియు గలవు. రైలు హావరబిల్ వియన్. శ్రీనివాసరాస్త్రిగారు రాస్ట్రేలియా దేశమున కరుదించినపుడు తమ యుపన్యాసముల మూలమున దేశీయులలో గొప్ప ప్రభావము గావించి వారి మనోభావములందు తీవ్రముమార్పు గలుగజేసిరి. భారతీయులకు సమానగౌరవస్వత్వముల నన్నింటిని నొసంగవలసినదిగ వా రుద్ఘోషించిరి. దేశీయులు శాస్త్రీగా రిని బాగుగ సన్మానించిరి. భారతీయుల కన్నిహక్కుల నొసంగి ది బిల్లు నొకదానిని ఆమోదింపజేయుచుమని ప్రధాన మంత్రి గారు శాస్త్రీగారికి వాగ్దానము గావించిరి. వెంటనే ఆబిల్లు తీర్మానింప బడజాలక బోయెను గాని పిదప కావను వెల్లు పార్లమెంటు సమావేశము జరిగినపుడు భారతీయుల కాస్ట్రేలియను దేశములతో బాటు సంపూర్ణహక్కుల నొసంగుచు నొక బిల్లు ఆమోదింపబడెను. ప్రపంచము దేయతర దేశమందుగాని అనభివంపని హక్కులను సౌఖ్యములను గొన్నింటిని ఆస్ట్రేలియా దేశమందలి భారతీయ కార్మికుడు బొందుచున్నాడు. 65 సం॥ ల ప్రాయము, రాగనే రాష్ట్రమందలి ప్రతిమనుజుడును వారమునకు రు 15 ల ఉపకారవేతనమును బొందుట కప్పుడనుచున్నాడు. ఆస్ట్రేలియా దేశమందు బిడ్డనిన ప్రతిస్త్రీకిని ప్రసవించినపుడెల్ల రి పానులు (రు 75 లు) ఒసంగు చుండురు. ఆస్ట్రేలియా దేశమందు జీత భత్యములు చట్టమున కనుగుణ్యముగ నేర్పరుపబడియుండును. ఎవనికైనను సరియగు వేతనము లభింపకుండిన పంచాయితీకోర్టులకు విన్నవించుకొనిన వారా విషయమును విచారించి జీతమునకు వలయు క్రమవేతనము నేర్పరచెదరు. భారతీయులకు ఆస్ట్రేలియనుల కెట్టిభేదమును గమనింపదు. ఉత్తరప్రాంతమునందుమాత్రము కార్మికచిక్కులు కొన్ని గలవు. అచట జాతివిద్వేషము లేమైన నుండినవో ఆస్ట్రేలియా ప్రత్యేకించి దూరముగ తొలగి యుండవలసి వచ్చును. ఇంతకును ఆస్ట్రేలియాదేశము ప్రజాపరిపాలనయం దారంభదశలో నున్నది. కార్మికుల కాదేశముందు గల సౌకర్యములు, స్వాతంత్ర్యము మరియే దేశముందుగాని లేదు. ఇందుకు సాంఘికముగ నెంతయో అభివృద్ధి జరుగవలసియున్నది. శ్రీనివాసరాస్త్రిగారు యగమనానంతరము భారతీయులకు హక్కుల నొసంగ బిల్లును చట్టముగ ఆమోదింప చేయుటకై యభాగిక్తి నేమ ప్రయత్నించియుంటిని. అచట్టము యొక్క ఫలితముగ భారతీయులు గడచిన ఎన్నికలందు ఆస్ట్రేలియనులతోబాటు వోటుజేయుట కధికారము గలవారైరి.

భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము

ను గూర్చి సలహాపూర్వకముగ మాట్లాడుట కుపన్యాసములనుమతి గోరిరి. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము నిరంతరకృషిలన దప్ప మాటలనలన గలుగబోదని బగ్గిరి. మంచి కట్టుదిట్టము లగలిగి ఎత్తిన జండాను కార్యము నఫల మగువరకు దింపక ఆహారాత్రిములు పనిజేయువలెను. మీరెల్లరు నొకే జాతిగ నైక మత్యముతో నిలచినయెడల బ్రిటిషుప్రభుత్వము మీస్వాతంత్ర్యము నొసంగితిమను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కాస్ట్రేలియా దేశమును జేరియుండుటచే మీకు స్వాతంత్ర్యము లభించిన నెంతయు సంతసింపగలరు. ప్రపంచము దర్శి జాతులును సమాన స్వాతంత్ర్యము గల్గియుండినగాని లోకకళ్యాణము జరుగ నేరదు. ఐరోపా వహాసంగ్రామముందు గావించిన సాయమున కుపకృతిగ ఆస్ట్రేలియా వేశమునకు స్వాతంత్ర్యమిహిషింపి. భారతదేశమును స్వాతంత్ర్యమునపేక్షించిన శత్రువుగ పాటుబడవలెను. భారతదేశమునకు పరమమిత్రులగువారు ఆస్ట్రేలియాదేశమందందహాగలరు. అందు ముఖ్యముగ దివ్యజ్ఞానసమాజములు సంపూర్ణ సానుభూతి గవ్వరుచున్నారని. నూతననాగరికతాభివృద్ధిని, మానవోద్ధరణమునకును భారతదేశస్వాతంత్ర్య మత్యావశ్యకము" అని బగ్గిరి.

జమ్మూదాసు ద్వారకదాసుగారు

విదేశములందలి భారతీయులనుగూర్చి యుపన్యసించుచు స్వదేశమందు భారతీయులస్థితిగతు లభివృద్ధినినొందినగాని విదేశములందలి భారతీయుల ఇక్కడను లిడేవని బగ్గిరి. అందుకు ఖాకేమార్గముగలదు. భారతీయులెల్లరును ఏకాభిప్రాయమై ఏకముఖముగ నిలువబడవలయును.

పదసంవత్సరముల రాజకీయంలో నానుభవము మన లకు కొంత తెలియగలవారలనుగ నొనర్చినది. మనదేశనాయకులు తమ స్వాతంత్ర్యమునకు నొకరినొకరును తమకే క్రింతయు కేంద్రీకరించి పనిచేసిన నీ స్వాతంత్ర్య మచిరకాలములో లభింప గలదు.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు విదేశములలోని భారతీయుల స్వాతంత్ర్యమును విషయమై వెన్నెయి సానుభూతివాదముల గావించుచుండిరి. అం నొక్కటియైన పరిపాలించబడలేదు. యూనియన్ ప్రభుత్వమునకు భీతి తాముజేయవలసిన పనిని కేవలముకాదు! "మీదేశము దక్కనంభ్యాకులకు మీరు స్వాతంత్ర్యములేక అభిగతిపాలయింపజేయలేక ఉత్తరదేశములందలి భారతీయులకు స్వాతంత్ర్య మెట్లుగలగలన" జనరల్ స్టూర్జిస్ రొకతూరి బట్టిరి. (అనుమానము అనుకేలు)

ఈ విచిత్రమున పెడవాదనలకు ముందు మనదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించినది మనమేపనిజేయ నశక్తులమని మనోరంజన్ నిక్కునముగ జాబబుచున్నది. ఉపన్యాసకులు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమునకు భారత ప్రభుత్వమున కెట్టి చిక్కులేదనియు (బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమే అటంకముగ నున్నదనియు బట్టిరి. "రెల్ల వారు భారతీయులను సరిసమానములు గలిగి వెలగుట యసంభవమనియు, విరోధా మహా సంగ్రామముందు ఆంగ్ల రాయండులచే భారతీయులకు సహాయము చేతుమని వాదన మలు చేసినను వానిరెల్ల పాలించుట ప్రభుత్వముగాదనియు" నొక డ్రిగ్విం ప్రముఖుడు ఆంతరంగముగ సంభాషించుట నుచి యుండెను. కాని బ్రిటిష్ వారెల్ల నిట్టి యభిప్రాయముల గలిగి యున్నారని నే తలంపను. బ్రిటిష్, భారతదేశముల రెంటి సా భాగ్యమునకును, ప్రపంచకాంతి కల్పణములకును గూడ భారత దేశ స్వాతంత్ర్యము ప్రధానమని గ్రహించువారు గలరను విశ్వాసము గలదు.

నేచియుండుడు! ఏమిజరుగునోచూడుడు!!

భారత ప్రభుత్వమువారును, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారును నీగ్రహములలో సాయమును జేయుట కవకాశముగలదు. ఆసి యాఫ్రికానకు జార్జియాకొనున యంగీకార మెసంగుండు సమయమున ఈరెండు ప్రభుత్వములును జేయగలిగిన ఎంతయో మే లానర్చినవారయ్యెదరు. ముందేమి జరుగగలదో నేరెయిండి చూచెదముగాక! కన్సర్వేటివులకును ప్రభుత్వము జేయువరకు మన పెట్టియట్టిది తలపెట్టజాలము. ఉపన్యాసకులచేత నియామయమును గూర్చి మాటాడుచు కెనియానందలి రెల్ల వారికి భీతి జెంది బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ పెట్టిసాయమును జేయుటకు సమాధాన మంగీకరించుటకు వెనుదీసినని బట్టిరి. అట్టితరీ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము మనకు న్యాయము గలుగజేయునని విశ్వసిం చియుండుట కాధార మేమిగలదు? ఈ కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వము సమాప్తి నొంది తిగక కార్యకర్తలకు చెతుల లోనికి పరిపాలన వచ్చిన పిదప ఆంధ్ర గవర్నమెంటు గావించిన కలనలో వెడ్డివుడు మాట్లాడుతూ తమ వాదనముల జెప్పించునని వాకు నమృతము గలదు. ఇదివరలో వారుల జేయజాలక పోయిన నే నెరెగి యున్నాను. ఈమారు నిజమగు అధికారము హక్కులమైన పిదప తప్పక విదేశములందలి భారతీయుల విషయములలో నైనను న్యాయము గలుగజేయుదని విశ్వసింపచున్నాను.

సాంఘికవిద్యేషములు మానవలెను

సాంఘిక విద్యేషములెల్ల మానవనేగాని అట్టి కార్యము సాధింపజాలము. నేడు భారతదేశమును ప్రాధాన్యముగ సమస్య ప్రజాసామాన్య మందలి ఆర్థికసమస్య. మన వ్యవసాయదారులకు దినమునకొక పూటకంటె నధికముగ తినతొండిలేనివారు లక్షల కొలది యున్నారు. ఈసమస్య అగత్యముగ పరిష్కరింపబడవలసియున్నది. కాన ఈవిషయమై మన దేశనాయకు లెట్టిరీతి ను గైకొనుటలేదు. ఈమర్మదశను బోర్డరులుకు

మార్గమేమి?

ఇందులకు వేరుమార్గము లేదా? బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేశ కులనిగాని, హిందూమహమ్మదీయులని గాని, అతివాద మితవా గులనిగాని యెట్టి భేదములను మనమునుండి తొలగించి స్వదేశీకుడు స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడిన విదేశీయులందలి భారతీ యుల స్వాతంత్ర్యము వెంటనే లభింపగలదు. అనిబట్టిరి.

సి. రామలింగారెడ్డిగారు

పిదప మాట్లాడుచు ఉపన్యాసకు లిరువురకు కృతజ్ఞతను జెప్పిరి. ఇతర అధినివేశంజ్యములవలెగాక ఆస్ట్రేలియాప్రభుత్వము తమ వాదనములకారము నడచినందుల కెంతయో సంభవమనినదే!

కాని దేశముందు నివసించు భారతీయులకు సమానహక్కులు నొసంగుటవల్ల ఇతరులకు రానిపొందజేయుటకు బలవత్తరమగు చుండితిరనినది. ప్రజాపరిపాలనావిధానము చాలవ్యయ ప్రాచీనమైనదిగా విశేషమైయున్నది.

ఆస్ట్రేలియాప్రభుత్వమువారు రీవిషయములలో తమనిర్ణయమును పునర్విచారణ గావించునని నమ్ముచున్నాను. పెనెటరు రీడుగారు ప్రజాపరిపాలనాసంస్థలయభిమానముతోడను, భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమువల్ల సానుభూతితోడను, మానవోద్ధరణాసక్తితోడను మాట్లాడియుండిరి.

భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమును ఆస్ట్రేలియాదేశీయులను వాంఛించుచున్నారని బట్టిరి. దక్షిణాఫ్రికాప్రభుత్వమువారును భారతస్వపరిపాలనను గోరుచునేయున్నారు! (నవ్వు) సానుభూతి గలిగియున్నంతమాత్రమున ఆసక్తిమేమి?

కలదు? ఆస్ట్రేలియా దేశము ఇతర దేశముల కన్నిటికిని ఆచర్య ప్రాయమైయుండి భారతదేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు పాటుపడగోరెదను. ఇంపీరియల్ కాన్ ఫెరెన్సులలో ఆస్ట్రేలియా దేశమునకు ప్రాతినిధ్యముగలవని రీడుగారు నడివియున్నారు. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యసమస్యయొక్క ఇంపీరియల్ విషయమే గావున ఆస్ట్రేలియాదేశముందు శ్రద్ధసహించి పనిజేయుట విధ్యుక్తగర్వమై యున్నది. ఆస్ట్రేలియా దేశీయులు భారతదేశమునెడ గల తమసానుభూతిని కార్యరూపమున జూపెట్టెదరని యాశించుచున్నాను. ఇతర దేశీయులను తమ దేశమునందు రానికుండుటకు ఆర్థికసమస్యయే కారణమని రీడుగారు పేర్కొయుండిరి. ఇదియే గాక జాతిభేదములను ఇందులకు కొంతకారణమని ఊహించుపదియున్నది. ఆసియానివాసులను రానికుండుట కెట్టికారణములన్నను, సామ్రాజ్యంతర్భాగమున భారతదేశవాసుల రానికుండుటయందాము లేదు. కావున ఆస్ట్రేలియాదేశీయుల తమసానుభూతి నితను నుద్ధిగాంచి భారతీయులకు తోడ్పడ ద ర ని గో రు చు న్నా ను. సా. ప్రా. జ్యపరత్నగారుం తిరదేశీయులతోనే భారతదేశమును యుద్ధభూమియందు రక్తమున ప్రవహింప జేసికొని లక్షలకొలది పుత్రుల బలియొసంగి నోడ్వడినదిగాన ఆస్ట్రేలియాదేశీయులు తమ నిర్ణయమును పునర్విచరించి భారతీయులు ఆస్ట్రేలియాను నిక్షేపింప బడకుండునటుల జేయవలెను.

పిదప రీడుగారు దక్షిణాఫ్రికా సమస్యను గూర్చి మాటాడుచు త్వరలో నాసమస్య సంశ్లేషికముగ పరిష్కరింపబడునను నాన తమకులేదనియు, స్వయంసహాయముపై వ్యవేశములో భారతీయులు స్వాతంత్ర్యమును కైవసము గావించుకొనిపిదపనే ఏమైన ఆశయుండునని పట్టిరి. బ్రిటిష్ వారెప్పటికప్పుడు సానుభూతి మాటలలో గవ్వరచుచుండుటయొక్క రికార్డునును జేయనివో మియందు మావిశ్వాసము తగ్గనని భారతీయులు పట్టుచుండుట యుతి రి గి రం డు ను జ రు గ కుండుటయు సామాన్యమైపోయినది దక్షిణాఫ్రికా విషయముపై నికను మాటలాడుచు భారతీయులను నెడలెదరు మిధానము నవలంబించుట క్రూరమును కడుకృత్రిమము నగుపనియని పట్టిరి. జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారు వివిధ రాజకీయ పక్షములు నేతీభవింపవలెనని గోరిరి. అభిప్రాయము మాత్రము అందరకు గలదు. ఆచరింపవలసి వచ్చినపుడు విభేదములు పొడ సూ ఛు ను. కా న రీ డు గా రు ను డి వి నటుల మాటలునాని ఎల్లరమునకార్యరంభము గావలెను.

ముగింపు

త్యాగము, కష్టములు లేనిదిస్వాతంత్ర్యము జేహారుల దుర్లభము. సుఖమైన మార్గములే ఉన్నవి బడచుగలుగుట కష్టతరము. పాశ్చాత్యులకుండు నిర్వాణేశ్వరి భారతీయులకు కరించి కృషిసలుపుచో నియ్యది అసంభవముగాదు. రాజకీయస్వత్వము లేనిది అధికహక్కు లానగూడునటులకు వీలులేదు. కావున దేశదోర్భాగ్యము, విదేశీయులదోపిడి, స్వదేశపరిశ్రమాభివృద్ధి వీనియన్నిటికిని రాజకీయస్వాతంత్ర్యమే ముఖ్యసాధనము, కావున దేశమందలి వివిధరాజకీయకక్షలూ రేకీభవించి దేశమొత్తమునకై పాటుబడవలెనని పట్టిరి.

మాంగ్ మంగ్ డిగార్ రధ్యక్షులకు సుభవాసకులకు పంచనము లర్పించుటతో సభ ముగింపబడెను.

చెన్నరాజధాని విద్యార్థిమహాసభ

ప్రస్తుత మావివేయబడినది
డిశంబరులో విద్యార్థులందరును సెలవుల కిండ్లకు పోయి యుండుట చేతను, జాతీయ సభలనేకము జరుగుచుండుటచే వానికందరును బోయిన కారణముచేతను యీనెలాఖరుకు జరుగవలసిన చెన్నరాజధాని విద్యార్థి మహాసభ ఆవివేయబడినది. సంక్రాంతిపండుగలు వెళ్లిన పిదప సమావేశము గాగలనని సభాకార్యదర్శులగు యం. రంగాచారి గారు డిల్చుచున్నారు.

సర్ జె. సి. బోసుగారు

బనారసు, డిశం 21:— సర్ జె. సి. బోసుగారు భార్యతో నిర్వహికి వచ్చి సాయం విశ్రాంతియందు ప్రాసెసరు దరుగారింట్లో ఆతిథ్యముగానున్నారు. బోసుగారు రేపు పట్టుప్రదానోపన్యాసము నిచ్చెదరు. యూనివర్సిటీ ఆచరణములో నొక విరంగోపన్యాసమును ఆధ్వర్యమైన విద్యార్థులకారకు ముఖ్యము యుపన్యాసము నిచ్చెదరు. (అ. ప్రె.)

మసూలు సంభావన

కామన్సుభలో చర్చ

ఇరాకు తర్కితో మైత్రితో నుండవలెనను

ఆతురత బడుచున్నారము

బాల్మీనుగారి ప్రకటనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, డిశం 21:— కామన్సుభలో మసూలుసంభావన చర్చనుగూర్చి బాల్మీనుగారిట్లు డెలియజేసిరి:— (బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు ఇరాకును, తర్కియమైత్రితో ఇరుగుసారుకు వారివలె ప్రవర్తించవలెనని ఆతురతబడుచున్నారు. సహకారముతో ప్రవర్తించగలందులకు ఆశించుచున్నారము. ఇరాకువల్ల తమకున్న బాధ్యతకు భంగము రాకుండ ఈవిషయమై ఒడంబడికను జేసికొనుటకు సాధనముల నరయుటకు రేపటిదినమునాతో చర్చించుటకు తురుకురాయబారిని ఆహ్వానించినారము. జాతి సమితివిధానము ననుసరించి ఇరాకుపాశ్చులకు భంగములేకుండ ఉభయులను బాధించు ఒడంబడికను జేసికొనుటకు వీలుగను. దీనికి దేశములంతయు చేయూత నొసగు టవలెనను.

ప్రభుత్వవిధానమును తప్పక డెలువుచున్న తీవ్రముగ ఆందోళనము ఆంతరించవలెను. బ్రిటును కావలప్రభుత్వమువారు త్రికరణకుద్దిగ తమధర్మము నిర్వహించుటకు జేయుచున్నప్రయత్నములు అన్నియు నిజముగాదని పరిశోధనలగుచున్నారీ యాందోళనవలన. కాంతిసోనగూర్చుటకు పడుచున్న కష్టములను ఇతరదేశీయులవారు విశ్వసించుటలేదు. అందుచే ఆ ఆందోళనము ను మానవలెను.

అమెరికాగారు సింహాసనమును త్యజించుట

నిజమే

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, డిశంబరు 21:— 19 డేదిన అమెరికాగారు రాజ్యమును సింహాసనమును త్యజించినను వార్తఖాయమే యని కామన్సుభలో హాడ్డామిర్మిగారు లాకరు ల్యాంప్సనుగారికి ప్రత్యుత్తరము నొసగిరి. స్థానిక గవర్నరు అధికారమున పని జేయుచున్న తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు జెడ్డాను ఇబ్బిన్ సాదుగారి కప్పగించుటకు ఏర్పాటులను జేయుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారికి ఇబ్బినుసాదుగారు ఏమియు తెలియజేయలేదని ల్యాంప్సనుగారు రసరి.

జెడ్డాలో తాత్కాలిక ప్రభుత్వమునేర్పాటుజేసినని రూజరు డెలువుచున్నాడు. త్వరలోనే ఇబ్బినుసాదుగారి నేనలు జెడ్డా నాక్రమించుకొనును. ఇంతవరకు పోరాటము లేదు. ఎక్కడకోబోవుటకు ఏదెనుకు అమెరికాగారు బయలు దేరిరి.

పెయిచూలు రాజును గలిసికొనుటకు అమెరికాగారు బగాడు కేసుచున్నారనికెయిలోనున్న ఆంగ్లకత్తెను పత్రిక డెలువుచున్నది. జెడ్డాలోనున్న 'డెప్టాయిరు' ఏదెనుకు ఇతనిని గొంపోవును అచటనుండి బస్తా కేసులు.

ఇబ్బినుసాదు నేనలు అల్లరులు లేకుండ కనివారము జెడ్డాలో ప్రవేశించెనట.

ఇరాకుపాలకుడు

లండను చేరుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, డిశంబరు 21:— ఇరాకుపాలకుడు (రీజెంటు) నేడు లండనుకుజేరిన. ఇరాకురాయబారి కలిసికొనెను. ఆమెగారి ప్రతినిధిగూడ గలిసికొనెను. అరబ్బు స్నేహితులు కొందరు కలిసికొనిరి.

బాల్మీయులలో మరల విద్యనభ్యసించుటకు ఆకస్సన్నుకేసు చున్నారు.

కార్మికసభ్యులు వెడలిపోవుట

కామన్సుభలో కలకలము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరిపార్త)

లండన్, డిశం 21:— బాల్మీనుగారు ఇరాకు ప్రత్యేకు చర్చించుట కంగీకరించనందున కార్మికసభ్యులు వెడలిపోయిరి. మసూలుగూర్చి బాల్మీనుగారి తీర్మానమును 289 మంది అనుభూముగ ఆమోదించిరి. సమగరు ప్రతిపాటురుగా నుండిరి.

రాయలు కరంసీ కమీషను

కలకత్తా సాక్ష్యవిచారణ

డాక్టరు ప్రమదనాథ బెనర్జీ గారి ప్లేటు మెంటు.

బంగారు ప్లాండ్డు ప్లాపింపుట ఆర్థికముగ,
సాంఘికముగ, రాజకీయముగ అవశ్యకము.

కలకత్తా, డిశంబరు 21:— రాయలు కరంసీ కమీషను సమావేశము చేసి ప్రారంభమయ్యెను. కాని వత్రికావిలేఖరుల సమావేశమునకు రానియ్యలేదు. కమీషను సభ్యులైన యు. హజ్రే, రహస్యముగ సాక్ష్య విచారణ గావింపబడెను.

డాక్టరు ప్రమదనాథ బెనర్జీ గారి ప్లేటు మెంటు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమింట ఆర్థిక పండితుల డాక్టరు ప్రమదనాథ బెనర్జీ గారు విభిన్నతాత్వమున ప్లేటు మెంటును కమీషనునకు దాఖలుచేసిరి.

యధికారులు, యధానంతరమును బయలుదేరిన ఆ సాధారణ సంవత్సరముల దాదాపుగ అంతరించినవి బెనర్జీగారి ప్లేటు మెంటునందు చెప్పిరి. భారతదేశమున ధనము విలువ చీటికిని మాటికిని పెరుగుచుండుటకు ప్రయత్నములు గావింపబడుట లేని సమయమున చెప్పెను. వర్తక బాహుళ్యమును బట్టి మానవ, దేశమునది ధరలను నిర్ణయించుటలో మారకమునకింత కంటే మిక్కిలి ముఖ్యమని యెంచవలయును. వాణిజ్యపారిశ్రామిక న్యవహరములను విదేశ మారకపుర్రేటుల నిరసాహిత్యము కలచును. అన్నిటికంటెను రూపాయ మారకపుర్రేటువలన మేచ్చుటలన భారతదేశమునందు ఎరువులు తరిగి దిగుమతులు హెచ్చును. దీనివలన కాబడిన సరకుల రూపాయల లెక్క ప్రకారము తక్కువరకు కట్టుబాటు భారతదేశమునకు దయ్యాలైన సరకుల అమ్మకమునకు నష్టము గలిగించుచున్నది. ప్రయోధారలకిది లాభమే. కాని సరకుల ఉత్పత్తిదారులకు విశేషముగ నష్టము వాటిల్లును. గవర్నరు మెంటు విదేశీయులను చెల్లించవలసిన ధనము తక్కువ రూపాయలతో చెల్లించవచ్చును. కాన దొరతనమునకు యావిధానము లాభమే. కాని రూపాయ మారకపుర్రేటు తగ్గినచో యిందులకు విరుద్ధముగ ప్రతిఫలము గలుగును. ప్రకృతమున రూపాయ విలువను ముగ్గురు చేయుటకంటే భారతదేశమున కర్తవ్యము కరంసీగిగాన సామంతులను మిక్కిలి అవశ్యకమని డాక్టరు బెనర్జీ గారు నొక్కి-కక్కాచేసిరి. ఆర్థిక విక్రమంధ గ్రములందు బంగారుమారక ప్లాండ్డు విక్రమ నిగ్రహించుటకు లేనింత లాభకరముగ గానించుటలేదు. భారతదేశము ముఖ్యముగ బంగారు ప్లాండ్డుగల దేశములతో వ్యాపారము నెప్పుచున్నదిగాన, బంగారుమద్యారా మారకము జరుగవచ్చును గనుక, బంగారు ప్లాండ్డు అవలంబించినయెడ కరంసీసమస్యలు చాలవరకు పరిష్కారమునకు నున్నవముగ డాక్టరు ప్రమదనాథ బెనర్జీ గారు చెప్పిరి. సాంఘికవాదియ చిక్కులను బరిష్కరించుటకు బంగారు ప్లాండ్డుతోడను. ఈమాన్యులన ఉచితముగ ప్రతిఫలము గలుగనని సాక్షి నమృతము. ఆర్థికముగ, సాంఘికముగ, రాజకీయముగ బంగారు ప్లాండ్డు ప్లాపింపుట మిక్కిలి అవశ్యకమని మింట్రోర్థిక పండితుడగు బెనర్జీ గారు కంఠం క్రిగ బల్గిరి.

బంగారు ప్లాండ్డుపై ఆక్షేపణలు

బంగారు ప్లాండ్డుపై ఆక్షేపణలు భారతదేశముగాన బంగారు ప్లాండ్డు యాదేశ మందలలించుటను ఆక్షేపించుచున్నారు. కాని విదేశ వ్యాపారములన దిగుమతులకంటె ఎక్కువలు అధికముగాన విదేశములే హిందూదేశమునకు వాణిజ్యమున వి. బంగారు ప్లాండ్డు గల దేశములతో ముఖ్యముగ యిండియా వ్యాపారము చేయుచున్నదిగాన ఆక్షేపణయందు పట్టుకొనులేదని డాక్టరు బెనర్జీ గారునుడిచిరి. బంగారునాణెమునకు మొహిరి అని పేరుబెట్టవలయునని నూచించిరి. విటిఫుగాని లేక అధినివేశరాజ్యములసగాని భారతదేశసెల్వను, రిజర్వును, అప్పుయాయుట సమర్థింపవలెనేనియు, ఎట్టిరాజకీయ ఆర్థికకారణములనైన యావధికి అవలంబింపరాదనియు డాక్టరు ప్రమదనాథముఖ్యగారు చెప్పిరి.

వర్ణభేదపు చట్టము

తిరిగి ప్రవేశ పెట్టుదుట

బొంబాయి, డిశంబరు 20:— కేపుటను విలేఖరి ట్రెయ్యర్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— “ఇది వరకు నెట్టునందరి నిరాకరింప బడిన వర్ణభేదముల చట్టము తిరిగి ప్రవేశ పెట్టుటకు యూనియను ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిన రూఢిగా తెలియవచ్చెను.”

స్క్రిను కమిటీ

మొదటి డిల్లీ సమావేశము పూర్తి అయ్యెను

భావికార్యక్రమము నిర్ణయింపబడెను

ఢిల్లీ, డిశంబరు 21:— డిశంబరు 19-వ తేదీ స్క్రిను కమిటీ సమావేశమునకు సర్దారు జోగీంద్రసింగు, కపటేను బెనర్జీ, డాక్టరు జయనాథ్ గార్లు తప్ప సభ్యులెల్లరును వచ్చిరి. ముందు సమావేశ మేలేమలందు జరుపవలసినదియు నిర్ణయింపబడెను. జనవరి 2-వ తేదీ మొదలు 17 తేదీవరకు క్రమముగను రెదనంతరము భారతకాసనసభా సమావేశములేని దినములందు స్క్రిను కమిటీ సమావేశమునకు నిశ్చయింపబడెను. 2-వ తేదీ మొదలు 17-వ తేదీలలో తాను హాజరుకాలనని స్క్రిను కమిటీ సభ్యుడగు జిన్నాగారు చెప్పిరి.

స్క్రిను కమిటీ ప్రక్షేపిత కుట్రముల నంపినవారిలో పది మంది సైనికవిద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు, యిందూరు సైనికపాఠశాల ద్వారా కమిషనులపడిన 12 యువకులను, వివిధతరగతులలో వివిధరాష్ట్రములందు రాజప్రతినిధి కమిషనులనొంది ఉద్యోగులగునట్లు నాల్గయి ఉద్యోగులను, 22 మంది సాండుహృద్విద్యార్థులను, సంస్థానములనుండి నల్లరుసాక్షులను, ప్రజాభిప్రాయమును తెల్పుటకు 20 మంది సాక్ష్యులను, పదిమంది విద్యాభ్యాసోద్యోగులను సాక్ష్యముల నిచ్చుటకు బిలుచుటకు తాత్కాలికముగ నిర్ణయింపబడెను. కడపటి రెండురకముల సాక్షులందు మరొకొందరిని విచారించుటకు నిశ్చయించుట కమిటీసభ్యుల యిష్టాయిత్యముతో గూడియున్నది. (ఆ. ప్రె.)

నేత్రవైద్యు డిప్లమా

1928 సంవత్సర మందుండియు రిగ్యులేషను

అమలునందు బెట్టుటకు

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ తీర్మానము

బొంబాయి, డిశంబరు 20:— కంటివైద్యమునకు బిక్షించి పట్టుకునిచ్చుటకు విశ్వవిద్యాలయ నిబంధనను 1928 సంవత్సరమునండియు అమలులోనికి వచ్చునని బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ సెనేటు తీర్మానించెను. (ఆ. ప్రె.)

పాట్నా నగర మునిసిపలు సంఘము

విభజనతీర్మాన మోడిపోయెను

తోమ్మండుగురు కమిషనరులు రాజీనిచ్చుట

పాట్నా, డిశంబరు 21:— అదివారమునాడు ప్రత్యేకముగ సమావేశమైన పాట్నా నగర మునిసిపలు సంఘ సమావేశమున మునిసిపాల్ టీ రెండుభాగములుగ విభజింపబడవలయునని ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానము ఓడిపోయెను. ముగ్గురు ఆధికసంఖ్యాకుల వోటులవలన తీర్మానము ఓడిపోవుటచే తోమ్మండుగురు కమిషనరులు యేకముగగలసి రాజీనిచ్చిరి. మరొకొందరు రాజీనియనున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

శివాజీస్మారకనిధి

ఇండియా హోల్కారు భూవిరాళము

బొంబాయిలో శివాజీస్మారకచిహ్నమును నిర్మించుటకు ఇండియా హోల్కారు హోల్కారుగారు 5 లక్షల రూప్యముల విరాళము నొసంగిరి. (ప్రెస్)

వర్తక సంఘ నిర్మాణము

బొంబాయి కార్మికుల నిర్ణయము

(ప్రెస్)

బొంబాయి, డిశంబరు 21:— బొంబాయి మిల్లుయజమానుల సంఘముయొక్క ఉపసంఘమును భావనువాక్యముగాను సేవకు మధ్యాహ్నము సమావేశమైరి. కార్యక్రమము రహస్యముగ జరిగెను. కాని యీ ఉపసంఘము సరియైన వర్తకసంఘమును నిర్మించుటకు సానుభూతితోనున్నట్లు తెలియుచున్నది.

నేత్రవైద్యునిరుదములు

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము 1928 వ సం॥మునండియు నేత్రవైద్యమునందు డిగ్రీమాల నిచ్చుటకు తీర్మానించెను. (ప్రెస్)

బ్రాహ్మణేతరసభలు

అమరావతి, డిశంబరు 21:— అమరావతిలో డిశంబరు 27-వ తేదీయందుండియు బ్రాహ్మణేతర సభలు ప్రారంభమగును. సమావేశములు నిర్విఘ్నముగ జరుపుటకు విఘ్నమున సన్నాహములు సల్పబడుచున్నవి. డిశంబరు 27-వ తేదీన బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసు సమావేశము ప్రారంభమగును. అభ్యుక్తులుగ నెన్నుకొనబడిన పానగలు రాజాగారికి ఘనముగ స్వాగతమిచ్చి నగరమందు ఊరేగించెదరు. ఆదినున ఆహ్వానసంఘోపన్యాసము అభ్యుక్తకోపన్యాసము జరుగును.

బ్రాహ్మణేతర సంఘసంస్కరణసభ

డిశంబరు 27-వ తేదీ యందే బ్రాహ్మణేతర సంఘ సంస్కరణ సభయు జరుగును. బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసు సమావేశానంతర మిది ప్రారంభమగును. ఆహ్వాన సంఘోపన్యాసము అభ్యుక్తకోపన్యాసము అనాడు జరుగును.

సత్యాగ్రహ కాన్ఫరెన్సు

బేదిగారెడ్డితల్లికింద 28-వ తేదీన సత్యాగ్రహ కాన్ఫరెన్సు, యాదవగారి అభ్యుక్తతల్లికింద అష్టశత మహాసభ జరుగును.

29-వ తేదీన అఖిలభారత మహిళాసభ జరుపుటకు ఆలోచింపబడుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

పశ్చిమరంగూనునం

దగ్గి ప్రమాదము

రెండంతస్తుల మేడ కాలిపోయెను

రూ 130,000 ల విలువగల ఆస్తి

వరకురామప్రీతిలయ్యను

రంగూను, డిశంబరు 21:— తిరుబండారములన్నదబ్బాలను, కొబ్బరినూనె మొలలను వస్తువులువ్యాపారముచేయు ఒక చెనాఫరము నిన్న పశ్చిమ రంగూనునందు కాలిపోయెను. ఒకచున్ని చనిపోయెను. రూ 130,000 ల విలువగల ఆస్తి నష్టమయ్యెను. ఫరము రెండంతస్తులమేడ. మేడపై గల చిట్టాలను తీసికొనిరావలయునని ఫరముయజమాని సోదరుడు పైకి వెళ్లి మంటలచే కాలిపోయెను. మేడ సంపూర్ణముగ ధ్వంసమయ్యెను. నిప్పు ఆర్పుయంత్రము వచ్చుసరికి సర్వమును ఆర్పిహోత్రుని కాపాడుతిలయ్యెను. మేడయు, మేడమందుగల సరకును భీమాచేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బర్మావాణిజ్య సంఘము

దిగుమతి యగు నేలబొగ్గుపై రక్షణ సుంకముల విధింపవలదని టారిఫుబోర్డు సిఫార్సు ఆక్షేపించుట

రంగూను, డిశంబరు 21:— బర్మాలో దిగుమతి కావకు నేలబొగ్గుపై రక్షణ సుంకము విధించవలయునని టారిఫుబోర్డు గావించిన సిఫార్సును ఆక్షేపించుచు బర్మావాణిజ్య సంఘము టారిఫుబోర్డునకు వ్రాసెను. బర్మాదేశములో నేలబొగ్గు పరిశ్రమ లేదనియు, భారతదేశమందలి నేలబొగ్గుగల యజమానుల లాభమును హెచ్చించుటకు బర్మా ప్రయోధారులనుండి ధనము రాబట్టుట సబబుగ లేదనియు, దిగుమతియగు నేలబొగ్గుపై సుంకమును విధించుటచే భారతదేశమందు ఉత్పత్తియగు నేల బొగ్గు ధర తప్పకుండ బర్మామందు హెచ్చుననియు, అందు మూలమున పరిశ్రమలు, ఆయాన పౌకర్యములు నడపుట వ్యయభారమున నియు వ్యయభారమైనను పరిశ్రమల కెంతమాత్రమును మురరా కన్పించదనియు, బర్మాపరిశ్రమలందు, వాణిజ్యమందు భారతదేశముకంటె చాల వెనుకబడియున్నదనియు, రక్షణ సుంకముల విధించుటయందు బర్మాప్రత్యేకపుపౌకర్యముల నొందదగియున్నదనియు, రక్షణ సుంకముల విధించుట బర్మావాణిజ్య పారిశ్రామిక అభివృద్ధి కంతతాయముగ నుండుననియు, భారత బొగ్గుగల ట్రేడుముకొరకు రక్షణసుంకమును విధింపవలయుననినచో బర్మాను మిసహాయంపవలయుననియు గోరుచు వాణిజ్యసంఘము టారిఫుబోర్డునకు విన్నవించెను. (ఆ. ప్రె.)

కాన్పూరు సభలు

దేశీయ మహాసభ 26 వ తేదీని ప్రారంభము

24 వ తేదీని విషయనిర్ణయసభ జరుగును

ప్రయత్నములు సంసిద్ధమైచి

(అసానియే పెడు స్వేచ్ఛలు సర్వము)

కాన్పూరు, డిశం 21:— దేశీయమహాసభకును, యితర సభలకును ప్రయత్నములు ముగియవచ్చుచున్నవి. ప్రతినిధులు నానాప్రాంతములనుండి వచ్చుచున్నారు. కాని సర్వతః ప్రముఖులగు దేశీయనాయకు లందరును వచ్చి వారివారి సంప్రదింపుల ను మొదలుపెట్టినవరకును రాజకీయసంచలనము మొదలైనది. మోతీలాలు నెహ్రూగారు ఢిల్లీలో స్పీకునుకమిటీ విచారణ యొనపిడక యిచటికి నిన్నవచ్చిరి మాలానా హేకతలిగారు యిచట 18 వ తేదీని జేరిరి. కాని కాంగ్రెసువారము 28 వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము అధ్యక్షులారల సరోజినీశివవచ్చినపి దపనే ప్రారంభమగునని చెప్పవచ్చును. అయితే బాస్మీదుగా రావచ్చును. ఆరెయిలోనే నేట్ జమ్నాలాబజాజీ, గాంధీ గారలను మరొందరును వచ్చెదరు. కిలాఫతు మహాసభ కధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన మాలానా అబ్దుల్ కలాం అజద్ గారు ను ఆసాయంత్రమే బెంగాలు ప్రతినిధులను చాలమందిని వెంట బెట్టుకొని కలకత్తానుండి పంజాబుమొయిలలోదిగును. కాన్పూరులో ముఖ్యమైనవిధులగుండ నూరేగింపుజేసి నాయకులను వారి వారి మందిరములందు కాంగ్రెసు కాంపు తిలకు నగరమువద్ద నిర్మింపబడిన వానిలో జేర్చెదరు. లిబరలు పక్షమువారును యితర రాజకీయపక్షములవారును కాంగ్రెసుకు వచ్చుచున్నారో లేదో తెలియదు. కాని సరోజినీశివ నూరులెఖలను సుప్రసిద్ధులగు రాజకీయచేత్రులకు వ్రాయుచు రానున్నసభలందు వారి సహాయమును గోరినటుల దెలియచున్నది.

ప్రతినిధుల సంఖ్య

ఇతరరాష్ట్రములనుండి రెండువేలకు పైగా ప్రతినిధులు రావచ్చు ననుకొనుచున్నారు. ఒక్కసంయుక్త రాష్ట్రములే కాంగ్రెసు నిర్మాణము యొక్క ముఖ్యమంది ప్రతినిధులను బంపును. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములన్నియు చాదాపు 6 వేలమంది ప్రతినిధుల నెన్నుకొనెను.

24 వ తేదీనుండి హడావిడి ప్రారంభము

24 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునుండియు కాంగ్రెసు వ్యవహారములు ఉడికిపోవుచుండును. అప్పుడే అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము సమావేశమగును. అప్పుడు జరుగవలసిన కార్యక్రమము పూర్తియైనపిదప నది విషయనిర్ణయసభగ మారును.

చిత్తు తీర్మానములు

అప్పుడే వివిధవిషయములగుర్చి చిత్తుతీర్మానములు 40 పైగా నున్నటుల దెలియచున్నది. ఇందు కొన్నిరిస్పాంసివు సహకారమునకు సంబంధించినది. ఇందుకు నాయకులగు జయకరు కేల్కార్డగారు ఆవిధానమునే కాసనసభలందు స్వరాజ్యపక్ష విధానముగ నుండవలెనని కాంగ్రెసును కోరెదరు. ఈసలహాలు మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘముయొక్క సలహాలుగ పరిణమించవచ్చును. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారుహడా కాంగ్రెసువారములో చర్చకు నచ్చుటకు కొన్ని తీర్మానములను తయారుచేయుచున్నారు.

అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్ష కార్యనిర్వాహకసభ 24 వ తేదీ ఉదయమున తిలక్ నగరము వద్ద పండిత మోతీలాలుగారి మందిరమున సమావేశమగును. అప్పుడు పండిత మోతీలాలుగారి తీర్మానము చర్చింపబడి మరుగోజు కాంగ్రెసు మందిరములో జేరియున్న విషయనిర్ణయ సభ మందిరమున సమావేశమగు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుల సభలో చర్చకు బెట్టబడును.

బ్రిటిషు వస్తు బహిష్కరము గావలెనని కోరుచుగూడ నొక తీర్మానమును బంపినటుల దెలియచున్నది. బర్మాలో బర్మీయులు గాని నేరస్థులను వెడలగొట్టుటకు బిల్లు జేయుటవల్లను ఇజ్జత్ రాకేశ సన మునల్ల ను, భారతీయులకు కష్టములుగల్గుచుండుట వలన అందుకు సంబంధించిన తీర్మానముల గొన్నింటిని బర్మా ప్రతినిధియును మదన జతుగారు బంపినటుల గూడ తెలియచున్నది. విదేశీయులందరి

భారతీయుల సిద్ధియైనను వదలివేయలేదు. బెనారసిదాసు చతుర్వేదిగారు దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులవిషయమున కొన్ని తీర్మానములను బంపినటుల దెలియచున్నది. ఈ సందర్భమున దక్షిణాఫ్రికానుండి వచ్చిన రాయబారులు క్రిందటి శనివారము రాజప్రతినిధిలో మాట్లాడుట యొనపిడప 28 వ తేదీ నిచటికి వచ్చుచున్నారు. ఈ సభ్యులు గాంధీగారితోను యితరదేశీయ నాయకులతోను యీ విషయము విషయనిర్ణయసభలో వచ్చుటకు పూర్వమేచర్చించెదరు.

మహాసభ ప్రారంభము

విషయ నిర్ణయ సభ 24 వ తేదీ ప్రారంభమైనను చాల రోజులు పట్టవచ్చును. కాంగ్రెసు మహాసభ యెట్లైనను 26 వ తేదీని ప్రారంభమగును. ఆ రోజున సరోజినీశివ అధ్యక్షింప న్నాసము జరుగును. ఇప్పటి కామె వ్రాయుట పూర్తియైనది. కాంగ్రెసు 27, 28 తేదీలలో పూర్తి గావచ్చును.

కిలాఫతు మహాసభ

కిలాఫతు మహాసభ మరొక మందిరమునందు 24, 25 తేదీలలో సమావేశమగును. మాలానా హజరతు మోహనిగారు ప్రతినిధుల సన్మానించెదరు.

కమ్యూనిస్టుమహాసభ

కమ్యూనిస్టు సభకువచ్చు ప్రతినిధులకు మాలానా హజరతు మోహనిగారు స్వాగత మొసంగెదరు. ఈసభకు శ్రీమూర్తి సింగార్యులు చెట్టిగారు (మద్రాసు) అధ్యక్షుల వహించెదరు. కాన్పూరులో 1924 శేసంగిలో విచారణ జరిగిన బోల్షివికు కుట్ర కేసులో య్. యం. రాయగారికిని (కమ్యూనిస్టు బెర్లిను) నల్లరు ముద్దయిలకును జరిగిన లేఖల సందర్భమున సింగార్యులు గారు నేరువచ్చినటుల అందరును జ్ఞాపకముండియే యుండును. అప్పుడు నల్లరును ద్దులును శిక్షింపబడిరి. అందరు అధ్యక్షుల కన్న ముందు సింగార్యులుగారు వచ్చిరి. స్టేషనువద్ద మాలానా హజరతు మోహని అర్జునక్ లాల్ నేట్, ఘాటి, గారలును ఇతరులును వారికి స్వాగతమొసంగిరి.

వర్కింగు కమిటీ సమావేశము

నాయకులందరును వచ్చినపిదప కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ 28 వ తేదీ రాత్రి సమావేశమగునని ప్రకటించబడినది. కాని ఆసాయంత్రము ప్రార్థనాభావనకును ఊరేగింపులు జరిపి వర్కింగుకమిటీ సమావేశ మగుటకు వ్యవధి యుండునాయని సందేహ మగుచున్నది.

స్వదేశీ ప్రదర్శనము, హిందూమహాసభ

మరునాడుదయమున గాంధీమహాత్ముడు స్వదేశీ ప్రదర్శన ప్రారంభింపవచ్చునని జరిపెనరు. హిందూమహాసభ 29 వ తేదీనరకును సమావేశమగును.

లాల్ లజపత్ రాయగారు యిచటికి 24 వ తేదీ ఉదయము వచ్చెద రనుకొనుచున్నారు. పండిత మోహన్ వ్యాగ్ రాష్ట్రము వచ్చెదరో యేమియు దెలియలేదు.

ఈసంవత్సరము సిక్కులసంచలనము యెక్కువగలేదు. అయితే పంజాబునుండి వచ్చిన సిక్కులును యిచటివారును నేడుసాయంత్రము చిన్న ఊరేగింపుజేసి గ్రంథసాహాయు యే మగుమిదను తిలక్ నగరమునకు గురుగోవిందు జన్మదినోత్సవము ను జరుపుటకై దీసికొనిపోయిరి.

స్వదేశీసంస్థానాధీశుల సభ

ఇదివరకు సంవత్సరములందువలెనే కొన్ని భారత స్వదేశీసంస్థానాధీశులు తమ సభ నీ సంవత్సరముగూడ జరుప ను ద్వేషించినటుల దెలియచున్నది. ఈసభ 28 వ తేదీ జరుగును. దీనికి కాష్మీరు ప్రభుత్వమునందు సీనియరు మొంబరును సహాయ కార్యదర్శియును పండిత స్వంకరలాలు కాల్ గారు యం. పి. అధ్యక్షుల వహించెదరు. కాన్పూరుకు పనిమీద వచ్చిన నేట్ రామకుమారునాజేటిగారు (జయపూరు) ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడుగ నుండి ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసంగును.

ఇతరసభలు

నిన్నుబాత్తుచరణసభ, ఆధ్యాత్మికమహాసభ, రాష్ట్రీయ భాషా సమైక్యతను మున్నగు చిన్నచిన్నసభలుగూడ జరుగును. పిల్లన్నిటికిని యీ సంతకం వత్సరము మొదటివారి స్థానిక శంఖముహాసభయొకటి జరుగును. ఇందు స్థానిక రాష్ట్రీయ కాసనసభల చట్టములను సంస్కరింపుటకు ఫీలగు సామాన్యవిధానము చర్చింపబడునని పూనానుండి వచ్చిన ప్రతినిధి యొకరు డాక్టరు పరంజి పైగారు దెల్పిరి. ఈసభయందు స్వరాజ్య పక్ష నాయకులగు గోవిందవల్లభ పంతుగా రధ్యక్షుల వహించెదరు. ఆయన గారు తమ యావన్యాసమును 27 వ తేదీని జదివెదరు.

కాంగ్రెసు యేర్పాట్లన్నియును మొత్తముమీద నిశివరకు సంవత్సరములలో వతనే యున్నవి. అయితే కాన్పూరులో విస్తారము చలిగావున ప్రతినిధులకు దట్టమైన కాన్పూరుజేరాలు వేయబడినవి.

* * *

కాంగ్రెసును బాంబాయి ఆహ్వానించుట

బాంబాయి, డిశం 21:—బాంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము నేడు సమావేశమై వచ్చే సంవత్సరము కాంగ్రెసును బాంబాయికి ఆహ్వానము జేయ తీర్మానించెను. అయితే ఆసాము ఆహ్వానించినట్లైతే ఉపసంహరించునెదరు.

(ప్రీప్రెస్)

* * *

అఖిలభారత ప్రకృతిచికిత్స మహాసభ

కాన్పూరులో కాంగ్రెసు రోజులలోనే అఖిల భారత ప్రకృతి చికిత్స మహాసభ జరుపబడునని ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి తెల్పుచున్నాడు. ఇందు వైద్యులసహాయము లేకుండానే ప్రకృతిసిద్ధమగు చికిత్సలే దేహరోగ్యమును కాపాడు విషయముల గుర్చి చర్చింపబడును.

అఖిలభారత ఆధ్యాత్మికమహాసభ

27 వ తేదీ కాన్పూరులోజరుగును

(స్వకీయ విలేఖరి)

అలహాబాదు, డిశం 21:—వి. డి. ఋషిగారు యిచట శనివారమునాటినుండియు నుండిరి. వారు కాన్పూరులో 27 వ తేదీ జరుగనున్న తృతీయభారత ఆధ్యాత్మికమహాసభ యేర్పాటులను జూచుటకు పయనమైపోవుచున్నారు.

అఖిలభారత మితవాదిమహాసభ

కలకత్తాలో 28, 29, 30 తేదీలను జరుగును

సర్ మూరాపంతు జోషీ అధ్యక్షుల వహించెదరు

ప్రతినిధుల పయనము

(స్వకీయవిలేఖరి)

అలహాబాదు, డిశం 21:— చింతామణిగారు రేఫోయెల్లుండో కలకత్తాకు బయలుదేరెదరు. సర్ తేజబహదూరు సప్తా 27 వ తేదీని ఇందూరునుండి తిరిగి బయలుదేరెదరు. కలకత్తా భారతీయసంఘ మందిరమున డిశం 27 వ తేదీని డాక్టరు పరంజి పైగారి అధ్యక్షులను లిబరలు ఫెడరేషను కాన్సిలు సమావేశమగును. మహాసభ 28, 29, 30 తేదీలందు జరుగును. అధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడిన సర్ మూరాపంతు జోషీగారు కలకత్తాకు 26 వ తేదీని నాగపూరు మొయిలులో వచ్చెదరు. సాంఘికమహాసభ కెవ రధ్యక్షుల వహించెదరో యింక ను దెలియదు.

చింతామణిగారును, సర్ తేజబహదూరు సప్తాగారును గాక అలహాబాదునుండి లిబరలు ఫెడరేషనును పోవు ప్రతినిధులలో పండిత హరిదయాధకుంజ్, మూనీనారాయణ ప్రసాద్ అమనా మెహతా, కృష్ణారాంగారలుగలరు. ఇంకను కమలకాంతవర్మ, సురేంద్రనాథవర్మ, ప్రకాశనారాయణ సప్తా, జి. సి. బెనర్జీగారుల లక్ష్మీనుండి బోయెదరు. బాస్మీనుండి బోహరాజి సాహనీగారి నాయకత్వమున చాలమంది ప్రతినిధులును, రాష్ట్రీయ మితవాది సభ కధ్యక్షుల వహించిన బాబు బిక్రేశ్వరనాథ శ్రీనాథవగారును మొత్తము 10 మంది ప్రతినిధులు బయలుదేరెదరు.

వచ్చేసంవత్సరము మితవాది మహాసభ బీరూరాష్ట్రమున అమ్రోటిలోనో అలీపూర్లోనో జరుగును.

విటను గృహనిర్మాణ సమస్య

కామన్వెన్యలో చర్చ

ప్రభుత్వము చేసిన పని

తీర్మానము, డిశం 18:— నేడు కామన్వెన్య సభలో గృహ నిర్మాణ సమస్యలను గూర్చి చర్చ జరిగెను.

లిబరలు పక్షమువారే ఈ విషయము నెత్తుకొనిరి. యుద్ధ విరామ మాదిగ 500000 గృహములను నిర్మించినను ఇంకను ఒక పదిలక్షల ఇండ్లను గట్టినగాని లోటు తీరదని బ్రిటేనియన్ థాంప్సన్ గారనిరి.

ప్రభుత్వ ప్రయత్నములు

పలువిధములను చిక్కుల నెదుర్కొనిన వలసినను 12 నెల లోను గృహనిర్మాణము త్వరితగతినే జరిగెననియు, ఈ సంవత్సరము 159000 ఇండ్లను కట్టిననియు, యుద్ధమునకు పూర్వపు సంవత్సరములలో ఈ సంవత్సరము కట్టిన ఇండ్లకంటె తక్కువే గట్టిననియు బ్రిటేనియన్ యూనియనులు, యజమానులు ఉక్కుచట్టములో గూడుకొన్న ఇండ్లకు అభ్యంతరము జెప్పినచో ఇంతకంటె త్వరితగతినే ఎక్కువగ ఇండ్లను గట్టించుట డిమాండ్ చేసారని ఆరోగ్యశాఖామంత్రి డెలిచెను. ప్రజలు ఇటీవల గట్టిన ఇండ్లకు అలవాటు బడుటచే వాటినే గోరుచున్నారు. కాని అల్లయినచో చాలకాలము వేచియుండవలసి వచ్చుననిరి. అయినను బాకీపడిన ఇండ్లను త్వరలోనే పూర్తిచేయుచున్నారు.

బీదలుండు సందులుగొందులు

బాగుపడుటకు 1890 అప్పు మొదలు నేటివరకి 71 విధానములు నూచించబడెను. తరువాత ఆయుసంవత్సరములో 92 విధానములను తయారుజేసిరి. అందులో 83 అంగీకృతమయెను. ఈలోపుగ సంతకము మరమ్మతులు జరుగుచునే యున్నదనిరి.

1923లో ఒక్కపట్టణ ప్రాంతములోనే 256000 ఇండ్లు వాసయోగ్యము చేయబడెను. మరి కొన్ని 258000 ఇండ్లు నోటిసుల నిచ్చి కాపురముండుట కనుకూలముగ జేసిరి. పల్లెటూరులలో గూడ ఇదే సమయమున 49000 ఇండ్లు వాసయోగ్యముగ జేసిరి. ఈసందులను, విధులను బాగుచేయుట సాంఘిక సమస్య. అందుచే స్థానికాధికారులకు అట్టి ఆస్తిపై కొంత అధికారమును గల్గియున్న బాగుండుననుచున్నారు.

ఇటలీ సామాలీ ప్రదేశములో అల్లరి

ముగ్గురు సైనికాధికారులు మడియుట

రోము, డిశం 19:— ఇటలీ సామాలీ ప్రదేశము నకు సంబంధించిన ఇద్దరు లెఫ్టినెంట్లు ఒక 'గన్నరు' (ఫిరంగిలను జూచువాడు) మాటుగ నుండ ఎవరో జంపిరి. దీనికి కారణము నుల్లము ఉన్నాను మహ్యురగారి ద్రోహమే. ఇటలీ ప్రతినిధులతో ఇతడు మాట్లాడగోర ననుచున్నాడు. దీనికి ప్రతిక్రియగ ఇటలీవారు బార్లెలు పట్టుమును బట్టుకొని తగులబెట్టిరి.

మిజర్లనీ, ఒబ్బయూ నల్లూలపై నైన్యము సాగుచున్నది. ఇచట వీరి నెదుర్కొనిరి.

మస్గాలు సంభావన

కాన్స్టాంటినుపోలి, డిశం 18:— అంగోరా ఉత్తరపు నచ్చినగాని, వారేమియు తెలియబట్టినగాని మస్గాలు తీర్చునుగూర్చి ఏమియు వ్యాఖ్య యొనర్చుట లేదు. కాని జాతి సమితివారు గ్రేటు బ్రిటనుకు దాసానుదానులై యున్నారనుచున్నారు.

స్మిర్నా, అదనా, బోసాను గాపాడినటులే మస్గాలును గూడ గాపాడివలెనని జనుమూరెటుప్రతిక వాయుచున్నది.

ముస్తఫా కెమాలుపాసాగారి యధ్యక్షత క్రింద 'కమిషనరులు' సమావేశమైరి. అధ్యక్షుడును, ప్రధానామాత్యుడు సభనుండి పోవునపుడు సామరస్యముగనే యుండిరి.

ఇటలీ రాజమాత

రోము, డిశం 18:— రాత్రి నెమ్మదిగనే నడచెను. వేడి హెచ్చుగనేయున్నది. ఇటలీరాజు ఆమెను జూడవోయెననుట అసత్యమనుచున్నారు.

శ్రీమతి సరోజినీనాయుడు

లండను పత్రికలు

లండన్, నవంబరు 26:— ఈయను డిశంబరు దేశీయ మహాజనసభకు అధ్యక్షుపదవిని కాన్పూరులో అధిష్టించ నున్నదని స్త్రీల స్వత్యములను సాధించు పత్రికలు ప్రచారణలు సంతసించుచున్నారు. అతిశయముతో బుచ్చుచున్నారు. టైము అండు టైడ్ పత్రిక ఇట్లు వాయుచున్నది. ధీశాలియు, సాధ్యా సాధ్యములను చక్కగ గ్రహించిన దాసుగారు గాంధీగారి నానిలద్రోసి నాయకత్వమును గడించెను. దాసుగారు పోవడముతో గాంధీగారు మరల నాయకత్వమును గడించెదరని యనుకొంటిమి కాని అట్లు జరుగలేదు. శ్రీమతి సరోజినీ నాయుడుగారు జేరుచున్న పక్షము ఎచటకు. బోవునో వారి గమ్యస్థానమెద్దియో తెలియదు. యూరపు ఇంగ్లండు దేశములను ఆమె చక్కగ జూచినది. తూర్పు దక్షిణ ఆఫ్రికాల కేగెను. భారతీయుల సమస్యను గూర్చి అచట పరిశోధించెను. దేశీయమహాజన సభాధ్యక్షులను వహించిన స్త్రీలలో ఈమెయే ప్రథముగాదు. 1917లో డార్బరు లెసంటమ్మగారు అధ్యక్షురాలుగ నుండెను.

పోర్చుగీసు బ్యాంకు మోసము

లండను, డిసెంబరు 16:— పోర్చుగీసు అధినివేశములందు ఆర్థిక కష్టపరిస్థితులను సడలించుటకు పోర్చుగీసు బ్యాంకు గవర్నరులో సంపత్తిచియే నోట్లను అమ్మవేయించితి మనియు దొంగనోట్లు కావనియు అరస్తుజేయబడిన డైరెక్టరులలో నొకరు తెలియజేసెను.

పోర్చుగీసు బ్యాంకు గవర్నరు రాజీనామా నిచ్చెను. కాని అతడిట్లు అమ్మవేయించవలెనని జెప్పలేదనుచున్నాడు. కాని పోర్చుగీసు బ్యాంకువారు 8,000,000 పౌనుల నోట్లను అమ్మవేయవలెనన్నట్లు రుజువుజేసెద మని వాటక్కో కంపెనీవారు జెప్పుచున్నారు.

సిరియా పరిస్థితులు

సంధిప్రయత్నములు

డమాస్కస్, డిశం 18:— అమీరులతో గారు సుల్తాను పాషా అల్లావుగారితో సంధిప్రయత్నములగుగూర్చి ఆలోచించుట కేగిరట.

1860 లో అనేకమంది క్రైస్తవులను కాపాడిన సుప్రసిద్ధుల అబ్దులుతహిరుగారి మనమడు. మొన్నటి అల్లరులలో డమాస్కసులోనున్న క్రైస్తవులను గాపాడుటచే ఈతడు ప్రసిద్ధి గాంచెను.

ప్రజలకు జోవికెయిగారి శాంతిప్రయత్నములందు నమ్మకము కుదురుచున్నది. శాంతి వాతావరణ మేర్పడుచున్నది. తురుష్కుల ప్రక్కన గుంపులు మరల తొందరగ ఏర్పడుటచే తొందరబడుచున్నారు.

కావలసిన మందుగుండు సామగ్రితో 2000 నైన్యము త్రిపాలిలో ప్రవేశించెను. హోమ్స్ కేగి అచట ఉత్తరసిరియా పోరాటమున పాల్గొనెదరట.

ఆస్ట్రేలియాలో భూకంపము

నాటకశాలయందు భయకంపితులగుట

సిడ్నీ, డిశం 19:— 5 నుండి 20 సెకండ్లు గతరాత్రి సిడ్నీ పట్టణములో భూమంతయు అల్లలాడెను. ఎంతయో ప్రజలు భయపడిరి. ఇంతవరకు నష్టము గల్గెనని లేవులేదు. న్యూక్యాసిల్ నాటకశాల ప్రేక్షకులు భయకంపితులై పరుగెత్త నారంభించిరి. ఇంతవరకు ప్రాణాపాయము లేదట.

కోభంజె మానికులు లక్కాబరుండి ఆస్సాను జేరిరి.

మరల ఫ్రెంచి జర్మను ఆటలు

పోటీ జరుగును. ఫ్రెంచివారు జర్మనులతోడను, జర్మనులు ఫ్రెంచివారితోడను పోటీజేసెదరు. 1928 లో జర్మనీ క్రిడలు జరుగును.

ఫ్రెంచి అధికపరిసీతులు

చక్కబడుటకు పారిక్రామములు అందరను అప్పుజేసెదరట. ప్రాణుల ధర మరల కొంచెము పెరిగెను.

పార్లమెంటులో మస్గాలు తీర్పు

సోమవారము చర్చ

తీర్మానము, డిశం 18:— సోమవారము మస్గాలుచర్చ పూర్తిగ జరుగుటకు కామన్వెన్యవారు కార్యక్రమము నేర్పాటుజేసిరి. ప్రధానామాత్యుడు, డొమినియను మంత్రి ఆమెరో గార్లపేరును ఈతీర్మాన మున్నది.

ఇరాకు సరిహద్దునుగూర్చి జాతిసమితి వారిచ్చిన తీర్పును బ్రిటిషు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు జనీవాలో అంగీకరించుటను ఈ సభవారందరును హర్షించుచున్నారని తీర్మానము నుపపాడించెదరు.

మంగళవారము నాడు మధ్యాహ్నమున పార్లమెంటు నాపుజేసెదరు.

తేయాకుధరలు

విషయమై ఆహార విచారణసంఘమువారు ప్రారంభ పరీక్షలనును గావించిరట. టోకుధరలనుగూర్చి విచారించిరట.

ఇండియా రాజప్రతినిధి

రైటు ఆనరబిలు ఉడ్ గారికి హ్యూరోగేటువారు నగర స్వాతంత్ర్యము నిచ్చి సత్కరించెదరట. దీనికి ఆతడుజేసిన సామ్రాజ్యసేవయే కారణముట.

వాటర్లూపం తెన

లండను కవులకీకవునిలువారి తీర్మానము ఇంజినీర్లకు, శిల్పికారులకును భయమును కల్గించెను. కవునిలువారు రవలంబించినమాగ్గును అసమంజసముగ నున్నదనుచున్నారు. పార్లమెంటు జోక్యము కలుగజేసికొన్నగాని ప్రాతవం తెనను గాపాడుట బడదనుచున్నారు.

సర్ బ్యేసిలుథాంప్సన్

లండను పార్కులో అరస్తుజేయుట

లండన్, డిశం 16:— పూర్వము మెట్రా పోలిసు పాలీసుకమిషనరుగ నున్న సర్ బ్యేసిలుథాంప్సన్ గారు రేడ్ నేరమొనర్చిరని హెచ్చరికలలో ఒక స్త్రీతో అరస్తుజేయబడెను. జామీనుమీద విడుదలజేసిరి. జనవరిలో విచారణ జరుగును.

బిరిష్టు సరిహద్దు బడంబడిక

తదనంతరము

స్వేషము కాన్స్టేబిలును తొలగించుట

వారు సమ్మెగట్టుట

లండన్, డిశం 18:— బిరిష్టు ఒకంబడిక అయిన పిదప స్వేషము కాన్స్టేబిలును తొలగించిరి. అందుచే అల్లరు స్వేషము కాన్స్టేబిలు వర్తము సమ్మెగట్టిరి. బాల్కీమలను స్వాధీనముజేసికొని యెవరిని రానీయుటలేదు. ప్రతివానికి 200 పౌనులు బోనసు ఇవ్వవలెననియు లేనిచో ఆయుధములను స్వాధీనము చేయజాలమనియు డెలుపుచున్నారు. ప్రధానామాత్యునితో నిందుజేతముతో రెండునెలలు నెలనిచ్చెదరని ప్రభుత్వమంత్రి డెలియజేసెను. అవిధేయతగ నుండిరేని తక్షణము భర్తరపుజేయబడెదరనియు అన్నిలాభములను బోగొట్టుకొనెదరనియు తెలిపిరి.

ప్రభుత్వమువారి అంత్యసందేశము

అల్లరు మంత్రి వర్తమువారు ప్రత్యేకముగ సమావేశమై 8. 19 తేదీకి అసంతృప్తిజేసిన కాన్స్టేబిలు పనిలోజేరకున్నను సక్రమముగ అధికారుల యుత్తరువును ధిక్కరించినను భర్తరపు జేయబడుటయేగాక డిశంబరు మొదటి తేదీనుండి జీతము, భత్యము పోవుననియు ప్రభుత్వము ప్రకటించెను. కాని తమరిని వెడలి గొట్టువరకు పట్టినపట్టును వదలమని కాన్స్టేబిలు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ప్రభుత్వపు మరతుల సంగీకరించుట

లండన్, డిశం 18:— తుదకు ప్రభుత్వమువారి మరతుల సంగీకరించుటకు కాన్స్టేబిలు తీర్మానించుకొనిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు మూడునెలల జీతబత్తెముల నిచ్చునటుల జేయవలెనని ఇన్స్పెక్టరు జనరలుతో టెల్గ్రాఫుకు బోయి మాట్లాడుటకు ఏర్పాటుజేసిరి. ఈలోపుగ అడ్డులన్నిటిని తీసివేసిరి. అర్ధదరను అల్లనీరులో పనిలో ప్రవేశించెదరు. కాన ఇంతవరకు పరిసీతులు మామూలుగానే యున్నవి.

నోటీసు

నాతాలూకు పూర్వ గ్రామములోని జిరాయితి మామూలు పల్ల పురూమి 11-ఎ 93-కెంటుగల దానిని ఖర్చులు సహా 25000 యిరువది ఐదువేలకు లాటరీ వేయవలయునని యామధ్య కాలములో ప్రయత్నము చేయుచు చాలావ్యయపడి యేజంట నుకుదిర్చి అప్పుచాక్కిలు ప్రశంసాఖర్చులు పెట్టియున్నాను. కాని యింతవరకు కొద్దిటికట్టు మాత్రమే ఖర్చుపడుటచే నాకు నష్టముకలిగినది. అందుచే యాలాటరీ ఉద్యమమును యంతటితో స్తుంగించుకొన్నాను. అని యందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయుచున్నాను. ఈలాటరీలో టికెట్లుకొనినవారు తమ దగ్గర యున్న కొంటురుఫూల్ నాకు పంపినయెడల వారి సొమ్ము మునియార్డుద్వారా వాపసుయిచ్చెదను. ఈ నోటీసులగాయ తుయెనైన మావీశంటువద్ద టికెట్లు కొనినయెడల నాజబాబు దారి యంతమాత్రము లేదని అందరికి యందుమూలముగా తెలియజేయుచున్నాను. యిదివరలో నేను కొందరకు 26 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల ఆఖరులోగా సొమ్ముపూర్తిగా వసూలు అయిన యెడలలాటరీ జరుగుననిగాని లేనియెడల సొమ్ము వాపసు చేయుదుననిగాని తెలియపర్చియున్నాను. కనుక 1926 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల ఆఖరున యేవొకమైన లాటరీ జరుగదనియు టికెట్లు కొన్నవారు కొంటురు ఫూలులను పంపినయెడల సొమ్ము వాపసు చేయుదునని తెలియజేయుచున్నాను.

పూర్వ వెంకయ్యశర్మ,

2551

భూమిఖామందు.

గ్రాండులాటరీ

సదరులాటరీ డి 1-1-26 నెల 1-రం చేదని తగుననుష్ఠుల యెదుట కలుపబడును. టికెట్టులున్న అమ్మినవారు అమ్మి నంతవరకు సదరు డూప్లికేట్టున్న సొమ్మున్న డి 25 డిశంబరు 25 సం-రం చేదినపున యిదిగవ ఆదేశమును, పంపగోరెదము. అమ్మకం చేయక నిల్చుమున్నయెడల సదరు బుక్కులు టరన్ చేయగోరెదము. 2524

వినిపము:— యన్. సూర్యనారాయణ, గ్రాండులాటరీ హోము, పోస్టు నిడుదవోలు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా.

రూ 100 లు మాత్రము

ఏ వయస్సులోనైనను కట్టనలసిన ప్రీమియము. ఈ కొత్త రూ 100 గారంటీడ్ ఆఫ్ వన్ పాలిసి ఎంటైరు ఆఫ్. ఇండియా కంపెనీ లిమిటెడ్ వారిచే క్రొత్తగా ఏర్పాటుచేయబడినది. మిగల లాభకరమైన పద్ధతులు గలవు. దీనినిగతించి తగునాత మీరు నిర్ధారణచేసుకొనవచ్చును. పూర్తివివరములకు ఈదినవ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. (18)

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co. Ltd.,
POST BOX No. 37, MADRAS.

ఆయుర్వేద భూషణ

2134

నోరి రామశాస్త్రి ఎ. కే. ఏ. సి. వారి.

తల్లులకు చనుబాలు వృద్ధిచేయుచు
ఆయుర్వేద నిలయము, బెజవాడ

శృంగవరపుకోటజిరాయితి

రైతుల సభ

గొ|| కే|| రామదాసు పంతులుగారి

అధ్యక్షోపన్యాసము

రైతుల ధర్మముల బోధించుట

విశాఖపట్నం డిశం 21. — విశాఖపట్నం జిల్లా శృంగవరపుకోట తాలూకా జిరాయితి రైతుల మహాసభ నిన్న గొ|| కే|| రామదాసు పంతులుగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. యువారు వేయియందే రైతులును ప్రతినిధులును పభును వచ్చిరి. మొదట ముహూర్తనాయకుగారును ఇతరులును జేసిన సన్మానసౌకర్యములు చాల చక్కగ నుండెను. అత్యుత్సాహము ప్రబలిత. అగ్గట్టుడు రాగానే పుష్పమాలలు వైచి మేళతాళములతో మందిరమునకు గొంపోయిరి. సభకు వచ్చిన వారిలో పట్టణము నందలి మహాశయులు గాక తిరిగొప్పల శ్రీనివాసరావుపంతులు గారును, కే. యల్. నరసింహారావుగారును బి. ఏ. బి. యల్. (మద్రాసు) దురి పెట్టి సరసింహారావుగారును, జిల్లాస్వరాజ్య సంఘ కార్యదర్శియు, సభ జరుగుటకు సహాయము జేసిన విశ్వనాథం గారును గలరు. ముసలినాయకుగారు సభను ప్రారంభము జేయుచు భాషగర్భితముగ నుపన్యసించిరి.

అగ్గట్టుని హితము

అంతట అగ్గట్టులు అప్పటికప్పుడు ఆగువుగ మనస్సులకు దట్టునటుల నుపన్యసించిరి. అందులైతులకు నిత్యజీవితము నందు సమస్యలను గూర్చి చక్కగ చర్చించిరి. ఈ సభకునురాజకీయములనును నెట్టి సంబంధము లేదని చెప్పిరి. వారిహక్కులను కాపాడుకొనుటలో మితముగనే గట్టిగ పోరాడవలెననెదలనోపనిరి. వారి అగ్గకలిగిన గూర్చి చెప్పుచు యిన్నియెయ్యగ ముల నుండియు నున్న గ్రామకట్టడి లేకుండ పోయినందులకు వగచిరి. ఆ గ్రామకట్టడివలన నిదివరలో దేశమునందు వ్యవసాయ పారిశ్రామికభాగ్యమునందు అన్ని తరగతుల వారికిని పొడి పంటలకు కొదవలేకుండ నుండెను. పూర్వకాలమునాటి గ్రామకట్టబాట్లన్నియును పునరుద్ధరింపవలెనని వారు జెప్పి సమాకాళోద్యమమువలన లాభములను వివరించి మితవ్యయును జేయుచు అప్పలను తగ్గించుకొనవలెనని సలహానిచ్చిరి.

జమీందారులు—రైతులు

వారికిని జమీందారులనును గల సంబంధముల గూర్చి జెప్పుచు మిత్రభాషముతో అన్యోన్యవిశ్వాసముతో నుండవలెనని చెప్పిరి. ఎట్టేల్లులాండు అట్ట లోపభూయిష్టముగ నున్నను, మొత్తముమీద లాభకరముగనేయుండి, కవు లింతకాలమనియు, రైతులింతకట్టనలెననియు నుండి, భూస్వాములు శిస్తునవనూలు చేయుటకు సౌకర్యములు చేయబడి అనుకూలముగ నేయున్నది. భూముల చట్టమును సవరణజేయుటవలన భూస్వాములనును రైతులకుగూడ లాభకరముగ నుండువిషయములను వారు చర్చించిరి. రైతులనుమంచి సాగువన తులకొరకును, పచ్చికమేత మేపుకొనుహక్కులనును, ఇష్టము వచ్చినట్లు శిస్తులను విధించి బాధపెట్టకుండను ఆందోళనము సయవలెనని వారుకొరిరి. రైతులనిత్యజీవితము స్థానికసంఘముల జేత్వరిపాలనముపై నాధారపడియున్న విషయమును వారు వివరించి చెప్పి, యియ్యది బాగుగాపనిజేయుటకై గ్రామపారిశుధ్యమును, వైద్యసౌకర్యములను, శిల్ప విద్యయు, రాకపోకలసౌకర్యములను గల్గనని చెప్పిరి. సమగ్రుల ప్రతినిధులను ఆసంస్థలలోనికి బంపవలెనని వారుద్బోధించిరి.

రానున్నయెన్నికలు

కాననసభకు రానున్నయెన్నికగూర్చి చెప్పుచు నిర్ణయముగ ధర్మముతో నుండుప్రతినిధులను వారిహక్కులను రక్షించి దేశమును గాపాడువారిని ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొని పంపవలెనని వారు నూచించిరి.

ప్రేక్షకు లీయుపన్యాసమును కవలనుండ శ్రద్ధతో వినిరి.

అంతట, డి. వి. నరసింహారావుగారును, విశ్వనాథం గారును, శ్రీనివాసరావుగారును ఇట్టిసభలలరి ప్రయోజనములను ఆదర్శములను వివరించుచున్నట్లుగల సంస్థలకు తమకు గల వోటింగ హక్కును వినియోగించు విషయ ప్రాముఖ్యమును వివరించిరి.

గొ|| రామదాసు పంతులు గారు వరియొక బహిరంగ సభలో స్వరాజ్యపక్ష విధానమునుగూర్చి వివరించిచెప్పి నేడు వెయియలో కాన్సుగకు బయలుదేరిపోయిరి.

(తెలివార్త ద్వారా)

ప్రకటన

వెట్టగోదావరిజిల్లా భీమవరం తాలూకా కాపవరం గ్రామ కాపురస్తుకు కలాటి చేబోలు శేషయ్య వాదిగావుండి దిగవ పునహరించిన ఆస్తి తనదనిన్నీ కాపవరం గ్రామంలోని కూలీ లందరు తనహక్కు నిరాకరించుచున్నారనిన్నీ పెర్మనెంటుయిం జంక్షను నగయిరాలు నిమిత్తము సదరు కలాటి లందరి తరపున రిప్రెజెంటేటివులుగా చేబోలు స్వామి నగయిరాలను ప్రతివాదులుగా చేర్చి టి. డి. ము. కోర్టు డి. ఎస్. 585/1925 రు దావాజేయుటకు కోర్టువారి పుత్తర్వుసాందగా సదరు గ్రామం లోని కలాటి లందరుకు తెలియుటకుగాను ఆంగ్లపత్రికలో ప్రకటనజేయుటకు పుత్తర్వు యిచ్చినవారు కాబట్టి తాము స్వయముగా ప్రతివాదులుగా చేరవలసినవారు సదరు కాపవరంలోని కలాటిలుగాని వాదిచేర్చిన ప్రతివాదులను గురించి ఆక్షేపణకృ కలాటిలుగాని కోర్టువారితో తెలుపుకొనుట మొదలయిన చరలలు తీసుకొనవలెను. వాయిదా తేది 9-1-26.

దావా ఆస్తి వాడుక:—తూర్పు రాజపీఠ X 10½
డక్షిణం రాజపీఠ X 10½
పశ్చిమ వాది తాలూకు పశ్చిమ పాక కాళీస్థలం X 10½
ఉత్తరం వాది తాలూకు సావడి X 10½

చాగంటి. శంకరశాస్త్రి ఎం. ఏ. బి. ఎల్.

2549

స్టిడరు

తక్షణమే వ్రాయుడు! ఆలసింపకుడు!

ఇట్టిది, ఇంతవరకు ఆంధ్రప్రపంచమున

వెలువడలేదనువించుకొను

తెలుగుసమాచార, బొంబాయి

సంవత్సరాది సంచిక! ఆపురాపమైన సంక్రాంతి కండుగుకు వెలువడును. అన్నివిధముల అత్యుత్తమమైనది. ఆంధ్రులను గూర్చిన సమస్త విషయక వ్యాసములను చిత్రపటములు ను గలవు. ఇందు ఆంధ్ర, ఆంధ్రీయ మరాఠీ మూడు భాషలలోను, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, చారిత్రిక విషయములపై సిప్రధాంధ్రులచే వ్యాసములు వ్రాయబడి చేర్చబడినవి. దేశమున నే మూలనున్నను ప్రతి ఆంధ్రునకును అత్యవసరమై ముఖ్యముగ చదువదగియున్నది. ఆంధ్ర జమీందారుల యొక్కయు రాజాధిరాజులయొక్కయు చిత్రపటములే గాక అనేక ఆంధ్రకళాప్రదర్శితములగు ప్రతిమల యొక్కయు పటముల నిలయమై విలసిల్లుచున్నది. పకనమందిరముల కత్తకసరము. పుస్తకభాండాగారములను ముక్తిము. ఆంధ్ర విద్యాధిశిలందరకు ఆలంకారము అత్యుత్తమముగ కాగితముపై ప్రచురింపబడిన అనేకపుటలుగల గ్రంథ రాజము. కొద్ది సంచికలే ప్రచురింపబడుచున్నవి. మరల ముద్రింపుట దుర్లభముగాన జూగునేయక సంచికలకు వ్రాసి పంపుడు. వెలయు ఆంధ్రులందరిలో ప్రచారముగాంచుటకై నూత్నముగా నుంపబడినది. వెల రూ 2. పోస్టుఖర్చులవేరు. చందాదారులకు 1 రూపాయి. చందాదారులుగ నూడ చేరుడు.

శంకర్ శాయన్నశర్మ,

ఎడిటర్ తెలుగు సమాచార,

2553

3 వ కామాటీపురపేథి, తెనెల్లా, బొంబాయి.

ఉచితము

మాగ్రంథమాలకు అనుబంధము "శుద్ధాంధ్రకథ కంఠరామాయణము"ను వల్లభ నేని రామబ్రహ్మం చౌదరిగారు గ్రంథాలయములకు నుచితముగ నొసంగుచున్నారు. వలయువారు పోస్టు ఖర్చుకుగాను అయిదు అణాల స్థాంపులు పంపుకొనుడు. ఇతరులకు ... .. రు 1-4-0

దుర్గాదాసు (నాటకము) రు 1-4-0

మేవాడుపలనము ,, రు 1-4-0

చంద్రదత్త ,, రు 1-4-0

కాలిదాస భగభూతులు (నాటకము)

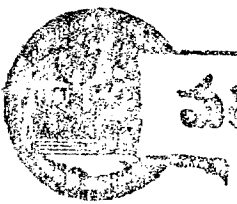
విమర్శనము) రు 1-0-0

సాత్రాజితి పరిణయము రు 0-12-0

ఆంధ్రగ్రంథ రత్నాకరము

2552

గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

తెలుగుదేశం పార్టీ

తొండమండలం హైస్కూలు:- ఈస్కూలు హాల్ లో కన్వెన్షన్ 24 తేది 5-30 గా పి.ఎం.కి జరిగిన మొదల్య రంగారి అధ్యక్షతన జరిగినది.

విందు:- రా. హెచ్.ఎల్. నారాయణరావు గారికి (తండ్రి) జులై 292 వ కం. వి. కన్వెన్షన్ కెట్టిగారు తమకుమారుని కన్వెన్షన్ పోటీలకు పాల్గొనమని గాన నిన్న సాయంకాలము విందు జేసి ఒక బంగారు పతకమును కట్టుచుగ నొసంగిరి. విందునకు పలువు రాహ్మీనింపబడిరి.

మరల తుపాను సూచనలు:- నిన్న సమద్ర ములో తుపానుండెను. ఇప్పుడంతరించెను. నిన్న హాస్టల్ లో కన్వెన్షన్ తుపానువిన్నామన జండా నేను తొలగించబడెను. నేడెనియు తుపానునూచనలు లేవు.

రాకపోకలు:- హాస్టల్ లు అవ్వకుండు బ్రాహ్మణ గారు, సంస్థానములకు ప్రభుత్వ ప్రతినిధి కాటకగాడు, ఆసో పియే శిషు ప్రెసు డైరెక్టరు యు. ఎ.కె. నేనుగారు, ఆసోగ్ల కాభాధికారి ఎ.కె. రమణుగారు నేడువయసు వచ్చిరి.

మేజరు జనరలు పాస్ పాస్ గారు నిన్న రాత్రి కలకత్తా పోయి.

ఒక నవరణ:- ఏలూరు, శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారు వద్రాసు ఎన్.పల్లెనేను ధియేరులలో 24-12-25 తేది గురువారం సాయంత్రము 6 గంటలకు శ్రీ కృష్ణ తులాభారమును ప్రసక్తితురని ప్రయోగించుటకు బదులు పార చాటున 25-12-25 తేదిని నిన్నటిపత్రికలో ప్రయోగించబడిన దని మా పాఠకవహాతయులు తెలిపిన ప్రాధికులు.

నగరముదలి ఆరోగ్యము:- కిశోంబరు 19 వ తేది తో అంతవర్యే వారమును మరణముల సంఖ్య సాధనకు వె య్యియుడి 55.8 వా యుండెను. అంతకు ముందువారము 58.5 వా యుండెను. 35.6కి కలరా వచ్చి 18 వ చరిపోయిరి. 8 గురికి స్ఫోటకమువచ్చి ఒకడుమరణించెను. మైపాయిమువలన 1, యితర జ్వరములవలన 87 గురు మరణియ్యాలన 35 గురు మరణించిరి. నిరుదో వారమును 47.6 వా యుండెను.

క్రైస్తవకళాశాల వార్షికోత్సవము:- మదరాసు క్రైస్తవకళాశాల వార్షికోత్సవము జనవరి 13 వ తేదీన బుధవారమునాడు జరుగను. ఆనాడే రా. విల్ల రంగారి జన్మదినము. ఆనాడు మాడు ఉపన్యాసములు జరుగను.

టి. ఆర్. కేవల్యంగారు:- "1000 ఏడ్లకిందటి దక్షిణ ఇండియా" 12 గంటలకు.

కె. భావ్యంతయంగారు:- "కెరియనకపులు. కవిత్వము."

ఇ. వి. రాసుగారు:- "మానవ జీవితమందు ఆవకాశములు" 3 గంటలకు. సాయంకాలము 5 గా అందర్ననుపాలులో బహిరంగసభ.

సత్యమూర్తిగారు:- కాంగ్రెసుకు పోబాలకుంట

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు 20-వ తేదీన కాన్పూరు కాంగ్రెసుకు పోవుటకు నిశ్చయించిరి. కాని అన్వయక నుంటచే నైర్దుల సలహాచే ప్రయాణము నిలిపివేసిరి. సరోజిని దేవిగారి కింక పండిత నెహ్రూగారికి నిట్లు తంతి వార్తల నందిరి:- కాంగ్రెసు అధ్యక్షులారల సరోజిని దేవిగారికి, కాంగ్రెసునకు రాజాలనందుకు విచారించుచున్నాను. మీ అధ్యక్షత క్రింద జరుగు కాంగ్రెసు అదరీయ మన మంచిరాజకీయ నూచనల జేయునని నమ్ముచున్నాను."

పండిత నెహ్రూగారికి "కాంగ్రెసుకు రాజాలనందుకు చాలవిచారించుచున్నాను. రిస్కాన్నిపు సమాకారలతో నొక్క రితిగనే సంధి పొసగును. చేతబంధుకు ఫతీమపురులో చెత్తిన చురుకులను పక్షకార్యక్రమమును మార్చుకుండ సంకేతేసికొన నలెను. నచ్చేయేను ఎన్నికలలో మనస్వరాజ్యపక్షవిజయము నే నేకముయొక్క భావినితి ఆధారపడియున్నది."

పోలీసు ఉద్యోగులకు బహుమానములు:- గవర్నరుగారు నేనునయము పునుస్పేట మైదానముపై జరిగిన కేరడునందు యీ దినవ పోలీసుఉద్యోగులకు రాజుగారి పతకములను పంచి యిచ్చిరి. మన్యం పితూరిలో పనిజేసిన పోలీసు సూపర్వైంటు సి. ఇ. స్పీనిగారు, వధుర వరలందు పనిజేసిన డిప్టీ సూపర్వైంటు రా. సా. కె. రంగస్వామి అయ్యంగారు, జంబులింగనాడారు ను బట్టి ఇవన్నెవ్వరు వి. వశేయ్యరుగారు ఇవన్నెవ్వరు ఇ. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యరు సుధేవారు కృష్ణపడికరు అల్లులు గవర్నరుగార్లకు. ప్రభుత్వోద్యోగులు చాలమంది అచ్చటికి వచ్చి యుండిరి. పతకము లిచ్చు సమయమున గవర్నరుగారు పోలీసు కాఫీను ప్రసంగించుచు వ్ల ప్రయగ ఉపన్యసింది.

అగ్నిప్రమాద నివారణవిధము:- ఈమన్య నగరిలో వివిధ ప్రాంతములందు చాలమంది ముఖ్యముగా శ్రీమల్లు అగ్నిప్రమాదముచే మరణించుచుండిరి. కార్యరేషనువారు యాదిగవమాచనల ప్రకటించుచున్నారు:- గిప్పంటి కొనిన వెంటనే బట్టకు ఆముషి దుప్పి నొక కంబళియో బరువైన కోట్ల గగ్గరా చుట్టివేసి మంటలు ప్రజ్వలింపకుండ జేయవలెను. ఎవ్వరు లేనిచో ప్రమాదము తలస్థించిన మనిషి నేలపడి పొడుగు పంచిది. పరుగెత్తినచో జ్వాలపాచ్చి ప్రాణము దీయును. ఇట్టి ప్రమాదములు జరుగకుండ శ్రద్ధవహించవలెను. చిన్నాలు లేని దీపము బుడ్డను అగ్నిపెట్టెలను జాగ్రత్తగ నుంచవలెను. ఎలెక్ట్రిక్ తీగను విడిగ నడచుదు.

బ్రాహ్మణేతర విందు:- నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు పీపిల్లుపాడ్యనందు బ్రాహ్మణేతర సభాధ్యక్షులకు గా. వి. వి. జాభగారికి బ్రాహ్మణేతరములు లాక గొప్ప విందుచేసిరి. ఆ సమయమున బాలికలచే కొలాలము మనోహరముగా జరుపబడినది. ఆదిందుకు పానుగల్లురాజా, సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడు, ఎ. పి. పాత్రో, తణికాచలసెట్టి, శివభానంపిల్లె ఎ. రామస్వామిమొదలియర్, రా.బి. డాక్టరు సి. వశే శివమొదలియర్ సర్ వెంకటరత్నంనాయుడు అలిమేలుమంగతా యారమ్మగారుకార్యరేషనుకమిషనరు, కార్యరేషనుసభ్యులు ఇతర సర్వప్రముఖులు ఘుమరు వేయిమండికి మైగా వచ్చి యుండిరి. పలహారానంతరము ఆయా మిత్రబృందములతో యిష్టా గోష్టి మాట్లాడుకొనిరి. సర్ వెంకటరత్నంనాయుడుగారు బాధ పుగారితో విద్యావిషయముల గూర్చి చాలనేవు మాట్లాడిరి. ఘుమరు 7 గంటలకు బ్యాంకుపాద్యములతో సభ చాలించిరి.

కాల్వండరు-డయిరి:- మదరాసు ఆయుర్వేదికు ఫారముసీ ప్రాప్రయిటరు ఆయుర్వేదరత్న పండిత డాక్టరు ఎస్. వి. శ్రీరామచంద్ర పి. హెచ్. డి. ఎస్. సి. గారు పం పిన వానిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. డయిరిలో ఒక కేజీ కి రెండు తేదీలు ఏర్పరుపబడెను. జైండు అండముగా నున్నది. కాలండరులో కలెక్టర్ క గిరమున్నది. అక్షరములను అంకెలు ను స్ఫుటముగానున్నది. పండితులకును సెలవుదినములనును ఎర్ర సిం లో అంకెలను అక్షరములను ముద్రింపబడెను. నల యువారు పోట్టు బాపు 151 మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

మాదేటి సన్యాసయ్య అంతు సన్ను, ఆంధ్రబుక్స్ డిపో, రాజమండ్రివారిచే ముద్రింపబడిన 1926 సంవత్సరపు తెలుగు క్యాలెండరును వందనములతో నందుకొంటిమి.

కల్లోల్లా సిగీనభ
నిన్నటి సాయంకాలము పౌండర్యమహాలలో ప్రైవేట్ వారు చింతామణియను నాటకమును ప్రవర్తించి యుండిరి. బిల్వరుంగురెప్పాస్మరణించిన వరదరాజులు నాయుడుగారుగాన విద్యాపోషకముగా కృష్ణాతీర యాంధ్రుల పోలి చక్కగానున్ను మైన పలుకులతో విమర్శనీయకముగా మనోరంజితముగ తమ పాత్రను పోషించిరి. రాధపాత్రను ధరించిన మణివాళయ్యగారు భవానీశంకరుని పాత్రను ధరించిన కోదండరామనాయుడు రును తమతమపాత్రలను చక్కగా పోషించిరి. చింతామణి త్రగించిన రామదాసునాయుడుగారు పద్యగద్యముల అభినయరసపోషకముగా నిందు ఆనందమును కలుగజేసెను గాని తమిళభాషయందు నెక్కువగా పరిచయ గలవాడగుటచే ఆంధ్ర మును స్ఫుటముగా బుకకుండుటకు కారణముగా నరిడెను. సుబ్బికెట్టిపాత్రను ధరించిన రంగనాథంకెట్టిగారు స్వయముగా నైక్యలగుటచే జేషధూషణంబులు లేకనే తమపాత్రను క్లాసు నీయుముగా ప్రవర్తించిరి. మొత్తముమీద నాటకమంతయు బాగు గనేయుండెనుగాని నాటకాంశ్యమున చింతామణి బిల్వరుంగుల చైరాగ్యవిషయకభాసందర్భమును జూపునపుడు ముఖ్యముగా జూపవలసిన భావములతో గూడిన పద్యగద్యంబులను తొలగించుటచే కొంత కొరంతగానుండెను. ఈ సభవారికి సకలభగ్గు ములు గలుగుటకై భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

6 వ షెన్ రాష్ట్రీయ పోస్టుమెనుల మహాసభ
1925 సెల్ జనవరి 1, 2, 3 తేదీలలో గంటూరులో సమావేశమగును
కాంచినగరమున గూడిన 6 వ రాష్ట్రీయ మహాసభను గంటూరు జిల్లా సంఘ ప్రతినిధిగ నయ చేసిన శ్రీమంత అంజయ్యగారు రాబోవు సమావేశమును గంటూరులో జరుపవలయుననియు, ద్రవిడ జిల్లా సంఘ ప్రతినిధులందరు తప్పక రావలయునని కోరుటయు, దానికి ప్రతినిధులందరు ఒప్పుకొనియుంట యు జ్ఞాపకముండియుండును. కనుక 6 వ మహాసభను 1925 సెల్ జనవరి 1, 2, 3 తేదీలలో గంటూరులో జరుపుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. పరస్పరముంబ సహాయనిధి, కోఆపరేటివు సొసైటీని ఏర్పరచుట, ఢిల్లీరాజుబారములో చేసిన వాగ్దానమును గమనింపకుండుట మొదలగు ముఖ్యవిషయములు చర్చింపబడును. ఇదివరలో గుమాస్తా అసోసియేషను లో చేరియు, సంఘమును గమనింపని తెలుగు జిల్లాల సంఘ సభ్యులు మేల్కొని ఆందోళన చేయుచున్నారు. క్రైస్తులు సెలవులలో దక్షిణ యిండియా రైల్వేవారును ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేవారును ఛార్జీలను (రిటరెడ్ టెక్నీక్సు) గ్రించి సాకార్యము కలుగజేసియున్నారు. కనుక అరవ జిల్లా సంఘములన్నియు తమ ప్రతినిధుల బంప ప్రార్థించుచున్నాము.
వి. బాలస్సుబ్రహ్మణ్యం,
గౌరవ కార్యదర్శి.

వాతావరణస్థితి

1925 నెల డిసెంబరు 22-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో సగటు వర్షపాతము	అక్టోబరునెల 1-వ తేదీనండిన వర్షపాతము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు పొందవలసిన మొత్తము
గోపాలపురం	77.7	63.1	0.20	26.85	44.96
విశాఖపట్టణము	80.7	71.4	...	12.86	37.09
కాకినాడ	78.5	63.6	...	18.51	39.09
మచిలీపట్టణము	78.7	68.1	0.02	14.60	41.59
కర్నూలు	...	...	...	...	26.01
బళ్లారి	81.0	61.2	...	6.78	20.51
కడప	83.6	64.3	...	11.42	31.23
నెల్లూరు	82.1	63.2	...	38.51	37.98
మద్రాసు	82.0	67.3	...	46.35	50.74
కడపూరు	82.2	69.2	...	46.39	52.94
నేలమ	87.8	65.1	...	8.00	39.30
కోయంబూర్పూరు	81.7	65.6	...	16.73	22.29
తిరుచనాపల్లి	87.8	70.1	...	15.06	38.18
నాగపట్టణము	81.7	71.8	...	47.01	54.98
మధుర	85.8	70.9	...	19.61	38.58
పాంబర్	81.6	74.9	...	42.05	37.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	34.60	28.34
తిరువేండూరు	84.0	75.4	...	32.19	64.51
కొచ్చిక్	85.1	75.4	...	27.76	114.51
కాతికట్టు	91.0	72.7	...	25.15	117.16
మంగళూరు	89.5	72.8	...	18.15	125.66
దెంగళూరు	81.1	58.7	...	8.97	35.87
మెరకార	78.8	58.0	...	16.99	125.46
కొడేకనాట్	64.8	49.2	...	45.84	62.18

సర్కారులు:- గోపాలపురంలో 0.20" వర్షించెను. మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. మచిలీపట్టువలలో 4 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 1/2 నుండి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ:- కర్నూలునగరములో తేయలేదు. మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. కడపలో ఆర్ద్రతనెక్కువ బళ్లారిలో పగటివేడిమి 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:- మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. మదరాసులో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

బంగాళాఖాతములో తుపానుపోయినది. స్థానిక చినుకులు తప్ప వాతావరణము బాగుగ నేయుండును.

యస్. ఆర్. హెచ్. సామూరు
వాతావరణావస్థానకు,

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారము

భారతీయుల కష్టముల వివరించుట

రాజప్రతినిధివాక్యాంశసానుభూతి

కలకత్తా, డిసెంబరు 21:—వైస్రాయిగారికి విజ్ఞప్తిని సమర్పించిన పిమ్మట దక్షిణాఫ్రికా భారతీయరాయబారనాయకులకు డాక్టరు అల్బర్ట్ రహిమాన్ గారు ఆసియాపాసులకు ప్రతిపాదనలు చేయు శాసనమునుగూర్చి చెప్పెను, ఆ విల్లునందు భారతీయులు తక్కువవారనియు, వారిని యితరజాతులనుండి ముఖ్యముగ దక్షిణాఫ్రికా శ్రేణిజన మగు యూరోపియనులనుండి వేరుచేయవలెననియు గలవని స్పష్టముగ చెప్పెను. దక్షిణాఫ్రికాలో వారివివరకే కష్టములందుమండిరి. వారి నేపథ్యముగ నవమానించినను భారతదేశమునకు దెబ్బయే యగును.

రాండుచేబిలు సభయవసరము

డాక్టరు అల్బర్ట్ రహిమాన్ గారు రంతు రాండు చేబిలు సభయవసరమునుగూర్చి గట్టిగ జెప్పుచు సమాధానము కుదురని వారందరును తేరినపుడు చిత్తశుద్ధి గలవాందరును ఆలోచించి పరిష్కారమాధ్యక్షులను జేరుటకు తోడ్పడవలెనని చెప్పిరి. యూనియను పార్లమెంటుకు రాండుచేబిలుసభ యన్న ఆక్షేపణయే లయుండవలెనని ఆయన అడిగెను. యూనియను పార్లమెంటు వారు భారతప్రభుత్వము దక్షిణాఫ్రికాకు బంపిన రాయబారుల సలహాను అంగీకరించుటకు సిద్ధుగనున్నట్లే గాన్పించుచుండెను. బిల్లు రెండవసారి చదివినతరువాత వారి సలహా నంగీకరించుటకు సిద్ధుగనుండెను. కాని యీ సలహాను బిల్లు రెండవ సార్వత్రిక చదువుటకు ముందు యిచ్చిన యెడల నంగీకరింపవలెను. గ్రేటుబ్రిటనులో గాని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో నెక్కడైనగాని అంగీకరింపలేదని ఇప్పుడు భారతీయులు ఐరోపీయప్రభుత్వముక్రింద 15 లక్షల మంది యూరోపియనుల చేతులలో బడుచున్న కష్టములను బడుచున్నయెడల సహించి యూరపుంజగట్టునా? ప్రస్తుత సందర్భముభారతీయ సమస్యయేగా ఆసియాపాసులనున్నయై ప్రపంచ సమస్య గాబోవుచున్నది. రాజప్రతినిధియు వారిప్రభుత్వమును ఇన్వెస్టిగాషనుగావించి ఆపజాలవన్నయెడల వారికిజెప్పవలసినదేమనగా "రాయబారులను ఇంటికిరమ్మకును. వారేమియు నుంచితేయజాలరు. వారికి స్థితిగతులు దెలియజాలవు వారిని పిలువనంపుడు. యూరపుంజగట్టునా? బిల్లుశాసనము గావించడతేయవలెనని గ్రేటుబ్రిటనులో జెప్పును. బిల్లు పూర్తిగావండ కత్తివంతును ఉపయోగించవలయును.

రాజప్రతినిధికి వందనము లర్పించుట

కలకత్తా, డిసెంబరు 21:—వైస్రాయిగారుడాక్టరు అల్బర్ట్ రహిమాన్ గారికి మాట్లాడుట కనబట్టినది.

డాక్టరు అల్బర్ట్ రహిమాన్ గారు రాజప్రతినిధికి క్రతుత్తరమిచ్చుచు నిట్లుజెప్పిరి:—

ప్రభుసర్వహ, మీ రందరూరము వివరించి చెప్పినందులకు నేను రాయబారులకుమన వందనముల దెచ్చుచున్నాను. మీరుసాధ్యముని తలంచినదాని వంతను జేసినది మాకిదిరకే దెలియును. ఇప్పుడింకొకటి సాధ్యమైవది గలదు. అదియేమనగా ఇంగ్లీషులు ప్రభుత్వము దక్షిణాఫ్రికా చట్టము 55 నెక్కును ప్రకారము బిల్లును ప్రోసెస్ చేయవచ్చును. ఆ నెక్కును నెప్పటికి గాని ఉపయోగించవలెననిపట్టుకొనినట్టివలెననిపట్టుకొనువలెను. అది దక్షిణాఫ్రికా చట్టములో నసలే లేమిండవలెను. మీ ప్రభుత్వము ఇంగ్లీషులు ప్రభుత్వ మాన్వేనును ఆవరణలో జెట్టుటలు గోరి పనిజేసినవని నమ్ముచున్నాము. ఈ నెక్కును యూనియను చట్టము జేయునపుడు యూరోపియనులు అవసరము వచ్చినపుడుపయోగించవలెననియే యాదేశింపబడెను. ప్రస్తుత మట్టియవసరము గల్గినది. భారతప్రభుత్వ మింతవరకు తేయుచున్న జ్ఞప్తికి మేము కృతజ్ఞులమేగాని భారతీయులు చాలకెను నుకబడిపోయిరి. ప్రాంతజ్ఞ ఆర్థిక నెక్కు మాజేడ్లు ఆసియనున బకి ప్రస్తుతమున్న ప్రభుత్వముచే అంగీకరింపబడెను. ఇంకను చాల ఆర్థికనెక్కులు కొద్దిపర్వాలలో యూనియనుప్రభుత్వము యొక్క అంగీకారమును బడసెను. మీరింతసేపు మాతో సంభాషించినందులకు వందనములు. ఆయితే మేము తలచినట్లులమాత్రము క్రతుత్తరము రావలెనని చెప్పవలసియున్నది. కావలసిన సానుభూతియంత్రము మేము పకటించి, ఇంకను భారతదేశము గలను దక్షిణాఫ్రికా మిరిగముందు జేయవలెపెట్టుకార్యములతో దెబ్బడు మని కోరెదము.

(ఆ. ప్రె.)

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ప్రధమ ఆదిమాండ్ర మహాసభ

ఈనెల 27-వ తేదీ ఆదివారము ఏలూరు పురమందిరమున జరుగును

రాజమహేంద్రవర వాస్తవ్యులు కుసుమ ధర్మన్నగారు అధ్యక్షత వహించెదరు

దక్షిణాఫ్రికా-బ్రిటిషువారి నిర్లక్ష్యము

పండిత నైహళాగారి నిరసనము

పండితనైహళాగారు దక్షిణాఫ్రికా పరిస్థితులనుగూర్చి హిందూస్థాను లైపుస్ పత్రికకు యిట్లు వ్రాసిరి:— "భారతీయులు తామే బందీకృతులైయుండ దక్షిణాఫ్రికాలోనున్న తమ దేశీయులకేమియు సహాయ పడజాలరు. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులవలె తమ దేశీయులట్టి కడగండ్ల బడుచుండ స్వాతంత్ర్యముగల నేదేముగూడ మాదుమహారాజున కృత నిశ్చయమైయుంటున్న సమస్య సుశుభ్రగ పరిష్కరింపబడునదికాదందురు. కాని నా కట్టుబాదు. తలచినచో దనంబు నుకుకైనది వేరొకటి లేదు. 1,00,000 భారతీయులకు బదులు అరబ్బము బ్రిటిషువారే ఆస్థితిలోయన్నచో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి నైఖరి యెట్లుగనో యోచించుచును.

"సామ్రాజ్యమునందు మనకగూడ సమభాగముగలవని చెప్పుచుందురు. కాని భాగస్వాములవలె నేమనము ప్రవర్తించుచున్నామింకగా బ్రిటిషువారి సందక్షణక్రింద నున్నామనుచున్నాడు. కాని దక్షిణాఫ్రికాలో పరిస్థితులను గూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు వహించు నిర్లక్ష్యభావము యేధాంతమను జూచినను స్వాధీనస్వభావముగ లేదు. వారు తమదేశీయుల హక్కుల సంరక్షించుకొనుట కెట్లు వాటుబడుదురో, మన హక్కుల సంరక్షించుటకుగూడ నట్లే వాటుబడనలెను. మనము వారి భాగస్వాముల మైననునలె, వారి సందక్షణ క్రిందనున్న సరే, కాని అట్లుజేయక, తగిన చర్య దీసికొనుటకు బదులు సానుభూతికబురపడెప్పుడున్నాడు. ఎట్టి అధికారము నీయక ఒక విచారణ సభమునుబంపెదము. ఎవరిపై తమ సామ్రాజ్యబల మాధారపడియున్నదో వారిని కష్టపెట్టియే తమ సామ్రాజ్యకాంక్ష నీడేర్చుకొన జూతురు. మనము యింకను శత్రుత్వహింపరాదు. జరుగనున్న కాంగ్రెసుసభలో యింకను తన చర్య నూచింపబడునని చలించెదము.

మేలుస్తీమరులు

బొంబాయి, డిసెంబరు 21— 17 వ తేదీ సీమటపాలను దీసికొని 18-వ తేదీ ఉదయం 6 గంటలకు మార్నెటీను కేర్తును పి. బి. మేలుస్తీమరు "రాంబి" విశదెను. (ఆ. ప్రె.)

కనిగిరి డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 108/1925

వాదులు:—నైకం పెదమాలింగారెడ్డి కన్నెరాలు.

ప్రతివాదకులు:—కుటుంబస్థి నర్సయ్య కన్నెరాలు.

కనిగిరి తాలూకా పెదమాలింగారెడ్డి గ్రామములోనుండు

గంగమ్మ దేవాలయము దగ్గరకు తమకుండు ఓరుదులతో 18 గ్రామములోగూడా సోవునట్టి కృతపాలెం వేములవాడు కృష్ణమోహన్ కుటుంబము హక్కును స్థిరపరచుకొనుటకు కృష్ణమోహన్ కుటుంబము గ్రామములోని వెలనాటిచెడ్డిలకుల్ల లండన్ గాను Representatives గా నైకం మాలింగారెడ్డి నన్నెరాలు మండి తమ హక్కును నిరాకరించునట్టి పెద మాలింగారెడ్డి గ్రామస్థులన్నూ, ఆ గ్రామ మజరాలు అను నెగ్గూ పురం, నుదెవారిపాలెం గ్రామస్థులన్నూ Representatives గా వరుసవచ్చి నర్సయ్య కన్నెరాలు 16 మంది మీద దావాచేసి యున్నారనిన్ని సదరు దావా హియరింగు సెషన్ల 4-1-25 తేదీకి వాయిదావేయబడియున్నదనిన్ని యీదావాలో నానులుదాగాని ప్రతివాదులుగాగాని చేరవలయునని యిష్టముగల వారలెల్లరును ఆ తేదీన స్వయముగాగాని స్టేషనరీగాగాని కోర్టువారికి మనివిచేసికొనవచ్చును.

ఏ. సూర్యనారాయణయ్య బి. ఏ.

టి. పెద్దరంగయ్య బి. ఏ.

2550 నాచులతరపున స్థిరదారులు.

బొంబాయి కార్పొరేషను

మద్యనిషేధ తీర్మానము నిరాకరింపబడెను

బొంబాయి మున్సిసిపలు కార్పొరేషను నిన్నటిసభలో మున్సిసిపలు చతుర్థా జరుగుచుండుటగాని మున్సిసిపలు ఆవరణలో గాని ఏదైన మద్యవర్తకులకు ఉపయోగింపగూడదను తీర్మానము విచారింపబడెను. కాని దానికుండవలసిన పట్టుదలతో చర్చింపబడలేదు. విందుకు పూర్వమున వ్రాంతిగా తీర్మానమును తరువాత వ్రాంతిగాయని డాక్టరు జావీరుగారు ఉపపాదకు నడిపిరి. ఈ విషయమును శ్రీకాన సంఘమువారికి తెలియజేయవలసినదని సర్ వసంతరావు డిప్యూటీ గారు నవరణ దెచ్చిరి. త్రాగుబోతులు త్వగగా మృతి జెందెదరుగాన సవరణ సరిగానేయున్నదని అధ్యక్షుడు చెప్పెను. తీర్మానమును సవరణయగూడ నిరాకరింపబడెను.

నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్య నేర్చుచున్న యస్. జి. వార్థులలోని పాఠశుస్థ్య పరిస్థితులు సరిగా లేనపుడు బాబురను పాఠశాలకు తప్పక రావలెనని నిర్బంధింపవచ్చునాయని పిమ్మట కార్పొరేషనువారు విచారించి చర్చ జరిగిన పిమ్మట నివేదికమును బంపుటకై యీ ప్రశ్న మూల్యాంశమిట్లే రెంజింపబడెను. (శ్రీ ప్రెస్.)

కలకత్తా లిబరలు ఫెడరేషను

సక్రమపద్ధతుల సవరణించిన

రాజకీయక్షేమము లైక్యముగటకు

ప్రయత్నములు సల్పబడును

బొంబాయి, డిసెంబరు 21:— కలకత్తాయందు సమాజేశము గానున్న లిబరలు ఫెడరేషను సమావేశమందు సక్రమపద్ధతులపై రాజ్యాంగాభివృద్ధి నొందవలయునని ఆశయములు గల వివిధ రాజకీయ పక్షములును బౌద్ధముగల ప్రయత్నములు సల్పబడునని యిండియా డేలీమేలుపత్రిక నూచించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ముక్కోటి ఏకాదశి-మంగళగిరి దేవస్థానము

శనివారము జరుగును

ఈ సంవత్సరము రెండు ఏకాదశిలు పవిత్రమందున చాలమంది జనులు ముక్కోటి ఏకాదశి ఉత్సవము 25-12-25 కు ప్రవారం రోజు జరుగునని శ్రమపడుచున్నార.

ఇప్పుడు ఉత్సవము 26-12-25 తేదీ శనివారము రోజున జరుగునుగానప్రయత్న చేసి మంగళగిరిలో ముక్కోటిఏకాదశిఉత్సవము 26-12-25 శనివారము రోజు జరుగను

రామడుగు వెంకటనరసింహము.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా పశ్చిమ ఆదిమాండ్ర మహాసభ

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ప్రధమ ఆదిమాండ్ర మహాసభ రాజమహేంద్రవర వాస్తవ్యులు, ఆదిమాండ్ర నాయకులను నగు మ. రా. శ్రీ. శుభము ధర్మన్న గారి అధ్యక్షత క్రింద యీనెల 27-12-1925 తేదీ ఆదివారము ఉదయం 8 గంటలకు యేలూరు పురమందిరమున జరుగను.

వరియూ ది 25—12—1925 శనివారము నాడు ముక్కోటి యేకాదశి మహోత్సవము, ఆదిమాండ్రుల సగర సుకీర్తనము, గయవ వాహనోత్సవము, ఆదిమాండ్ర విద్విగ్, భటు దళ ప్రదర్శనము జరుగును గనుక 25, 27 తేదీలకు రద్దీక తాము దయచేయగలంబులకు వేచుచున్నాము.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు:—రాయలగు గంగయ్య.

కార్యదర్శులు:—కుసుమ వెంకటరామయ్య.

బడుగు నాథముని.

కంపల్లి రాంకయ్య.

కలవర్తి ఆచార్య.

సభా నిర్వాహకులు:—గరాలశెట్టి శేషప్రసాదు, [యం యస్. సి.]

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీమత్ యస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారి రాక
ఈనెల 19 తేదీ శనివారము చెన్నరాజధాని స్వరాజ్య పక్ష సంఘాధ్యక్షులు ను, సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులగు శ్రీహరి యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు వారు ఈ పురమునకు విచ్చేసిరి. కిరిపెంట వావిళ్ల వేంకటేశ్వర శాస్త్రిగారును మద్రాసు కార్మికపక్ష నాయకులు శ్రీయుత వి. యల్. శాస్త్రిగారును కూడ విచ్చేసియుండిరి. కిరి రాక పూర్వమే యెరిగియుండి పురజనలచేతులు నాయకులతోడ స్టేషన్ముందు కేగి బారికి స్వాగతంబొసంగి తోడ్కొనివచ్చిరి.

నెల్లూరు న్యాయవాదుల సన్మానము
అయ్యంగారువారు విచ్చేసినంతనే, నెల్లూరు న్యాయవాది సంఘమువారు తమ కార్యాలయమున శ్రీమత్ అయ్యంగార్ వారికి సన్మానము నొసంగిరి. అచ్చట కొంతసేపు ముచ్చటించిరి. పిమ్మట వావిళ్లవారి భవనమునకు విచ్చేసిరి.

ఇష్టాగోష్ఠి సభ

శ్రీమత్ అయ్యంగార్ వారికో స్వరాజ్యపక్ష విషయములు ప్రస్తుతము కాలగ్రామమునందు వివిధభేదాభిప్రాయము లో ప్రజలెట్లు నడుమకొన నలసినదియు కాలగ్రామమునకు మత్య పేర్కొనబడుచున్న మున్నగు వానిని చర్చించుటగాను నెల్లూరుస్వరాజ్యపక్షము వారికో ఇష్టాగోష్ఠిసభ సేర్పఱచియుండిరి. ఈసమావేశము గాఢిచౌక్ నందలి వావిళ్ల వారి మేడయందు జరిగెను. ఈసభకు నెల్లూరుమండల నాయకులు, అనేకులు విచ్చేసియుండిరి. శ్రీమత్ శ్రీనివాసఅయ్యంగారు తమ కార్యనిధానమును సూచించుచు కొంత ముచ్చటించిరి. అచ్చటకే విచ్చేసియున్న పెద్దలునుకూడ వారితోకలిసి సంభాషించిరి.

అంతటిపూర్వీయందు ఎల్లఱును పాల్గొనిరి.

శ్రీ కస్తూరిదేవి బాలికాపాఠశాల వార్షికోత్సవము
సాయంకాలము 4 ఘంటలమీదను నెల్లూరు స్త్రీల కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే నెలకొల్పబడియుండు శ్రీ కస్తూరిదేవి బాలికా పాఠశాల వార్షికోత్సవము జరిగెను. శ్రీమత్ యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారువారు ఈ మహోత్సవమున కధ్యక్షత వహించియుండిరి. పురజనులచే కులు, స్త్రీలును, పురుషులు విచ్చేసియుండిరి. ఎల్లఱు నుత్సాహ పూరితులై కార్యక్రమమున పాల్గొనిరి. సభయందు బాలికల రాట్నములపై పదునయింది. శ్రీమత్ అయ్యంగార్ వారు ఈ పాఠశాల స్త్రీలచే నకుపబడుచున్నదని విని మిగుల ఆనందించిరి. ఇట్టివియే నిజమున బాలికా బాలీయ పాఠశాలని తెలిపి త్వరలో పాఠశాల అభివృద్ధి గాంచుగాక యని యాశీర్వాదించిరి.

మహాజనసభ

సాయంకాలము గాంధీ చౌక్ నందు, బహిరంగ ప్రదేశమున మహాజనసభ జరిగెను. 4 లేక 5 వేల జనులు విచ్చేసియుండిరి. పురపాలక సంఘసభ్యులచేతులును విచ్చేసియుండిరి. మునిసిపల్ సంఘమువారు శ్రీమత్ అయ్యంగార్ వారికి సన్మానపత్రమొసంగవలయునని నిశ్చయించియుండిరి. ఈసన్మానపత్రము ఆంగ్లమునను, ఆంగ్లమునను కూడ తయారుచేయబడినది. పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు ఈ సభకు రాజాలకుండుటచే ఉపాధ్యక్షులగు శ్రీయుత విస్వా రాజగోపాలరావుగారు (స్వరాజ్యపక్షవాదులు) ఈ సన్మానపత్రమును జదివి శ్రీమత్ అయ్యంగార్ వారికి సమర్పించిరి. సన్మానపత్రము ఖద్దరుపై అచ్చుపెట్టబడియుండెను.

నెల్లూరు మండలియల పక్షమునకూడ శ్రీ అయ్యంగార్ వారికి సన్మానపత్రము నొసంగబడెను. శ్రీమత్ మాడభూషణం నరసింహాచార్యులుగారు దాని నిట్లు చదివిరి.

మహాశయ!

తమరు, చరిత్ర శుప్రసిద్ధులును, తిక్కనాదికవిచంద్రుల కాటపట్టు నైన మా నెల్లూరు పట్టణమునకు విచ్చేసి మమ్ము ధన్యులజేసితిరి. మిమ్ముల నాదరించు తరుణమునకై వేచియుండిన మాయానందమును మేరలేదు.

చెన్ననగర పాలకసంఘమునందు తమరు చేయుచున్న ప్రశంసనీయును పొరసేప అచ్చటి ప్రజలకేగాక రాజధాని జనులందరను తమకు కృతజ్ఞులగు జేయగల్గినది. తమకు కల్గిన విజయమే తమ యాదర్శముల యొన్నత్యమునకును, ప్రజానరంజకత్వమునకును ప్రబల నిదర్శనమై తమ యఖండ విఖ్యాతిని అచిరకాలముననే నలుచెసల జాటినది. ప్రతి పురపాలకసంఘము ప్రస్తుతము ఆవరించిన నూతన వాతావరణమున ప్రచండ సంచలనమునకును, మీ యుద్వేగభయేగదా కారణమైనది.

ఈ దేశముయొక్క ప్రస్తుత దీనావస్థను చలయకొనిన దుఃఖమురాకమానదు. తుపానుమధ్య తల్లడిల్లుచు చుక్కానిలేని నానతి పోరాడుచున్న మనమాతృభూమి యాపద లెట్లు గట్టెక్కుగలవు? తొగగూర్చులైన మిముబొంట్లు దర్శనము రుద్ది భ్రానలతో గూడుకొనిన కారుమట్టులమధ్యనుండి తుణకాలదర్శన

మిచ్చు నూర్వేగివాసునివలె యానందదాయకమై కాని మరుక్షణమే వేఘాడంబరము; ఆపల అంధకారము.

తమ కున్న పనులలో పవతికలిగిండుకొని మామండలమునకు వచ్చినందులకు కృతజ్ఞులము. సర్వేశ్వరుడు తమకాయారా రోగ్యులుల నొసగి మనయందలి హృదయవేదనను అచిరకాలమునకే మార్చుగాక యని యనవలయు ప్రార్థించు.

నెల్లూరుమండలియులు.

శ్రీమత్ అయ్యంగార్ వారును ఉచితరీతి మునిసిపల్ సంఘమువారికి, మండలియలకు ప్రత్యుత్తరమొసంగిరి.

అంత ప్రజలకోరికపై తమపక్షమువారి సిద్ధాంతముల గూర్చి కొంత సుపన్యసించిరి.

లిటరరీక్లబ్

నాటిరాత్రియే 7 ఘంటలమీదను నెల్లూరు లిటరరీక్లబ్ వారు కింగ్ లియర్ యను అంగనాటకమును ప్రదర్శించుచు శ్రీమత్ శ్రీనివాసఅయ్యంగార్ వారినికూడ విచ్చేయ ప్రార్థించగా, అయ్యంగార్ వారందు కియ్యకొని కొంతకాల మచట గడిపిరి.

రాత్రివిందు

శ్రీయుత విస్వా రాజగోపాలరావుగారు, రాత్రి 8 ఘంటలకు అయ్యంగార్ వారికి విందుజేసిరి.

శ్రీమత్ అయ్యంగార్ వారు తెల్లవారఝాముననే మద్రాసునకు వెళ్లిరి.

శ్రీమత్ శ్రీనివాస అయ్యంగార్ ఉపన్యాసము

ఈనెల 19 తేదీ సాయంత్రము 6 1/2 ఘంటల మీదట గాంధీచౌక్ నందు బహిరంగసభ జరిగెను. మునిసిపల్ సంఘము వారు నెల్లూరు మండలియును సన్మానపత్రములు సమర్పించిరి. శ్రీమత్ అయ్యంగారువారిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

మునిసిపల్ సంఘమువారి ప్రభుత్వ తరము

(మీరు నాకొసంగిన సన్మానమునకు నేను మిగుల ఆనందించుచున్నాను. ఈసన్మానమునందు సూచించిన అభిప్రాయములకు మీరు హృదయపూర్వముగ విశ్వసించుచున్నారనియే దృఢముగ నమ్ముచును. ప్రస్తుతము నూతనశక్తి ప్రజల నావరించియున్నది. దాని లక్షణమే మన జాతీయోద్యమములో కలిసి పనిచేయుచున్నది. నాకుసన్మాన మొసంగుటకు మిమ్ము ప్రేరేపించినదియు అదియే. పూర్వము సర్కారు ఉద్యోగియలకు మాత్రమే మిట్టిసర్కారులు జరుగుచుండెను. కాని యీసమీపక క్రియా దృష్టిని మార్చినది. ప్రజాసేవకులకు సన్మానములు ముఖ్యము అభిప్రాయము ఎల్లరకును కలిగినది. ప్రస్తుతము మునిసిపల్ సభ్యులు పురజనలకు ఆంశకము లైనకార్యములను చక్కగా గమనించవలయును. పూర్వకాలమున మునిసిపల్ సభ్యులచేతులు, మునిసిపల్ న్యవహారములు కాగితములమీద పని చక్కగా జరుగుచున్నదాయని చూచుచునే గాని ప్రజాక్షేమమును విచారించుచు రతిరుద్దభము. పన్నులను హెచ్చించుటయం దొకరికంటె నొకరు క్షమించుటలు చేయుచుండిరి. స్వతంత్రప్రజాసేవకై గడంగినవారు లేరు. ప్రస్తుతము మన ఉద్యమముచే ఆ అభిప్రాయము సరించినది.

ప్రతిపట్టణమునకు కొన్ని ముఖ్యసమస్యలు గలవు. ప్రజలు ఆరోగ్యముగ జీవము గడపుచున్నారా యని మహాత్మాగాంధీ గారు చెప్పినట్లు ఆలోచించవలయును. ఈవిషయమై యిప్పటికిరకును మనము వెనుకబడియున్నాము. పాశ్చాత్యదేశములలో ని పట్టణములలో ఎంతో ధనము ఖర్చుచేసినగాని ఆరోగ్యమును కలిగిన వీలులేదు. కాని మనకంతద్రవ్య మనవసరము. నీటివనరులను ప్రతిగ్రామమునకు చక్కగ సేర్పఱచు టావశ్యకము; మరీ యు వై ద్య సహాయము హెచ్చించి మన జాతీయవైద్యనిధానములను, ఆయుర్వేదీయ పద్ధతులను పునరుద్ధరింపవలయును. మా నేపీతి లనేమియు మాపక్షము (స్వరాజ్యపక్షము)వారి విధానమేయని ప్రశ్నించుచున్నాము. మునిసిపల్ సేవ జేయుట అత్యవశ్యకమును అభిప్రాయమును ప్రజలయందు ప్రజ్వలించజేయుటయే మా పక్షమువారి ముఖ్యాభిప్రాయము. నేను ఏ మునిసిపల్ సభ్యుడను కాను గాన మీ కెట్టిసలహానీయజాలనుగాని తాలూకా బోర్డులను మునిసిపల్ యూనియన్ బోర్డులను మీవశము జేసికొనవలయునని మొదటి నుండియు ఉద్దేశించుచున్నాను. శాసనసభాప్రవేశముకన్న నిది ముఖ్యమగు కార్యక్రమ మని విశ్వసించెదను. ప్రజాసేవయే మనకు ఉత్కృష్టమైన ఆదర్శము.

మీ సన్మానపత్రమున వివాదాంశముల వదలినందుకు నేను మిక్కిలి సంతోషించుచు, నా వందనము మీకు తెలుపుచున్నాను.

మండలియలకు

ప్రతి పట్టణమునకు ముగ్రామమునకు ప్రజాసేవకులే స్వరాజ్యపక్షవాదులే మునిసిపల్ తాలూకా యూనియన్ బోర్డు

లయందు కట్టుదలతో పనిని ప్రారంభింపకుండిన మేము మద్రాసు కార్ పోరేషనునందు జేయుపనియంతయు స్వధాయగును. మాపక్షమువారి విధానము నామోదించుచు అట్లే పనిచేయు నిటకు ధ్యుగమండినగాని నాను మీ రివన్యాస మొనంగియుండిరని విశ్వసించుచున్నాను. మునిసిపల్ సంఘసన్మానమున వివాదాంశముల వేర్కొనకుండుటచే ఈ విషయముగూర్చి ముచ్చటించుట కవకాశము కలుగకుండెను. కాని యిప్పుడు కొన్ని వివాదాంశముల పరిశీలించెదము. మునిసిపల్ కార్యక్రమమునందు పార్టీలు అనవసరముని చెప్పబడుచున్నది. స్వరాజ్య పక్షమువారి 'ఆరోగ్యసభ్యులు జనటిన్ పక్షమువారి 'ఆరోగ్య సభ్యులు' మితవాదుల 'ఆరోగ్యసభ్యులు' అన్నియు ఒకటియేనని తెలుపుచున్నాను. శ్రీ మోహన్ రామచంద్రరావు పంథులుగానుకూడ నట్లే తెలిపియున్నాను. కాని యిదియొక గొప్ప పొర బాటు. మరీ కొందరు ఇంగ్లాండునందు మునిసిపల్ విషయములలో పార్టీలు లేవని ఉపన్యసించుచున్నారు. ఇది శుద్ధఅబద్ధమే. కార్మికపక్షము వారు ఇంగ్లాండునందలి మునిసిపల్ ఎన్నికలకు పోటీ జరుపుచు ఆదోశనము చేయుట మీరు గమనింపుడు. మునిసిపల్ విషయములలో పార్టీలు అక్కరలేదనువారు మునిసిపల్ సంఘమునకు బయట శుంఛాలరు. వారందరు ప్రభుత్వపక్షాలంబులు వారి విధానమునే బలపరుప నిచ్చగించియున్నారు. కాని ఈసంఘములందు జేరు స్వరాజ్యపక్షమువారి దృష్టియే వేరు. మహాత్మునిచే నిర్వచనము చేయబడిన ప్రజాసేవకులు సంపూర్ణముగ గానున్నను విశేషకాలము దేశసేవయందే వినియోగించుచున్నారు. పిరు ఉన్నకమైన ఆదర్శముల గలిగి భ్రష్టముగా ప్రభుత్వమువారి చర్యల ప్రతిఘటించుచు పని జేయుచుందురు.

ప్రభుత్వ పక్షాభిమానులచే నిండియున్న సంఘములందు, స్వతంత్ర కార్యమేమియు లేదు. మంత్రులద్వారా ప్రభుత్వ విధానము సాగింతురు. మంత్రులే సభ్యుల నియామకము మున్నగువానిని, తమ పక్షమున కనుకూలముగ జరుపుచు నిరంకుశ పాలనమును నేర్పచుగా కొనసాగింప గలరు. ఇట్టివల మదరాసు శాసన నిర్మాణ సభయందు మంత్రులు మునిసిపల్ సభ్యుల నియామకమునుగూర్చి జరిగినచర్య అనేకులు వినియేయున్నారు. శ్రీతణికాచలం శ్రేష్ఠిగారు సెంచార్లదొరమంగుడ కార్ పోరేషన్ లో చేరలేకుండుటచే, ప్రభుత్వము వారిచే నియమితుడై పెరటి గమ్మయద్వారా కార్ పోరేషన్ లో చేరినది. కాలగ్రామవారిధికి సంఖ్యాకులుగా నుండినచో, ఇట్టి అక్రమపుకార్యములు జరుగకుండ చేయగలరు.

వరియు మద్రాసులో కార్ పోరేషన్ ప్రధాన కార్య నిర్వాహకోద్యోగియు ప్రభుత్వ నియమితుడే. వారి పక్షమునకు చేరినవాడే. కాని మద్రాసునకన్న పెద్దనగు కలకత్తానగరమున, ప్రధానోద్యోగి సంఘమువారిచే ఎన్నుకొనబడినవారే. అట్టి శ్రీ సుభాను చంద్రబోసుగారిని ప్రభుత్వము వారెట్లు అక్రమముగ, విచారణయు లేక చెఱసాలకు పంపియున్న విషయము మీకు తెలిసియే యున్నది.

ఇట్లు మన మద్రాసునందుగూడ కార్ పోరేషన్ ప్రధానోద్యోగిని, ప్రజాప్రతినిధులే ఎన్నుకొనవలయునని శ్రీసత్యమూర్తిగారు బిల్లును ప్రతిపాదించగా, పానుగల్లురాజాగారు రొసంగిన ప్రత్యుత్తరము కూడ మీరు చదివెయి యుండురు. పిరు స్థానిక స్వపరిపాల కాధికారులు. తమ ఉద్యోగలను, నపుకరులను తాము నియమించుకొను శక్తి లేకున్నచో, తాలూకాబోర్డులయం దేమి స్వపరిపాలనము గలదు. ఇది మరియొకవిధమగ ద్వంద్వ పరిపాలనమే. ఇది నిజమున బాహ్యుటయే. బూటకముగ నాటకము కాన దైగ్యముగా, స్వతంత్రాభిలాషగలిగి ప్రభుత్వమువారికి లొంగకుండు సభ్యులు మనకు కావలయును. అట్టి వారే నిర్భయముగ, స్వతంత్రించి, ప్రభుత్వము వారిని ధిక్కరించుచు కార్యక్రమమును ప్రజానరంజకముగ కొనసాగింపగలరు. కాన మనము ప్రభుత్వనియమిత సభ్యుల నంగీకరింప కూడదు. స్థానము లన్నిటిని, తాలూకాబోర్డు మునిసిపాలిటీల యందు, అక్రమించుటకై దీర్ఘమగు ప్రయత్నము సలుపవలెను. ఇది స్వరాజ్య పక్షమువారి ముఖ్యకర్తవ్యము.

అంత స్వరాజ్యపక్షవిధానముగూర్చి ఉపన్యసించవలయునని ప్రజలు కోరగా మరల రిరి నిమగ్నులు తమ విధానముం గూర్చి కొంత ముచ్చటించిరి.

బందరు

బందరులో విద్యార్థుల స్వీయాభివృద్ధి సంఘ 18 వ వార్షికోత్సవము 26 వ తేదీ సాయంకాలము 6 1/2 గ. శ్రీశేకానంద మందిరమున జరుగును. శ్రీ స్వామి సచ్చిదానందగారు (తోటపల్లెలో అక్రమవాసులు) ఉపన్యసించెదరు.

త మా పా లు

(ఆంధ్ర సత్రీ కకు ప్రత్యేకము)

సైనికుడు

సైనికోద్యోగి— నీవు సైన్యంలో చేరదుచున్నవా? ఇప్పుడేమి యుద్ధం లేదే?

కోత్తవాడు— మళ్ళీ యుద్ధం వచ్చేదాకా, సైన్యంలో ఉంటానండి.

అదైవాణ్ణి

ఇంటియజమాని— నీవు అదైవకమంతా యిచ్చినట్లు నాకు కల వచ్చింది.

అదైవన్నవాడు— మీరు కలలంటే నమ్మకమున్నదా?

ఇంటియజమాని— పూర్తిగావుంది.

అదైవన్నవాడు— అట్లాగయితే, పైకం మట్టిపట్టగా రసీయ్యండి. అప్పుడు నాహుళంకంటే నమ్మకం కలుగుతుంది.

ఖయిదు

మేజస్ట్రేటు— నీకు ఆరు నెలలు ఖయిదుశిక్ష వేశాను. ఏమయినా చెప్పకుంటావా?

దొంగ— శిక్ష అనుభవించడానికి మూడు నెలలు గడువియ్యండి.

మేజస్ట్రేటు— ఎందుకు?

దొంగ— అయ్యా, ఈమూడు నెలలూ మాకు చాలా లాభం కలిగినెలలు. జయిలుకు ఇప్పుడే పదిస్తే, నష్టం భ్రష్టంకండి.

ఉపా

భార్య— నేను యీరాత్రి చనిపోతాననుకోండి. మీరు మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకుంటారా?

భర్త— ఈరాత్రికి చేసుకోను.

దానం

విద్యగాడు— చలితో చచ్చిపోతున్నాను. వట్లదాచుకోడానికి సాధనం చూపించండి.

పెద్దమనిషి— వచ్చినవాడికి లేదనే స్వభావం నావద్ద లేదు. ఈ నూది తీసుకో. బట్ట జారిపోకుండా గుచ్చుకోవచ్చును.

కొట్టడం

తండ్రి— మా పిల్లవాడిని కొట్టవద్దండి.

ఉపాధ్యాయుడు— మీరూ యింట్లో కొట్టుతూనే వుంటారే.

తండ్రి— స్వర్ణక్షణిమిత్రం తప్ప, ఇతర సమయాల్లో నేను వాడిని కొట్టను.

సంచేహం

మొదటి ప్రయాణికుడు— మీరు సిగరెట్టు కాలుస్తారా?

రెండవ ప్రయాణికుడు— కాల్చను.

మొదటి ప్రయాణికుడు— నాదగ్గర మంచి సిగరెట్టున్నాయి. మీరు ఒక్కటి అక్కరలేదా?

రెండవ ప్రయాణికుడు— అక్కరలేదండీ.

మొదటి ప్రయాణికుడు— అయితే, నా సిగరెట్టును ఎత్తుకొనిపోయినవారు మీరుగారు లేండి. ఇంకొకరు అయివుంటారు.

సాక్ష్యం

న్యాయాధిపతి— ఇక చాలిండు. నీవు చెప్పినమాటల్లో మూడువంతులు ఎందుకూ పనికిరానివి.

సాక్షి— అయ్యా, యీమధ్య నేను తరుచుగా ఉపసారాలు వెళ్తున్నాను లేండి.

గుఱ్ఱం

పిల్లవాడు— లేమ్మడికి సంగీతపుపెట్టె కొనిపెట్టావు గద. నాకు గుఱ్ఱం కొనిపెట్టు.

తండ్రి— గుఱ్ఱం ఎందుకు?

పిల్లవాడు— తమ్ముడు సంగీతం నేర్చుకునేచోటికి, నేను గుఱ్ఱం ఎక్కిపోతాను.

దొంగతనం

న్యాయాధిపతి— నీవు ఇంట్లోకి ఎట్లా ప్రవేశించావో చెప్పు.

దొంగ— అయ్యా, ఆరహస్యం నేను చెప్పకూడదండీ. మాస్టర్ బయట పెట్టకూడదండీ.

వయస్సు

మేజస్ట్రేటు— నీవయస్సెంత?

సాక్షి— ముప్పయ్య.

మేజస్ట్రేటు— నాలుగు సంవత్సరాల క్రిందటకూడా నీవు ముప్పయి అని చెప్పావే.

సాక్షి— నేను అబద్ధ మాడనండి ఇన్స్పెక్టోకమాట అన్వయించాలి చెప్పవండి.

సంతృప్తి

ఒకడు— మీనాకడు లంచం అడుగుతున్నాడండి. అది మంచివని కాదు.

హోటలుకీపరు— సంతోషం.

ఒకడు— ఎందుకు?

హోటలుకీపరు— భోజనాన్ని గురించి మీ రేమయిన అంటారేమోనని మొదట భయపడ్డాను.

కుక్క

విద్యార్థి పరీక్షలో తప్పి ఇంటికేవస్తుండెను. దోహా కుక్క ఒకటి మొరగడంసాగించెను. విద్యార్థి దాన్ని కాలుతో ఒక్కతన్నుతన్నెను.

బాటసారి— ఏమయ్యా, కుక్కను తన్నుతే, కలవదా?

విద్యార్థి— కలుస్తే మంచిదే. మావాండ్లు పరీక్ష తప్పి నందుకు కోప్పడరు.

రెండు టికెట్లు

లావుపాటి పెద్దమనిషి రెండు టికెట్లు కొనెను.

నాటకంకంటే మానేజరు— రెండు టికెట్లు ఎవరికండీ?

పెద్దమనిషి— రెండూ నాకే. విశాలంగా కూర్చోనవచ్చు.

మానేజరు— అయ్యా, ఒకటి క్కెట్లు చివర కూర్చోదానికి, రెండోటి క్కెట్లు మొదట కూర్చోదానికి పనికి వస్తవి.

ప్రశ్న

ఒకడు— మెదడులేకుండా మనిషి ఎన్నాళ్లు జీవించగలడండీ?

వరియొకడు— నాకు తెలియదు. అయినా మీరు ఎన్ని ఏండ్లలో చెప్పండి.

కాఫీ

డాక్టరు— కాఫీ తాగడం తగ్గించమని నేను చెప్పానుగద.

అట్లాగే నడుచుకుంటున్నావా?

రోగి— నడుచుకుంటున్నాను. రోజుకు నాలుగ కప్పులే నండి.

డాక్టరు— నేను చెప్పింది రెండుకప్పులే గాదా?

రోగి— అవునుగాని, ఇంకో డాక్టరు రెండుకప్పులు తాగమన్నాడండి.

చిలక

ఒకడు— నీవు అమ్మినచిలక చెప్పినమాటల్లా మాట్లాడుతుం దంటివే?

క్రయదారుడు— నిజమేనండి.

ఒకడు— ఒక్కమాటగూడా మాట్లాడలేదు.

క్రయదారుడు— చిలకకు చెవుడండి. వినిపించితే, మళ్ళీ చెప్పతుండండి.

అప్పు

మధ్యవర్తి— అప్పు ఎట్లా తీరుస్తానంటావు?

బాకీవాడు— నేను తీరుస్తానని చెప్పలేదండీ. తీర్చవలెనని అప్పిచ్చినాయన అడుగుతున్నాడు.

మోసం

ఒకడు— ప్రాణన్నే హితులను గూడ మనము నమ్మడానికి వీలులేని కాలం వచ్చిందండి.

ఇంకొకడు— ఇంకేకాదండి. ప్రాణన్నే హితులు కూడా మనసు నమ్మకుండావున్నారండి.

అభ్యాసం

ఒకడు— నీవు బాగా భోంచేస్తావే.

న్నేహితుడు— చెయ్యలేకం! నేను చిన్నప్పటినుంచే అభ్యాసం చేస్తున్నాను.

తన్నడం

నాకరు— ఎవరో ఒకరు మీకోసం వచ్చారండి. మీరు కనిపిస్తే తన్నే వాడినన్నారండి.

యజమాని— నీవు ఏం చెప్పావు?

నాకరు— మీరు ఇంట్లో లేనందుకు చింతగా వున్నదన్నానండి.

కోటు

యల్లయ్య— నాకోటు ఎట్లా వున్నదండి.

వల్లయ్య— నాటకం కంటెనెనెలే ఉందండీ.

యల్లయ్య— అదెట్లా?

వల్లయ్య— నాటకం కంటెనెనె అంతా నిండితే, అటూ ఇటూ తిరగడానికి స్థలం ఉండదు.

పరీక్షలు

ఉపాధ్యాయుడు— మీ పరీక్షలు సమీక్షిస్తున్నాయి. కాగితాలు అమ్మకుమాడా పంపించాం. బాగా చదవాలి. ఏ మయినా ప్రశ్నలు అనుగుతారా?

విద్యార్థి— అమ్మ ఆఫీసు పేరు ఏమిటండీ?

ఉపన్యాసం

ఉపన్యాసకుడు— భోజనానికి గంటకొట్టి నా, నీ ప్ర అందరితో పాటు వెళ్లకుండా వున్నందుకు నాకు చాలా సంతోషంగా ఉన్నది.

చెటి విద్యార్థి— గంటకొట్టారా? అయితే నేనూ వెళ్తున్నాను.

దురదృష్టం

రామయ్య— నేను దరదృష్టవంతున్నీ.

కృష్ణయ్య— ఎందుకే?

రామయ్య— క్రికెట్టు ఆటజరుగుతున్నది. పరీక్షలమంది చూస్తున్నారు. అందరిని వదిలిపెట్టి, ఆటలో నాకే తగలారా?

చదువు

తండ్రి— నా పిల్లవాడిని బట్టికే పంపిస్తాను. వాడు తెలివిగలవాడవుతాడని నానమ్మకం.

పిల్లవాడు— నేను అట్లాంటివాడనుకాను. నీ క్రికెట్టుంటావా?

తండ్రి— నా పిల్లవాడిని బట్టికే పంపిస్తాను. వాడు తెలివిగలవాడవుతాడని నానమ్మకం.

పిల్లవాడు— నేను అట్లాంటివాడనుకాను. నీ క్రికెట్టుంటావా?

(832) ఆంధ్రులకే 2957

కీ|| శే|| రెంటాల వెంకటసుబ్బారావు

గారిచే వ్రాయబడి, పాశ్చాత్యాంగ్ల పండితుల నేకులవద్ద మెప్పువడిసిన "Othello",

Unveiled & "Hamlet" Unveiled

అను సుమారు 700 పేజీల గ్రంథములు,

అసలు ధర 15 రూపాయి లయినప్పటికి,

మావద్దవున్న కొంచెముస్థాకు అయిపోవు

వరకు ప్రతి కి రూ||లకు యిచ్చుచున్నాము.

ఈ పుస్తకములు తిరిగి అచ్చు పడనేరవు.

విక్టోరియా డిపో,

మైలాపూరు - మదరాసు.

మద్రాసు అండు సదరన్ మరాటా

రైల్వే కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడనది)

నోటీసు

1926-వ సంవత్సరము జనవరి నెల మొదటి తారీఖునుండి

3-వ తరగతి ప్రయాణికులను తీసుకొనిపోవు రైల్వే కోట్

తెనాలి - రేపల్లె స్టేషనులకు మధ్య ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాల

పరిమితి ప్రకారము పోవును.

నెం. ఎమ్. 148 రు

తెనాలినుండి బయలుదేరుట పగలు 1—0

జంపాని " " 1—19

కొల్లూరు రోడ్డు " " 1—29

భట్టిప్రోలు " " 1—52

పల్లికోన " " 2—1

రేపల్లె చేరుట " " 2—10

నెం. ఎమ్. 151 రు

రేపల్లెనుండి బయలుదేరుట పగలు 2—30

పల్లికోన " " 2—39

భట్టిప్రోలు " " 2—48

కొల్లూరు రోడ్డు " " 3—14

జంపాని " " 3—22

తెనాలి చేరుట " " 3—45

1-వ, 2-వ, 3-వ తరగతులు గల ఆర్థికరి బాడి ప్రస్తుతము

రైల్వే కోట్కి బయలు తెనాలినుండి పగలు 12 గంటల 30 నిమ

షములకు బయలుదేరి బెజవాడ మధ్యాహ్నము 2 గంటల 30

నిమిషములకు చేరును.

సం॥ రాష్ట్ర శాసనసభ

మొదట బహుమతిలో తగ్గినడబ్బు
నేమి చేయవలెనని ఆలోచించుట

లోన్, డిసెం 19:-

నేను సం॥ రా॥ శాసనసభ ఉదయము మొదలు సాయం
క్రమమునకు స్వరాజ్యవర్ష నాయకుడన పండిత గోవిందపాలా
సంతులుగారి తీర్మానముపై చర్చ జరిగెను. ఆ తీర్మాన మిక్రిం
విభాగముగ గలదు:— మొదట కమిటీ నిర్ణయించిన రాష్ట్రీయ
కష్టములలో భారత ప్రభుత్వమువారు తగ్గించిన 178 లక్షలను
దేశాభివృద్ధికి, అనగా వ్యవసాయమునకు, గృహపరిశ్రమలకు,
ప్రైవేట్, పబ్లిక్ విద్యలకు, ఆరోగ్యపరిశోధనలకు, అభివృద్ధిచేయుట
కు, నీటిపారుదల, రాకపోకలు, గ్రామములలో గృహనిర్మా
ణము మున్నగు పనుల చేయుటకును, అభివృద్ధినిధి యని యొ
కేటికాపించి, యికముందు ఆమె లైసులన్నియు అందుజేర్చవలె
ననియు, అభివృద్ధిసంఘమువారిని నిర్ణయించి అందు యీసభ
యొక్క కొనుసభ్యులండి, ఒకకార్యదర్శియొక మిషనరీ ఆయ
నభివృద్ధికార్యముల జరుపవలెననియు నీసభవారు ప్రభుత్వమువా
రికి సలహానిచ్చుచున్నారు.

ఈ తీర్మానోపపాదనకు సం॥ రాష్ట్రమునందలి గ్రామ
ముల దుస్థితినివేర్చి, అచట చావులెక్కువై జనము లెగిపోవుచు
న్నారని విద్యాశోగ్యములు పూర్వముగ పన్నుననియు జెప్పిరి.
మంత్రులు డబ్బును సరిగా నుపయోగించవలసి భయపడుటచే అ
భివృద్ధిసంఘ మొకలున్న దాని నెట్లుభివృద్ధిచేసే సంత్రుల
కు సలహానిచ్చుగలవనియు జెప్పెను. చాలవర్షమున పిదప తీ
ర్మాన మిక్రింవర్గముగ సంపూరింపబడెను:— కేంద్రప్రభు
త్వమువారు తిరిగియిచ్చిన 58 లక్షలను దేశాభివృద్ధికి అనగా
వ్యవసాయగృహపరిశ్రమల యభివృద్ధికి, అభివృద్ధినిధి చేర్చవల
సి అందులకు మున్నగు పద్దులన్నియు దానిలో చేర్చవలెననియు
జెప్పబ్బును గా॥ మంత్రుల యభిప్రాయమున నుండి అనధికారసభ్యు
లెక్కుమంది యందునటు నిర్ణయించుట అభివృద్ధిసంఘము సల
హా ననుసరించి భివృద్ధిచేయవలెనని యీసభవారు ప్రభుత్వము
వారికి సలహానిచ్చుచున్నారు. (ఆ.ప్రె.)

తీర్మానము సమించిన విషయన సభవారీ అంగీకరింపబడెను.

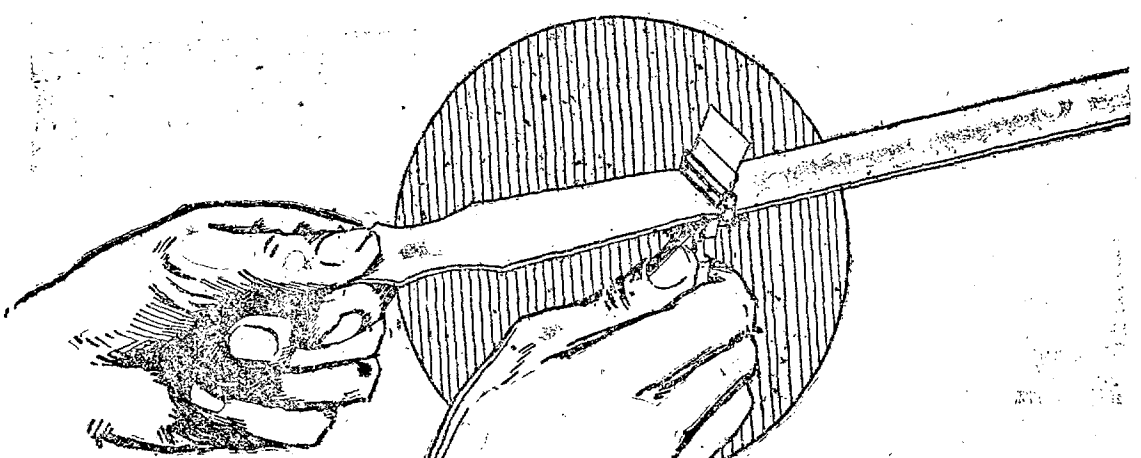
కలకత్తా, డిసెంబరు 18:- కలకత్తా చారిత్రక సంఘ
ముయొక్క వార్షికసభలో “సంగదేశము పూర్వము ప్రస్తుతము”
అను మాసపత్రికను తన సందాదకర్తయ్యుచే ప్రస్తుత స్థితికి తీసి
కొనివచ్చిన పర్ ఇవాన్ కాటనగారు వెల్లుటనుగూర్చి సభ్యులు
విచారమును జెప్పిరి. వచ్చే సంవత్సరమునుండి మాగ్నీకాలేజి
ప్రిన్సిపాలుగారు ఆపత్రికను సందాదకర్తయ్యును నహించురు.

పంజాబు విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవము

హైదరాబాదు పట్టభద్రులకు హితబోధగావించిరి

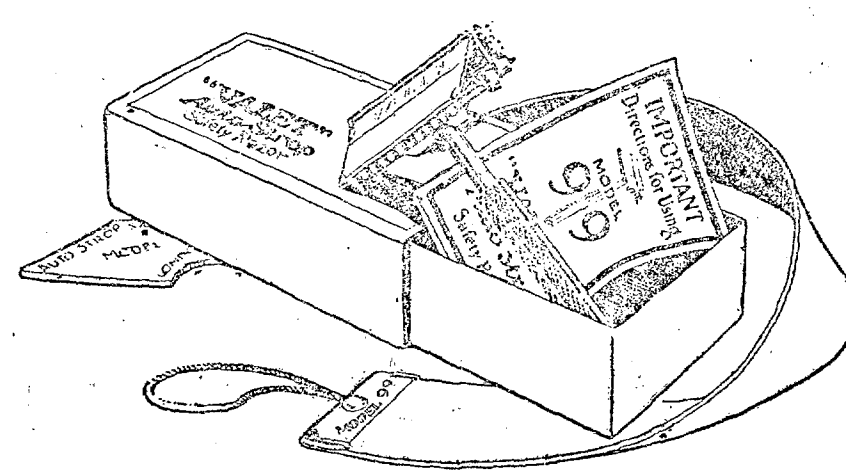
సర్ బాన్ మేనార్డుగారిని గౌరవించుట

లాహోరు, డిసెంబరు 19:- లాహోరునగరములో విశ్వ
విద్యాలయమునందు పంజాబు విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానో
త్సవము నేడు జరిగెను. ఛాన్సెల్లరు గ
సర్ బాన్ కాము హైదరాబాదు అధ్యక్షత వహించిరి.
పట్టప్రదానోత్సవము ప్రారంభింపబడిన పిదప విశ్వవిద్యాల
య వైసుచాన్సెల్లరు సర్ బాన్ మేనార్డుగారికి “డాక్టరు
ఆఫ్ లెటరేచరు” అను గౌరవపట్టము (డిగ్రీ)నిచ్చి విశ్వవిద్యాలయ
మాయనను గౌరవించెను. విజయలక్ష్మి పట్టభద్రుల కటాక్షమును
డిగ్రీ లీయబడెను. వెక్కుమంది నాగీరత్నముల విజయలక్ష్మి
పట్టభద్రులలో గలరు. ఈ స్త్రీనియూ విశ్వవిద్యాలయ కొంపిలు
సభ్యుడును, నిజము ప్రభుత్వముయొక్క ఆర్థిక సభ్యుడును
నగు హైదరాబాదు ఒకగంటనేపు పట్టభద్రుల నుద్దేశించి హిత
బోధ చేసెను. సామాన్య విద్యార్థ్యములను ముఖ్యముగ పంజా
బు విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థ్యములనుగరించి విభులనుగ అనగ్గళ
వాక్పటిమతో హైదరాబాదు రుచన్యసించిరి. (ఆ.ప్రె.)

దానియొక్క కత్తులను అదేస్వయముగా పదును పెట్టుకొను స్వేచ్ఛిరేజరు యిది యొక్కటియే
పదును పెట్టుటకు పత్యేకతోలు, లేక శుభ్రముచేయుటకు యేమియు అవసరములేదు. 2497

“VALET”
Auto Strip
Safety Razor

మంగళకర్తి పదునుపెట్టుటకుతోలు
జేసు (కత్తులు) మొదలగునవి
పూర్తిగాగల నెం 99 రు పెట్టును
మీవాడుక దుకాణాదారుని
అడుగుడు.

ధర రు 2-12-0

మద్రాసు పెన్సల్

ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్సల్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, బోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.
మద్రాసు పెన్సల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నది.
వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

వి. వెరుమాళ్ తెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు

ప్రవృత్తానాం ప్రవర్తనము

గవర్నరు తెరచుట

కలకత్తా, డిసెంబరు 18:—నేటియందు గవర్నరు గారు ప్రవృత్తానాం ప్రవర్తనమును తెరచిరి. గవర్నరుగారికి లోబడి వారియొద్దనున్న పరివారమును ప్రభుత్వమునందుండినట్లును, త్రొత్త త్రొత్త ప్రవర్తనమును చాలవచ్చెను. చాలవచ్చెను (అ. ప్రె.)

ఇంగ్లాండు బోర్డు ప్రవర్తనము

బొంబాయి, డిసెంబరు 20:—బొంబాయి ట్రాడును డివిజన్ నిన్న యింగ్లాండును బహుళవేదన ఎన్. ఎన్. కేవన్ హా ట్రాడు వేదన జె. బి. హానెన్, లెఫ్ట్ సెంటు కర్నలు యి. పి. పూర్వము గాల్గు ఇంగ్లాండు పోవ పయనము వెల్లిరి. (అ. ప్రె.)

దక్షిణ యిండియా రైలు ప్రకటన

మానూరు, డిసెంబరు 20:—నీటిరి రైలుమార్గముపై స రా స రి గ రైలు బండ్లు నడచు పరకును నెంబరు 192, 94 బండ్లు ఎగువకును, నెంబరు 98 బండ్లు దిగువకును 20-వ తేదినండి నడుపబడుననియు, 12 నెంబరునందు మార్పుటలేదనియు నెంబరు 191 రైలు ఉదక మండలము మానూరు మధ్య మార్గమే నడచబడుచున్నదనియు దక్షిణ యిండియా రైలు అసిస్టెంటు మాసరిం పెండెంటు రెన్సిమిడునుండి తెలిపవచ్చును. (అ. ప్రె.)

ఇయోదోరు రూపావేర్లుగారు

బొంబాయి, డిసెంబరు 19:—రూపావేర్లు సోదరులలో జ్యేష్ఠుడగు ఇయోదోరు రూపావేర్లుగారు ఉత్తర హిందూస్థానము, తురుష్క స్థానములందు జయప్రదముగ పోరునాడి బొంబాయి వచ్చిరి.

కొత్తరైలుబండ్లు నిర్మింప ప్రయత్నములు

కలకత్తా, బొంబాయి మధ్య యీ బండ్లు నడపబడును బొంబాయి, డిసెంబరు 19:—ప్రభుత్వము వశమందున్న తూర్పుయిండియా, గ్రేటు ఇండియాను పెనుస్పర్లరు రైలుమార్గములపై నూతనక్వి నిర్మింపబడిన ప్రత్యేకపు బండ్లు కలకత్తా బొంబాయిగరముల మధ్య నడపబడునని యిండియానుస్థానము వ్రాయుచున్నది. ఇంగ్లాండునకు బోవునట్టియు పి. డి. మేలుస్తీ మరుగుకొరకు నివి నడుపబడును. (అ. ప్రె.)

అహమదాబాదుజిల్లాలో కాటకము

కొరతనము ఉపశమనము చేయబానుట బొంబాయి, డిసెంబరు 20:—అహమదాబాదు జిల్లాలో గొన్ని భాగములందు కాటకపరిస్థితులున్నందున నూతనముద్రవ్యుటకు భూడు బోరింగు యంత్రములను, నూతనము మరాఠువు చేయుటకు వ్యయములో 2/3 వంతును, పశువుల మేకనిమి తం భూమిని యిప్పుటకును ప్రభుత్వముకరవున సర్ భూమిలో మెహతాగారు వాగ్దానముచేసిరి. (అ. ప్రె.)

దొంగనాణెములను తయారుచేయుట

అనుమానముల అరెస్టుచేయబడిరి బొంబాయి, డిసెంబరు 20:—గతవారమునందుండియు దొంగ నాణెలా కాకులు నగరములోనికి వచ్చుచుండుటచే బొంబాయి సమాపకుండున్నదరావి అను కుగ్రామముందు, కొంతమంది మార్వాడీ స్త్రీపురుషులను సి. ఐ. డి వారు అరెస్టుచేసిరి. సకాలమందు అనుమానములు విచారించబడెదరు. (అ. ప్రె.)

వసంత కుసుమాకరం

క్షయలకు, ఆతిమాత్రములకు, శుక్లమేములకు ప్రసిద్ధి గాంచిన దివ్యవగము. 20 మాత్రలు సీసా రు 5.60 లు.

శ్రీ షాంతకము

క్షయ, క్వాసకాస మొదలగు అన్ని దగ్గులకు పనిచేయును. గుణములేని దివ్యవగములకు సోమ్యు వాపసుచేయబడును. మాజ్జగల పలు ఔషధముల శ్రేష్ఠ ఉచితము. చెన్నుభట్ల సత్యనారాయణమూర్తి, (అయ్యలపై వద్దులు) శ్రీ ఆంధ్రఆయుర్వేద నికేతనము, 2466 కొత్తూరు, గోదావరిజిల్లా.

చెన్నుభట్ల బహుధరలు

1915-16 సం. డిసెంబరు 22-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు			
దసయ్యలు	చా. 1-కి	రు 45 0 0	మొదలు 56 0 0 వరకు
మిశ్రములు			
మిశ్రములు	చా. 1-కి	రు 14 0 0	15 0 0
మిశ్రములు	చా. 1-కి	రు 15 0 0	16 0 0
మిశ్రములు	చా. 1-కి	రు 16 0 0	17 0 0
మిశ్రములు	చా. 1-కి	రు 17 0 0	18 0 0
మిశ్రములు	చా. 1-కి	రు 18 0 0	19 0 0
మిశ్రములు	చా. 1-కి	రు 19 0 0	20 0 0
2. ధాన్యము వస్తువులు			
రంధులు	చా. 1-కి	రు 20 0 0	21 0 0
రంధులు	చా. 1-కి	రు 22 0 0	23 0 0
రంధులు	చా. 1-కి	రు 24 0 0	25 0 0
రంధులు	చా. 1-కి	రు 26 0 0	27 0 0
రంధులు	చా. 1-కి	రు 28 0 0	29 0 0
రంధులు	చా. 1-కి	రు 30 0 0	31 0 0
3. నూనెవస్తువులు			
నూనె	చా. 1-కి	రు 100 0 0	102 0 0
నూనె	చా. 1-కి	రు 104 0 0	106 0 0
నూనె	చా. 1-కి	రు 108 0 0	112 0 0
నూనె	చా. 1-కి	రు 116 0 0	120 0 0
నూనె	చా. 1-కి	రు 124 0 0	132 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు.			
చిల్లర	చా. 1-కి	రు 90 0 0	95 0 0
చిల్లర	చా. 1-కి	రు 95 0 0	100 0 0
చిల్లర	చా. 1-కి	రు 100 0 0	105 0 0
చిల్లర	చా. 1-కి	రు 105 0 0	110 0 0
చిల్లర	చా. 1-కి	రు 110 0 0	115 0 0
చిల్లర	చా. 1-కి	రు 115 0 0	120 0 0
5. ఇసుక			
ఇసుక	చా. 1-కి	రు 81 0 0	85 0 0
ఇసుక	చా. 1-కి	రు 88 0 0	92 0 0
ఇసుక	చా. 1-కి	రు 94 0 0	98 0 0
6. లోహములు			
నెండ్లి 100 కుంటు		రు 72 0 0	78 12 6
బంగారము, మలము 1-కి		రు 21 4 0	21 8 0
మలము 1-కి		రు 18 5 9	
ఇల్లెడ్లి చా 1-కి		రు 252 0 0	260 0 0
రాగి డిల్లా		రు 278 0 0	279 0 0
అస్సాచక్ర 225 మా 1 గలది		రు 80 0 0	80 4 0
7. దూది			
బోండావెన్నుబాదుక 1-కి		రు 800 0 0	
పల్నూరు దూది		రు 215 0 0	
8. నూలు			
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి		రు 5 8 0	
పుట్టూరు యేసుగ నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి		రు 7 4 0	
మాళయేసుగ నెం 20		రు 8 14 0	
నెం 20 పెట్టె సీసం		రు 9 4 0	
నెం 22		రు 9 12 7	
నెం 12 1/2 పెట్టె సర్దు		రు 7 10 6	
నెం 14 1/2		రు 7 14 6	
నెం 12 1/2 ఆకెడ్లు		రు 7 2 0	
నెం 14 1/2 కాథాకాథులు		రు 7 4 0	

జ్యోతిషము

2421

మహాత్మాగాంధీ దైవజ్ఞము

1 సంవత్సరము మాసవారములు వ్రాయు రు 2.0-0 భవిష్యత్తును సరిచిన 5 ప్రశ్నలకు రు 1.0-0 ప్రశ్నలకు రు 0.4-0 జననకాల వివరములేక ప్రశ్న వ్రాయుకాలమైనను తెలుపవలెను. ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము తిరుత్తణి, చిత్రావతిజిల్లా

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిచికాకితో పనిలేదు. మాడుపులు లలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలమును. రాజులకుంబయి నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. తెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము చందనతైలము ఔన్న 8-0-0 రెండును ప్యాకింగువైరా ఖర్చులతో 6-0-0. 2462 గంధర్వ ఛార్మనీ రామచంద్రపురం గోదావరిజిల్లా.

స్టీలు సెల్ వెటి

2263

ఇది 1862 సం. రము నందు కనిపెట్టబడి, యిందు దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు ఏదీయు దీనిని మించుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్నరు మెంటు కంట్రాక్టుగా గానైన రామకృష్ణమిషన్ గారి వద్దనుండి ఒక యొగ్యతాపత్రము వచ్చినది. "నా గడ్డమునందు గడ్డయింపి, తినివేయుమంటి. తక్షణమే మీ ఔషధమును వాడితిని. గడ్డి పోయినది. వెంటనే గాయమండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు వెలుచుచున్నవి."

2263 బుడ్డి 1-కి ఛర రు 1-0-0.

టోక్స్ ఛరలకు ఈదిన విలాసమును వ్రాయును.

Collingwood & Co., Mount Road, Madras

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

2275

ఇది స్వాతంత్ర్యలక్షణమును బోధించు

అపూర్వగ్రంథము

ఆంగ్లమున విరిచుచేతపుడగు తెలెస్కోపిక్స్ గాన రచించిరి.

గుంటూరుజిల్లా వ్రాహ్మణకోడూరు వాణీయ పాతకా కోపాధ్యాయులగు ఓగేటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే ఆంగ్లీకృతము.

భావగర్భితము. తెలివ్యులమధురము ప్రతి ఆంధ్రుడును దివితీరవలెను కొద్ది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రితము త్వరపడును వెల రు 1-0-0

మొత్తముగాకొనువారికి కమీషను యివ్వబడును.

వాయనారు గ్రంథకర్తకు గాని లేక గుంటూరుజిల్లా కాలెగ్రేటు పంపు కార్యదర్శిగాని వ్రాయును.

గాంధీమహాత్ముని సత్కారము

2367 ప్రార్థన గీతావళి 1257

తెలుగునాటాత్మర్య సహితము 120 పేజీలుగలవు

చక్కని వైజ్ఞ. దైవభక్తి, ధర్మచింతన పురికొల్పును. ఉపనిషత్తులు ముకుందమల భగవద్గీతలు మున్నగువాటి భాగము లిందుగలవు. యారాబడి పత్తము గోదావరిజిల్లాలో చాల్లన తెల్లవేషమునంద నెలకొల్పబడిన ఆంధ్రులకేతనమును ఆశ్రమాభి వృద్ధికి వినియోగింపబడును. వెల 0-4-0 మాత్రమే. 0-5-0 డి.బి.బి.ల పంపిన పంపబడును. యీ ఆశ్రమాభివృద్ధికి వత్, సాంఘిక, రాజకీయగ్రంథములు బహువిధమున వెలతో వెలువడుచుండును. ఆశ్రమ నిబంధనలు కేటలాగు అర్థశాబ్దపంపిన పంపబడును.

చిరునామా: ఆనందనికేతనము, రాజమహేంద్రవరం

2518

హిందూమత

ప్రచారక గ్రంథములు

ప్రతివరకు తగ్గింపబడిన వెల రు 1-8-0

ప్రభాకర ఉమామహేశ్వర పండితులవారి హిందూ మతోపన్యాససారము. 195 కోట్ల సం. పూర్వము హిందూ మతము కలవని తెలియు గణిత మేదా, ప్రతిపదార్థమున దేవుడెటుల నిండియుండెనో, అతడు త్రినూర్లులకు యెందుకో వారికి భార్యలు వాహనములేనో, ఒడలికిని గుడికిని సంబంధ మేదో, గుడిలో శివుడుకు రూపము, భక్తులకు ప్రసాదమేలేదో, వ్రాహ్మణాదిజాతుల జన్మస్థల మేదో వారచర్యము లా జన్మమున వ్రాహ్మణులెట్లుయిరో త్రోవపి పంచవతుల విరిచుటయు కర్మనిగోరి పతివ్రతయుగలయు దురిన్మన్మధిచరించి సంతతి బడయుటయు నెటుల ధర్మమో శాస్త్రముం జూపి యొప్పించు గ్రంథములు "మతప్రథ మతిథియు మతశిఖి భగవత్ ప్రవృత్తి భగవత్ స్వాజ (0-3-0 చొ) మతస్వరం భగవత్ ప్రవృత్తి అమావాస్య భజన భగవద్భావం (0-2-0 చొ) మతప్రభువు 0-5-0" అని పడినవు.

హిందూమత ప్రచారక సంఘము

కొత్తూరు, గోదావరిజిల్లా.

పాలసుగంధిలేహ్యము

3351

రక్తకుడికి శ్రేష్ఠమయినది. సహ మేహము, మేహ పాదలు, మచ్చలు యితరవర్మకొగములు మలబద్ధము, శ్లేష్మ ప్పలు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 పిట్టలు చాలును. 20 మి. డబ్బి రు. 1-4-0. వి. పి. అ. 5 1 పి. పి. పి. అండు కో, అయ్యలవేదనసూజం, పెదబి, నెల్లూరుజిల్లా.

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణము

ఓంకారము వేదములకు మూలమైనట్లును గాఢాత్రిమంత్రము మంత్రములకెల్ల ప్రారంభమైనట్లును శ్రీమద్వాల్మీకి విరచిత రామాయణము కావ్యములకెల్ల నాదియై యలరారుచున్నది. సర్వోత్కృష్టతగల యీ రామాయణవహ్వారసమునకు మహాసీయ లనేకు లనేక సంస్కృతవ్యాఖ్యానతీరముల నేర్పరచియుండిరి. అందు గొన్ని ముద్రింపఁబడి దర్శనీయములుగను గొన్ని ముద్రింపఁబడని దర్శనసౌలభ్యము లేకయుండుటయు గాంచి బ్రహ్మశ్రీ భమిడిపాడి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు ముద్రితాముద్రిత వ్యాఖ్యానముల జాలనఱకు నంతరించి పండితులు పామరులు తిమతఃసలు తదితరులు సంస్కృత వ్యాఖ్యానతీరలము సుగమముగాఁ బ్రవేశించి చూచి యంద లీవిశేషములగావించి సంతసించునట్లు నాకనాఁబరగు సంపూర్ణాంధ్ర వ్యాఖ్యలమును; ప్రతిశ్లోకమునకు ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, విశేషార్థములు, కథాసంవర్ధము ననుసరించి చిత్రపటములను గలిగి యన రామనట్లు రచించి 50 పానుల డబుల్ రాయల్ సైజు గ్లాజ్ కాగితములమీఁద రెండుమాసముల కొక్కిరిగ్గ-సంపుటముగాఁ బ్రకటింపఁచున్నారు. సంపుటము 200 పుటలు గలిగి యెండు చెయఁబడియుండును. జీవితవిశేషము నిందుగఁదూప బద్ధకంఠులై శ్రీ శాస్త్రులవారు దీనంగల రాజకీయ సైనిక సాంఘిక మతధర్మములను, విహికాష్మిక మార్గములను గరతలామకముగాఁజేసి ముద్రించుచున్నారు. ప్రతి భారతీయాంధ్రుఁడు బతింపఁదగిన గ్రంథము ఇంతవఱకు బాలకాండము ఆరు సంపుటములుఁ ముద్రింపఁబడినది. అయోధ్యాకాండ సంపుటములు ముద్రింపఁబడుచున్నవి. సంపుటము లన్నియుఁ బెప్పించుకొనునారు శాశ్వత చందావారులుగా నెన్నఁబడుదురు. శాశ్వతచందాదారులు మొదట రు 0-8-0 లు ప్రవేశింపఁగలరు చెల్లింపవలెను. సంపుటము 1 కి పోస్టుఖర్చులుగాక చందాదారులకు రు 1-2-0 ఇతరులకు రు 1-8-0 వివరములు మాకు వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

వలయువారు:—

1943

(1187)

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,
ఆర్యాపురము, రాజమహేంద్రవరము.

The Madras Races 1925-26.

చెన్న పురి పందెములు Notice.

వివరీతపు వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు తెలుప పబడిన ప్రకారం స్థూపర్థులుగారు మార్చిరి.

మద్రాసు మీటింగు

మొదటిదినము

2452

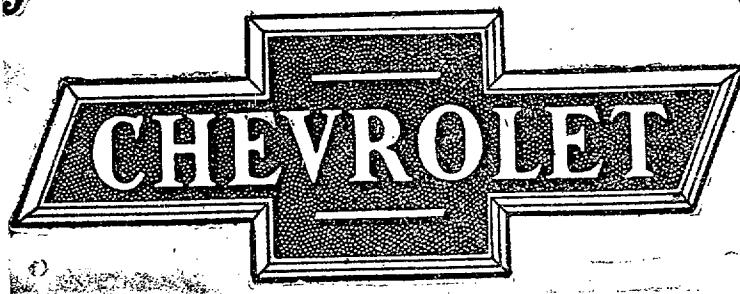
26-12-25 తేది శనివారము

మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

2 గం- 15 నిమిషములకు

క్రొత్త

for Economical Transportation

ట్రక్కు

మీకు ఆమూల్యమైన సమయము

ప్రపంచమునందు సుప్రసిద్ధమైన మోటారుబండ్లను తయారుచేయు వారివద్దనుండి పూర్తి ఎలెక్ట్రికల్ ఎక్విప్ మెంటు, ముందటి, వెనుకపెండరులు, స్పీడ్మిటరు చక్రములన్నిటికి 30-5 కార్డు టైరులు మొదలగువాటితో నహా మీరొక ట్రక్కును తెప్పించుకొనుట కిది అమూల్యమైన సమయము.

చాసిన్ రు 2400 నుండిగలదు. మద్రాసునందు ఇవ్వబడును.

16 మంది కూర్చుండే బస్సు రు 3100 మద్రాసునందు ఇవ్వబడును.

పూర్తివివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు

సింపున్ ఆండు కో., లిమిటెడ్

మద్రాసు

ఉదకమండలము